

ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ

ಕುವೆಂಪು

ಬಿತ್ತರ ಕನ್ನಡ
ಸಮ್ಮೇಳನ
ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ

×

ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ

ಕುವೆಂಪು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೨

VICHARA KRANTHIGE AAHVANA : By **Kuvempu**, Published by **Manu Baligar**, Director, Department of Kannada and Culture, Kannada Bhavana, J.C.Road, Bengaluru - 560 002.

ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಸಿಎಂ/ಬಿಎಸ್/೨೬/೧೧

ವಿಧಾನಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು ೫೬೦ ೦೦೧

ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು : ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಮುದ್ರಿತ ವರ್ಷ : ೨೦೧೦
ಪ್ರತಿಗಳು : ೧೦೦೦
ಪುಟಗಳು : xiv + ೧೨೩
ಬೆಲೆ : ರೂ. ೪೦/-

ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಕೆ. ಚಂದ್ರನಾಥ ಆಚಾರ್ಯ

ಶುಭ ಸಂದೇಶ

ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡು ಖಗಿನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿ ಸ್ಮರಣೀಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮಹದಾಶಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ “ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ” ವನ್ನು ಇದೇ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯ ಆತ್ಮಾಲೋಕನದ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲ ಮತ್ತು ಸೃಜನೇತರ ಪ್ರಕಾರಗಳ ೧೦೦ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಹಂಬಲ ನಮ್ಮದು.

ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಕೃತಿರತ್ನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಯೋಜನೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ ೨೪.೦೧.೨೦೧೧

(ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ)

ಮುದ್ರಕರು :

ಮೆ|| ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆರ್ಟ್ಸ್
ನಂ. ೬೯, ಸುಬೇದಾರ್ ಭತ್ತಂ ರೋಡ್
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೨೦ ದೂ : ೨೩೩೪೨೨೨೪

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಗೋವಿಂದ ಎಂ. ಕಾರಜೋಳ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ,
ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಜವಳಿ ಸಚಿವರು

ವಿಧಾನಸೌಧ

ಬೆಂಗಳೂರು - ೦೧

ಚೆನ್ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮರುಮುದ್ರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ, ವಿಮರ್ಶೆ, ನಾಟಕ, ಕವನ ಸಂಕಲನ- ಹೀಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಕೆಲವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧ್ವಾಂಸರಿಗೂ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಈ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲುಗಳಾಗಿರುವ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಭಾವಿ ಪೀಳಿಗೆಯವರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಜನತೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಗೋವಿಂದ ಎಂ. ಕಾರಜೋಳ)

ದಿನಾಂಕ ೧೮.೦೧.೨೦೧೧

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು. ಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಈ ಮಹತ್ವದ ಯೋಜನೆಯ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸುಯೋಗ ನನ್ನದಾಯಿತು.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಾನು ವಿವರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿರಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಇಲಾಖೆಯನ್ನೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರವಾಗಿಯೇ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದದ್ದು ಸುದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸಮಿತಿಯು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಮಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕಾರ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಮನು ಬಳಿಗಾರ್ ಅವರು ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಹಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಂಗಳ ದೀಪದ ಬೆಳಕನ್ನು ಹರಡುವ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಲೆ !

ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ದಿನಾಂಕ ೧೮.೦೨.೨೦೧೧

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ

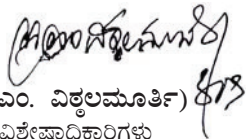
ಹೊನ್ನುಡಿ

ನಾಡಿನ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜನಜೀವನದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಅಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಗಳು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಐದನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ದೀರ್ಘವಾದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರಂಪರೆ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನದು. ಹಾಗೆಯೇ ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೂಡ ಪಂಪ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಶರಣರು, ದಾಸರು ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅದರ ಸಮೃದ್ಧತೆಗೆ ಏಳು ಜ್ಞಾನಪೀಠಗಳ ಗರಿಮೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಕರ್ನಾಟಕವು ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡು ೫೫ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪಾದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕವೂ ಹಾಗೂ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಘಟನೆ.

ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯ ಆತ್ಮವಲೋಕನದ ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೃಜನಶೀಲ ಹಾಗೂ ಸೃಜನೇತರ ಪ್ರಕಾರದ ೧೦೧ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಕೃತಿಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

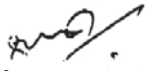

(ಬಿ.ಎಂ. ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ)
ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿಗಳು
ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಎರಡು ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ 'ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ'ದ ಅಂಗವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿರುವ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸದಾಶಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲು ಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಸಾಹಿತಿ / ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಈ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖಕರು ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕುದಾರರುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಓದುಗರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ದಿನಾಂಕ ೧೭.೦೧.೨೦೧೧

(ರಮೇಶ್ ಬಿ.ರಝಳಕಿ)

ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ 'ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ'ದ ಅಂಗವಾಗಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಈ ಮೂರೂ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಿಸಿರುವ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯು ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇಲಾಖೆಯು ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್‌ವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ, ಡಾ. ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ, ಡಾ. ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಡಾ. ದೊಡ್ಡರಂಗೇಗೌಡ, ಡಾ. ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ಣ, ಡಾ. ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ, ಡಾ. ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಡಾ. ಪಿ.ಎಸ್. ಶಂಕರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್, ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ ಇವರುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮರುಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರಿಗೂ, ಹಕ್ಕುದಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಕರಡಚ್ಚು ತಿದ್ದಿದವರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು.

ಸದರಿ ಪ್ರಕಟಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಶಂಕರಪ್ಪ, ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, (ಸು.ಕ.), ಶ್ರೀಮತಿ ವೈ.ಎಸ್.ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣಾ ಶಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು. ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಲಾಂಛನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹಿರಿಯಕಲಾವಿದರಾದ ಶ್ರೀ ಸಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಮಾಲೀಕರಾದ

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನನ್ನ ನೆನಕೆಗಳು. ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನ್ನಡ ಓದುಗರಿಗೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೊರಕದೇ ಇದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ. ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರದಾಸೋಹ ನಡೆಸುವ ಆಶಯ ನಮ್ಮದು. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಮನು ಬಳಗಾಳ

ದಿನಾಂಕ ೧೧.೦೧.೨೦೧೧

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ|| ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ

ಡಾ|| ಎಂ.ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಡಾ|| ದೊಡ್ಡರಂಗೇಗೌಡ

ಡಾ|| ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ

ಡಾ|| ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ

ಡಾ|| ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ

ಡಾ|| ಹಂಪ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ

ಡಾ|| ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪಗೌಡ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್

ಡಾ|| ಪಿ.ಎಸ್. ಶಂಕರ್

ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಶ್ರೀ ಮನು ಬಳಿಗಾರ್, ಕ.ಆ.ಸೇ.

ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಪರಿವಿಡಿ

ಶುಭ ಸಂದೇಶ	iii
ಚೆನ್ನಡಿ	iv
ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು	v
ಹೊನ್ನುಡಿ	vi
ಎರಡು ನುಡಿ	vii
ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು	viii
ಕನ್ನಡದ ಮೇರುಕೃತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ	x

೧. ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ	೧
೨. ಬರೆಯ ಬಯಸುವರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ	೧೦
೩. ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರಕಾರರಿಗೆ ಸಲಹೆಗಳು	೨೮
೪. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕಹಳೆ ನಾಂದಿ !	೪೭
೫. ಕರ್ಣಾಟಕ: ಇಟ್ಟ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟ ಮಂತ್ರ	೮೨
೬. ಮಹಾಪುರುಷ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು	೯೫
೭. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಕುರಿತು ಟಾಯ್‌ನ್‌ಬಿ	೧೦೫
೮. ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿ	೧೦೮
೯. ಲಿಪಿ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾವೈಕ್ಯತೆ	೧೧೦
೧೦. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು	೧೧೨
೧೧. ಬಹುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷೆ	೧೧೭
೧೨. ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯೆ	೧೨೦

ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ

ವಿಚಾರ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ*

ಸನ್ಮಾನ್ಯರಾದ ಸರ್ವಶ್ರೀ ಕುಲಾಧಿಪತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕುಲಪತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸೆನೆಟ್ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕಮಿತ್ರ ಮಹಾಶಯರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ.

ಈ ವರ್ಷದ ಘಟಿಕೋತ್ಸವ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ನನ್ನನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆತಂದಿದ್ದಾರೆ ಡಾ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು. ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಹಗಲು ಯಾವ ಪೂರ್ವಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ನೀಡದೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ, ಏಕಾವಕಿ, ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನಿರಾಯುಧನಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿದರು. ನಾನು ಕೈಮುಗಿದು ಪರಿಪರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅನರ್ಹತೆಯನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ನಿರಾಡಂಬರ ನಿಷ್ಪ್ರಹ ನಿರಹಂಕಾರದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಓಜೆಗೆ ನಾನು ಶರಣಾಗಲೆಬೇಕಾಯಿತು. ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಉಪದೇಶಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.

ಜಗತ್ತು, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನನುಗೆ ಪ್ರಕೃತವಾಗಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಜಗತ್ತು, ಭಯಂಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಜಟಿಲ ಕಂಟಕಮಯ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ದಿಕ್ಕುಗಾಣದೆ ದಾರಿತಪ್ಪಿ ತೊಳಲುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾರು ತಾನೆ ಏನು ಉಪದೇಶ ಭಾಷಣಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಶಾವಾದದತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಸಾಧ್ಯ? “ಸರ್ವನಾಶದಲ್ಲಿಯೂ ಆಶಾವಾದಿ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೆ ಬಣ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಕವಿಯ ಚೇತನವೂ ಕಿಬ್ಬಿಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತಂತಿದೆ. ನಾನಿಂದು ನಿಮ್ಮ ಹೆಗಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಲು ಬಂದಿಲ್ಲ; ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನೀವಿನ್ನೂ ಜೀವನದ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿರುವ ಯುವಜನರು; ಎಂತಹ ಕಷ್ಟಗಳು ಎದುರಾದರೂ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಇದಿರಿಸುವ ಸಾಹಸ ಚೇತನರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ಎದೆಗೆಟ್ಟರೂ ನೀವು ಎದೆಗೆಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ.

*ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಹತ್ತನೆಯ ಘಟಿಕೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ೮-೧೨-೧೯೭೪ ರಂದು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ.

ನನ್ನ ಉಪದೇಶ ಭಾಷಣದಿಂದ ಮಹತ್ಸಾಧನೆಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಏನೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆಯೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನೂರಾರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಘಟಿಕೋತ್ಸವ ಭಾಷಣಗಳು ಸಾವಿರಾರು ನಡೆದಿವೆ. ಆ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ “ಸತ್ಯಂ ವದ—ಧರ್ಮಂ ಚರ” ನೊಡಲಾದ ನೀತಿ ಸೂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸ್ನಾತಕರೆ ಇಂದು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಅಧಿಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯೆಯಿಂದ ಪಾಪಮಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ದೇಶವನ್ನು ದುರ್ಗತಿಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಬದುಕು ಬೆಬ್ಬಳಿಸಿ ಹದುಗುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಆತ್ಮಶ್ರೀಯ ತೇಜಸ್ವಿ ಗೊಳಗಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಮತ್ತು ಸರಳ ಜೀವನದ ಧೈಯಜ್ಯೋತಿಯಿಂದ ದೀಪ್ತವಾಗಿ ಇಷೀಕಾಸ್ತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದ ಜೀವರುಗಳೆಲ್ಲ ಇಂದು ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪದ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗಾಗಿಲ್ಲ, ನಿಜ. ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದ ವಿನೋಬಾಜಿ, ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರಂತಹ ಕೆಲವರಾದರೂ ಆ ಧೈಯಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಾ ನಾಡನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಮತ್ತು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ರಾಗಿರುವ ಆ ಗುಂಪಿನವರು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ದುರಂತ ದುಃಖ ತಿಯೊಡಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ.

ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವ ಬದುಕಿನ ಕಣಕ್ಕೆ ನೀವು ಇಂದು ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದಶೆಯಿಂದ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಎಂತಹ ಭಯಂಕರ ಹೋರಾಟ ಕಾದಿದೆಯೋ ನಿಮಗೆ ಆ ಕಾಲವುರುಷನೆ ಬಲ್ಲ!

ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಸಾದನೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತನನ್ನೇನೊ ಉಪ ಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡೆವು, ಆತ ಬೋಧಿಸಿದ ಸ್ವದೇಶಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಅಹಿಂಸೆ, ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ, ಸರಳಜೀವನ, ತ್ಯಾಗಬುದ್ಧಿ ಮೊದಲಾದ ಕೈದುಗಳನ್ನಾಂತು. ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಸಾದನೆ ಆದೊಡನೆಯೇ ಆತನನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿದೆವು: ಆತನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಗುಂಡಿಕ್ಕಿದವನೇನೊ ಒಬ್ಬನೆ; ಆದರೆ ತರುವಾಯ ಆತನ ಧೈಯಕ್ಕೆ ಉರುಳಿಕ್ಕಿ ಕೊಂದವರು ಹಲವರು ಆತನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆ! ನೆಹರೂ ಅವರ

ಮುಂದಾಳುತನದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಾಂಧೀಜಿಯ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೂಲೆ ಗೊತ್ತಿ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಏಕಾಏಕಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳ ಸರಿಸಮಕ್ವೇರಿಸುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರ ಅನುಕರಣೆಗೆ ದೀಕ್ಷಿತರಾದೆವು. ತರುವಾಯ ಸ್ವದೇಶದ ಮತ್ತು ವಿದೇಶದ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕಪ್ರಾಜ್ಞರು ಕೊಟ್ಟ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ; ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಸೂಚನೆಗಳೆಂದೂ ಅವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆವು. ಆದರೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿವು ಎಂದಾಗಬಾರದೆಂದು ಅವರ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಮ್ಯೂಸಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೈಟ್ಟಿವು: ಅಂದರೆ ಆ ಧೈಯಗಳ ಜೀವ ತೆಗೆದು, ಜೀವವಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದೆಂಬ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂದು, ಚರ್ಮ ಸುಲಿದು, ಹದಹಾಕಿ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಟ್ಟಿವು. ಅವುಗಳ ಪೂಜೆಗೂ ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಿ, ಅವರ ಭಕ್ತರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ, ಮೂಲೆಗೆ ತಳ್ಳಿ, ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಅನುಕರಣೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಯಾಗಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದೆವು.

ಪರಕೀಯರ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಎಂತಹ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಯಂತ್ರನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶಗಳಂತೆ ಮಹಾ ಮಹಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವ ತ್ರಾಣವೆ ಅದಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದರ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇರಿದೆವು, ಕೋಟ್ಯಂತರ ಧನದ ಸಾಲವೆತ್ತಿ. ನಮಗೆ ಆಗ ತುರುತ್ತಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದುದು ಅನ್ನ ನೀರು ಬಟ್ಟೆ ಗುಡಿಸಲು. ಆದರೆ ನಾವು ಮೋಟಾರು ಕಾರುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿವು. ನಾವೂ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಠತೊಟ್ಟಿವು. ನಾವೂ ರಿಯಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆವು. ಕೊನೆಗೆ ಆಟಂ ಸಾಧನವನ್ನೂ ಸಿಡಿಸಿದೆವು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಭೋಗದ ಮತ್ತು ಷೋಕಿಯ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಡರೈತರ ತೆರಿಗೆಯ ಧನವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡಿದೆವು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಭೋಗಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಶ್ರೀಮಂತರ ಸುಖ ಕ್ಯಾಗಿ. ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ರೈತವರ್ಗವನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿವು. ಅಥವಾ ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿವು ಎಂಬ ದೂರಿನಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಜೀವನಾದರೆ ನಮಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗ

ಬಾರದು ಎಂಬುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಜೀವನಾಡುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಗೂ ಕಾಸು ಎಸೆದದ್ದುಂಟು. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪರ್ವತೋಪಮ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೋಡಲು ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬಡರೈತನನ್ನು ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆದ ತೆರಿಗೆ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳು ನಗರಗಳ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದ ಧಾಳಿಗಳಿಗೂ ವ್ಯಯವಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಯಭಾರಿ, ಪ್ರಧಾನಿ, ಮಂತ್ರಿ, ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯ, ಮೇಲ್ಮನೆ, ಕೆಳಮನೆ, ಐಎಎಸ್, ಐಪಿಎಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳವರೆಗೆ ಸಮೃದ್ಧ ಸಂಬಳ ಗಿಂಬಳಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ನಡೆಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಹೆಸರು ಹೊತ್ತ ನಕಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಈ ಲೂಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಸ್ಥಾನ ಯಾಗಿ, ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದೇ ಕರ್ತವ್ಯಕರ್ಮದ ಪ್ರಧಾನಭಾಗವಾಯಿತು. ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ವಿತರಣೆಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಟಿಲವಾಗಿ ಅನಕ್ಷಗಸ್ತ ಹಳ್ಳಿಗರು ಅಧಿಕಾರದ ಗಾಣಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುವಂತಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ದುಡಿದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯದಿಂದ ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ೧೪೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಪೆಟ್ರೋಲು ಎಣ್ಣೆ ತರಿಸಿ ಸುಡುತ್ತೇವಂತೆ! ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕೊನೆಮುಟ್ಟುವುದೆಲ್ಲಿ? ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗಿಂತಲೂ ೪೫ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದವರಿಂದ ಈಗ ಒದಗುವ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯ ಕಥೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿದರೆ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುತ್ತೀರೋ ಏನೋ?

ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಗೆ ನೀವು ಹಕ್ಕುದಾರರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಏಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು? ಸಮಾಜವಾದವೆ ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದ್ದೆವು; ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯೇ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನಮಾರ್ಗ ಎಂದೂ ಸಾರಿಸಾರಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೂ ಹೀಗಾಯಿತಲ್ಲಾ ಏಕೆ? ಇತರ ದೇಶಗಳು ಶತಮಾನಗಳ ವಿಚಾರದಿಂದ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ, ಆದರೂ ಸುದೃಢವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ತಕ್ಷಣವೇ ಸಾಧಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದು ನಮಗೊದಗಿರುವ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾಯಿತು. ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಬತ್ತರಷ್ಟು ಅನಕ್ಷರಿಯವ ದೇಶದಲ್ಲಿ

ಅದೆಂತಹ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು? ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶ, ಯಾವತ್ತೂ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಗಾಳಿಯನ್ನೂ ಮೂಸಿ ನೋಡದಿದ್ದ ದೇಶ. ರಾಜರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದ ದೇಶ; ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಭೂಸುರರೆಂದು ಆರಾಧಿಸಿದ ದೇಶ! ಮತವೌಢ್ಯ ಎಂಬ ನಿತ್ಯರೋಗವು ಅದರ ನಾಡಿನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಎಲುಬಿನಲ್ಲಿಯೂ ಐದುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದ್ದು ವರ್ಗ ವರ್ಣ ಮತ ಜಾತಿ ಪಂಥ ಪಂಗಡ ಎಂಬ ನೂರಾರು ಭೇದಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ದೇಶ! ಇಲ್ಲಿ “ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ” (Democracy) ಬರಿಯ “ಮಾಕರಿ” (Mockery) ಆಗಿದೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಂತಹ ಮುಂದುವರಿದ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಅದರ ಮಹಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಧನಸಂಪತ್ತಿಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಏಬ್ರಹಾಂ ಲಿಂಕನ್ ಅಂತಹ ಬಡವರೂ ನೀತಿಸಂಪನ್ನರಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಾಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ ಏರುವ ಸನ್ನಿವೇಶವಿತ್ತು. ಈಗ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ್ವರರಲ್ಲದವರೂ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದಿರಲಿ, ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ ಚುನಾವಣಾ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಏನೇನು ಅನಾಹುತವಾಗಬಹುದೋ ಅದೇ ಆಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಗುತ್ತಲೂ ಇದೆ. ಜಾತಿ, ಮತ, ಹೆಂಡ, ದುಡ್ಡು ಇವೇ ಓಟರುಗಳು; ಓಟುಕೊಡುವ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬರಿಯ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ ಮೂಕ ವಾಹನಗಳಷ್ಟೆ! ನಾಲಾರು ಜನ ಯಾತಕ್ಕೂ ಹೇಸದ ಖದೀಮರು ಸೇರಿ, ಯಾವ ಉಪಾಯದಿಂದಾದರೂ, ಕಾಳಸಂತೆಯ ಕಪ್ಪುಹಣವೋ, ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಹಳದಿ ಹಣವೋ, ಅಂತೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒಟ್ಟುಮಾಡಿದರಾಯ್ತು ನಮ್ಮ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು. ಒಮ್ಮೆ ಗೆದ್ದು ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದರಾಯ್ತು, ನಾಡಿನ ಸರ್ವ ಪ್ರಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರದ ಭಯದಿಂದಲೂ ದುಡ್ಡಿನ ಬಲದಿಂದಲೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಘಾತ ಒದಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಜನಶಕ್ತಿ ಎಚ್ಚತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸಲು ವಿಶೇಷಾಜ್ಞೆಗಳನ್ನೂ ಪೋಲೀಸ್ ಪಡೆಯನ್ನೂ ಕಡೆಗೆ ಸೈನ್ಯಬಲವನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಎಂದರೆ ಅನಿರ್ಬಾಧಿತ ಇಚ್ಛಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಆಯುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸರ್ವರ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುವ ರಾಜ್ಯಭಾರ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈಗ ನಡೆಯುವ

ಚುನಾವಣೆಗಳು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆಯೆ? **Politics is the last resort of a scoundrel** ಎಂದಿದ್ದಂತೆ ಒಬ್ಬ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಮನೀಷಿ. ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣರಂಗವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಿಯನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು,— **Politics is the first resort of a scoundrel** ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿ! ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗ ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೂ ಸಂಭಾವಿತರೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರೂ ಯಾರೂ ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಲೂ ಅಂಜುತ್ತಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ರೀತಿಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಯುಳ್ಳ ಯಾವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಯೋಗ್ಯನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಹೊಳೆಹರಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷವಾಗಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗದೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ನಿಮಗಿದ್ದರೆ ಇಂದಿನ ರೀತಿಯ ಧನಾಶ್ರಿತ ಚುನಾವಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅದನ್ನು ಗುಣಾಶ್ರಿತವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಉಗ್ರ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದಲಾದರೂ ನೀವು ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಸಾತ್ವಿಕವಾಗಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸಮಯಸಾಧಕರೂ ಗೂಂಡಾಗಳೂ, ಕಳ್ಳಸಂತೆಖೋರರೂ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆಯ ಖದೀಮರೂ, ಚಾರಿತ್ರ ಹೀನರೂ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಹುಸಿಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಕಲುಷಿತವಾಗಲು ಹಣ ಒಂದೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಹತ್ವಾದ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಭೂತವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವೂ ಇದೆ, ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ! ಅದು ಒಂದು ಅನುಗ್ರಹ ವಸ್ತು, ಅದು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ನೇಷದಿಂದ ತುಂಬ ಸಾಧು ಮತ್ತು ಪೂಜ್ಯ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದು ಭಾವರೂಪಿಯಾದುದರಿಂದ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೃದಯಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯು—ಅತ್ಯಂತ ಅಂತರತಮ-ಸತ್ಯ ಸತ್ಯವಾದ ಸನಾತನ ತತ್ವಕ್ಕೆ (ಅದನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸುತ್ತೇವೆ.) ಅದು ತನ್ನ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದು

ರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನೇ ತಾನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಲೂ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಅದರ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ ವಂಚನೆಯ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. **ಅದರ ಹೆಸರು 'ಮತ'!** ಈ ಮತಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಆಗಿರುವಷ್ಟು ಹಾನಿ ಮತ್ತುವುದರಿಂದಲೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ನೀವು **ಅಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಜನ್ಯವಾದ ಮತಭ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಮತನೌಡ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯಾಗಲಿ ಸಮಾಜವಾದವಾಗಲಿ ಸಮಾನತಾಭಾವ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.**

ಐಕ್ಯಕ್ಕೂ ಮೈತ್ರಿಗೂ ಸಾಧನವಾಗುವ ಆ ಚಿರಂತನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ಈ ಅಜ್ಞಾನಜನ್ಯವಾದ ಮತಭಾವನೆ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ವರ್ಣ ಜಾತಿ ಪಂಥ ಕೋಮು ಪಂಗಡಳೆಂಬ ನೂರಾರು ಭೇದಭಾವನೆಗಳ ಬಿರುಕು ಒಡಕುಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜವು ಸಿಕ್ಕಿ ಭಿದ್ರಭಿದ್ರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಭೇದಭಾವಗಳೂ ಭಿದ್ರಗಳೂ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಿಜವಾದ ಸಮಾನತಾಭಾವನೆಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಬರಿಯ ಮರುಮರೀಚಿಕೆಯ ಭ್ರಾಂತಿಜಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜವಾದದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮತಭಾವನೆಯ ಶನಿ ಸಂತಾನವಾದ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ನೀವು ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋರಾಡಬೇಕು.

ಈ ಬಿರುಕು ಒಡಕುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಭೇದಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ನೀವು ಅದರ ಬೇರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳನ್ನೇ ಶೋಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶತಮಾನಗಳ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯೆ ಕುಂಠಿತವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನವಾದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ನಾಗರಿಕತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷ ಆಳಿದರೂ ಅದರ ವಿಜ್ಞಾನ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಯಂತ್ರನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದವೆ ಹೊರತು ಅದರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕದೃಷ್ಟಿ ನಮ್ಮದಾಗಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ತಾಯಿಬೇರಾದ ವೈಚಾರಿಕತೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ನಾವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ಬುದ್ಧಿಯ ನೆರವಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಮತಧಾರ್ಮಿಕ

ರಂಗಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಕೇಡು ತಪ್ಪದು.

ನಾಲ್ಕುತ್ವ ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ನಾನು ಹಾಡಿದ ಒಂದು ಕವನದ ಕಡೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಣಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಮಂತ್ರದೀಪವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ದಾರಿತೋರಿ ನಡೆಸಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ :

ಗುಡಿ ಚರ್ಚು ಮಸಜೀದಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬನ್ನಿ,
ಬಡತನವ ಬುಡಮುಟ್ಟಿ ಕೀಳಬನ್ನಿ.
ಮೌಢ್ಯತೆಯ ಮಾರಿಯನು ಹೊರದೂಡಲೈತನ್ನಿ,
ವಿಜ್ಞಾನ ದೀವಿಗೆಯ ಹಿಡಿಯ ಬನ್ನಿ.
ಓ, ಬನ್ನಿ, ಸೋದರರೆ, ಬೇಗ ಬನ್ನಿ !

ಸಿಲುಕದಿರಿ ಮತವೆಂಬ ನೋಹದಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ;
ಮತಿಯಿಂದ ದುಡಿಯಿರೈ ಲೋಕಹಿತಕ್ಕೆ.
ಆ ಮತದ ಈ ಮತದ ಹಳೆಮತದ ಸಹವಾಸ
ಸಾಕಿನ್ನು ಸೇರಿರೈ ಮನುಜಮತಕ್ಕೆ :
ಓ, ಬನ್ನಿ, ಸೋದರರೆ, ವಿಶ್ವಪಥಕ್ಕೆ !

ಮನುಜಮತ, ವಿಶ್ವಪಥ, ಸರ್ವೋದಯ, ಸಮನ್ವಯ, ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿ
—ಈ ಪದಗಳು ಮಂತ್ರಗಳಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜಾತಿಮತಗಳಿಂದಲೂ ಭೇದಭಾವ
ಗಳಿಂದಲೂ ಪಾರುಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಮತ್ತು
ಸಮಾಜವಾದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವರೂಪ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣೋದ್ದೇಶ,
ದೇಶಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ, ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ,
ಗ್ರಾಮಸ್ವರಾಜ್ಯ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಅಭಾವ ಪೀಡೆ, ಬೆಲೆಬಿಕ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಚಲಿತ
ಬಿಸಿಬಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾವುನನ್ನೂ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳಿಗಿ
ರುವ ಕಾರಣಗಳೆಲ್ಲ ಜನ್ಯಅನಿಷ್ಟ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಆ ಉಪಕಾರಣಗಳೆಲ್ಲ
ಮುಖ್ಯ ಜನಕಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ನಾನು ಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ಆ ಎರಡು :
ಮತಭಾವನೆ ಪ್ರಚೋದಿಸಿರುವ ಜಾತಿಭೇದ ಬುದ್ಧಿ, ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆ

ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕುಟಿಲ ಕುನೀತಿ. ಆ ಎರಡು ಜನಕ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನೂ
ನೀವು ತೊಲಗಿಸಿದರೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಜನ್ಯ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಬಹುಬೇಗನೆ ತೊಲಗಿ
ಸಲು ನೀವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತೀರಿ.

ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಲಯಕ್ಕೆ 'ಜ್ಞಾನ ಭಾರತಿ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ
ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ 'ಜ್ಞಾನಂ ವಿಜ್ಞಾನಸಹಿತಂ' ಎಂಬ ಗೀತಾಮಂತ್ರ
ವನ್ನು ತನ್ನ ಧ್ಯೇಯೋಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ಆ ಹೆಸರು ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನ
ಉಸಿರಾಗಿ, ಆ ಮಂತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಯ ತಂತ್ರವಾಗಿ, ಆ ಧ್ಯೇಯ ನಿಮ್ಮ
ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಲಿ ಎಂದು ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಶುಭಕೋರಿ ವಿರಮಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಬರೆಯ ಬಯಸುವರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ*

ಈ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಲು ನನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಡಾ. ನಾಯಕರಿಗೆ ನನ್ನ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾತಃಸಂಚಾರ ವಿನಾ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗದಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಈ ತರದ ಗೋಷ್ಠಿಗಳ, ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಒಡ್ಡಿ ಎಳೆತರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ನೇಹಿತರ ಮುಖಾಂತರ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ, ರೇಡಿಯೋ ಮುಖಾಂತರ ಮತ್ತು ದೈವದತ್ತವಾದ ಕಲ್ಪನಾ ವ್ಯಾಸಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಜಗತ್ತಿನ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಆಂದೋಳನಗಳ ಒಂದು ರಸಾನುಭವವನ್ನು ನಾನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಈ ತರದ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಭಾವಾನುಭವವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ನಾವು ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೆ. ಈ ಶತಮಾನ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಶತಮಾನ, ಅಸಾಧಾರಣ ಘಟ್ಟದ ಶತಮಾನ. ಹಿಂದಿನ ಶತಮಾನಗಳು ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಾಧಿಸಲಾರದಿದ್ದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ, ಪವಾಡಸ್ವರೂಪವಾಗಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗುವಂತೆ ಜಗತ್ತು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸುಖವನ್ನೆಂತೂ ಅಂತೆಯೇ ದುಃಖವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ, ಕಷ್ಟವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅರಿವೆಡ್ವರ್ಗಗಳನ್ನೂ ಸಮಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಜಗಜ್ಜೀವನದ ಮೂಲಭೂತ ಲಕ್ಷಣ. ಆ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎಂದು, ಮಹಾತಪಸ್ವಿಗಳು, ಯೋಗೀಶ್ವರರು,

* ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ೧೫-೮-೧೯೭೩ ರಂದು ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೇಖಕರ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಭಾಷಣ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಂಥ ಮಹಾ ದಾರ್ಶನಿಕ ಸಿದ್ಧರು-ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಅಥವಾ ಬಹುಶಃ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಆ ಆದರ್ಶಗಳು ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ನೆರವೇರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಆಶಾಭಾವನೆಯಿಂದ ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾವು-ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಡಾ. ನಾಯಕ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ-ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಪಾಠಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಭಯಂಕರವಾದ ಸಂಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕೂಡ ನಡೆಸಿ, ಕಡೆಗೆ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದೆವು. ಇವತ್ತು ೨೭ನೆಯ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದವರು, ಹುಡುಗರು, ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ೫೦ ವರ್ಷಗಳು ಈ ಒಂದು ಭಯಂಕರವಾದ ಸೈನ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ಆ ಸಂಗ್ರಾಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಗೆದ್ದಿವೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರು ಮಾತ್ರವೆ ಅಲ್ಲ, ಅವರ ಹಿರಿಯರೂ ಕಾರಣ.

ನಾನು ಸೋವಿಯತ್ ನಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಡುವ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು, ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವೇನು, ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ಯುವಕರಿಗೆ-೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿ, ತರುವಾಯ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷ ಅಂತರ್ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ಸೋವಿಯೆತ್ ದೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು, ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ-ಎಂಬುದನ್ನು ರಸವತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನೂ ದೇವರು ಧರ್ಮ ಮೊದಲಾದುವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವರು ದೇವರನ್ನು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಯುವಕರಿಗೆ ೧೯೧೭ರ ತರುವಾಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಷ್ಟೋ ಯುವಕರಿಗೆ ತಾವು ಏನಾಗಿದ್ದೆವು, ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದೆವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದಂತೆ, ಯಾವ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ,

ಯಾವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಅದರ ನೆನಪನ್ನು ಸದಾ ಹಸಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎರಡನೆ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಕದನವನ್ನು ಗೆದ್ದರು, ಸೋವಿಯತ್ ದೇಶದವರು, ಅದರ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಭಾಗವಹಿಸಿದವರನ್ನೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಹಿತಿಗಳಂತೂ ಆ ಯುದ್ಧಗಳ, ಆ ವಿಜಯಗಳ, ಆ ಸಾಹಸ ನೋವು ಸಂಕಷ್ಟಗಳ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನತೆ ಎಸಗಿದ ಬಲಿದಾನಗಳ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗಗಳ ಜೀವಂತ ಸ್ಮೃತಿಯನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದಂತೆ ಮಹಾಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸ್ಮಾರಕಸ್ತೂಪಗಳನ್ನೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ತರುವಾಯ ನಡೆದ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಯುದ್ಧದ ಮಹದ್ ವಿಭವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದೆ ಅಲೆಕ್ಸೆ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಅವರ ಮಹಾಕಾದಂಬರಿ 'ದಿ ಆರ್ಡಿಯಲ್', 'ಆನಂದ' ಕಾವ್ಯನಾಮದ ಎ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಅದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ 'ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ. ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋವಿಯತ್ ರಾಷ್ಟ್ರ, ಹಿಟ್ಲರ್‌ನ ರಾಕ್ಷಸೀಯ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಜಯಗಳಿಸಿದ ದೈತ್ಯ ಸಾಹಸದ ದಿವ್ಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದೆ, ಎರನ್‌ಬರ್ಗ್ ಅವರ ಮಹಾಕಾದಂಬರಿ 'ದಿ ಸ್ಟಾರ್ಮ್.' ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸೋಲೊಕೊವ್ ಅವರ ಅದ್ಭುತ ಕಾದಂಬರಿ 'ಕ್ವಯೆಟ್ ಫ್ಲೋಸ್ ದಿ ದೋನ್' ನೋಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನವನ್ನೆ ಗಳಿಸಿದೆ-ಇವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಕೂಡ ಅವರು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟವನ್ನೂ ಅವರ ತ್ಯಾಗವನ್ನೂ ತರುಣರು ಮರೆಯದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮಗೆ ಸಿಗದಿರುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ, ಸೋವಿಯತ್ ಜನತೆಯ ದೃಢ ನಿಸ್ಕರ ದೇಶಾಭಿಮಾನ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದೆ ನಡೆಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಹೋರಾಟದ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ, ಮಿರ್ಜಿ ಅಣ್ಣಾರಾಯ, ತ.ರಾ.ಸು, ಕಾರಂತ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ರಷ್ಯನ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಬೃಹದ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಚಿತ್ರಣದ

ಆ ವಿವರ ವಿಸ್ತಾರ ವಿಸ್ಮಯಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವು ದೈತ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತವು ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯುವ ಚಪಲತೆ ಇರಬಾರದು. ಒಬ್ಬನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಂತಹ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದರೂ ಸಾಕು. ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ತನ್ನ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದು ಮೂರು ಕಾದಂಬರಿಗಳು—ಮೊದಲನೆಯದು ದೊಡ್ಡದು, ಎರಡನೆಯದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕದು, ಮೂರನೆಯದು ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕದು. ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ನೂರು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದೆ, ಅದರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೊರಟರೆ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಶ್ರಮ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ಸು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ರೀತಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಲಾರಿ ಚಾರ್ಜ್ ಆಯಿತು, ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಈಸೂರಿ ನಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟರು, ಅಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮುದುಕ ಮುದುಕಿಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅಂಥ ಒಂದೇ ಒಂದಾದರೂ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೀರ್ತಿ ಲಭ್ಯ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಂಥ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕಡೆಗೆ-ಈಗಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ-ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿಯೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಕಡಮೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನನ್ನ ಎದುರುಗಡೆ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಒಂದು ಸಾಲನ್ನಷ್ಟೇನೇ ನೋಡಿದರೂ ಸಾಕು. ಎಂಥೆಂಥ ಮೇಧಾವಿಗಳು, ವಿಚಾರವಂತರು, ಭಾವುಕರು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ! ಒಬ್ಬ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ., ಒಬ್ಬ ಮಾಸ್ತಿ, ಒಬ್ಬ ಬೇಂದ್ರೆ-ಇನ್ನು ಉಳಿದವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ-ಕಾರಂತರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದೆ (ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು). ಪ್ರಸಂಚದ ಯಾವ ಮಹಾ ಲೇಖಕನಿಗೂ ಕವಿಗೂ ನಮ್ಮವರೇನೂ ಕಡಮೆಯಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬರಿ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ಅಸೂಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ

ಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ, ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯಬೇಕಾದದ್ದು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇದು ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ. ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಒಂದು ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಜ್ಞಾನಗಂಗೋತ್ರಿ ಇಂಥವೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ವೇದಾಧಿಪತಿಗಳಾದಂಥ ಮಹಾ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೆರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ನೆರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಬೇಕು. ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: “ಬೆಳೆಯೇನೋ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಕೊಯ್ಯುವವರು ಕಡಮೆ.....” ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೆ ಸಾಲದು. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇರುವಾಗ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಕುಬ್ಜರಂತೆ, ರಿಕ್ತಹಸ್ತರಂತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ವರ್ತಿಸಬಾರದು.

ಈ ಬರಹಗಳೆಲ್ಲ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಬರಹಗಾರನ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳೂ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ, ಈಗಿನ ಮತ್ತು ಈ ಮುಂದಿನ ವಿನುಶಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಈ ಖಂಡನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ವಾಸಿ. ಉತ್ತಮವಾದುದು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೊಗಳಿ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಿಪ್ಪಿರಿ. ಬರಿಯ ತಿಪ್ಪಿರಿ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಶಲ್ಯ ಕರ್ಣನನ್ನು ಬಯ್ಯ ಬಯ್ಯ ಆವನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆ ಕುಂದಿಸಿದಂತೆ, ಬರಿಯ ಖಂಡನೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ಚೇತನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತು (ಸಲಹೆ) ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯದೆ ಇರಬಹುದು, ನಾಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಿಂದೆಯ ಕೆಲಸ ಅದಷ್ಟು ಕಡಮೆಯಾದರೆ ಲೇಸು. ಉತ್ತಮವಾದುದು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ. ಒಂದುವೇಳೆ ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು

ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಎಂದು ಕೀರಿಸಿದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ ನಿಧಾನವಾಗಿಯಾದರೂ ಅದೇ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಈಗಲೇ ಈ ಸ್ಥಳಿಯಿಂದ ಖಂಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಮೂಲೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಸೊರಗಿ ಸತ್ತೀಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅದಷ್ಟು ಈ ರೀತಿಯ ಖಂಡನೆ-ಏಕೆಂದರೆ ಖಂಡನೆ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಮಾಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ-ನಿಲ್ಲಬೇಕು.

ಆದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಕೆಲವು ವಿನುಶಿಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ,- ಅವರ ಕೆಲವು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಹಾಗೆ-ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದೇ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ “ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಸೋಲುತ್ತದೆ”-ಎಂದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಂದರೇನಪ್ಪಾ, “ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಸೋಲುತ್ತದೆ” ಅಂತ ಅಂದರೆ? ವಿನುಶಿ ಎಂದರೆ ಏನು? ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಒಬ್ಬನ ಅನುಭವ, ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಭಾಷೆ ಸೋಲುತ್ತದೆ ಅಂದರೇನು? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭಾಷೆ ಸೋಲುತ್ತದೆಯೇ? ಇವೆಲ್ಲ ಬರಿಯ slogan ‘ಎಂಜಲು ಮಾತು’ ಅಷ್ಟೆ. “ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತಭೂಯಿಷ್ಯವಾಗಿದೆ” ಎನ್ನುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಎಂಜಲು ಮಾತು. ಸಂಸ್ಕೃತಭೂಯಿಷ್ಯವಿರಬಹುದು. ಇರಬಾರದೇಕೆ? ಭಾವಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಯತೆಯ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಬಹುದಲ್ಲ? * ಹೀಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸವಕಲು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಸಿಂಧಿಸಿ, ಬೆಳೆಯಲಿರುವ ಚೇತನಗಳನ್ನು ನಿರುತ್ತಾಹಗೊಳಿಸಬಾರದು, ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಬಾರದು. ಆದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾದದ್ದು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ಕೆಲಸ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದ ಕೆಲಸ, ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮನೋಧರ್ಮ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ವಿನುಶಿಯ ಸೋಗುಹಾಕಿಕೊಂಡ ಪರಸ್ಪರ ಸಿಂಧಿ, ಅಸೂಯೆ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷ ತೊಲಗಬೇಕು.

ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಧನ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತೋರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದೊಡನೆಯೇ ಪರಸ್ಪರ ಅಸೂಯೆಗೆ, ಪರಸ್ಪರ ಸಿಂಧಿಗೆ ಶುರು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೇನು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಲ್ಲ, ಜೀವನದ ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರ

* ನನ್ನ ‘ದ್ರಾವಿಡೀಯ ಶ್ರೀಮುಡಿ’ ಎಂಬ ಲೇಖನ ನೋಡಿ.

ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಕದವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲಕ್ಕೇರಿದ ಅಂದರೆ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುವಂತೆ ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದರೆ, ಅವನ ಸಂತೋಷದ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂತೋಷವೂ ಸೇರಿ, ಇಬ್ಬರ ಸಂತೋಷವೂ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.* ಹಾಗಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನನಗೂ ಸಂತೋಷ ಇಲ್ಲ, ಅವನಿಗೂ ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲ; ಬರಿಯ ಕರುಬು ಬದುಕನ್ನೆ ಬೇಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ, ಕರುಬುವ ನಾನೇ ಕುಬ್ಜನಾದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೇರೆ ಖಾಯಿಲೆಗಳು ಬಂದರೆ ಡಾಕ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಔಷಧ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ಕರುಬಿನ ಕಾರಣದ ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಅವನೇನು ಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟನು? ರೋಗಕಾರಣವಾದ ಒಳಗಿನ ಅಸೂಯೆ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕರುಬುವ ನಾವು ನಿತ್ಯ ರೋಗಿಷ್ಠರಾಗಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಹರಿಹರ: 'ಸುಖದೂರನ್ ಅಸೂಯಾಪರನ್' ಎಂದು. ಒಂದೊಂದೂ ಗುಂಪಿನವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕೇ ದೀವನ ನಡೆದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊಣಗಿಯೆ ಅವಕ್ಕೆ ಅಲ್ಪಾಯುಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಅನಿಯತ ಕಾಲಿಕೆ'ಗಳು ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬಯ್ಯುಳಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ, ಒಂದಾದರೂ ಆಯಿತು ಎರಡಾದರೂ ಆಯಿತು, ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದೆ ಗುಂಪುಗುಳಿತನ!

ಅಮೇಲೆ ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ತೆಗಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಮನಸ್ಸು ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ವಾದಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ ಇರುವುದೇ ಅದಕ್ಕೆ. ನಾವು ಏನನ್ನಾದರೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಅದರ ಕಡೆ ಒಲಿದರೆ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ: 'ಪಿ. ಎಸ್. ಈಲಿಯಟ್‌ನ 'ವೇಸ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್' ಎಂಬ ಒಂದು ದೀರ್ಘ ಕವನವನ್ನು-(ಕೆಲವರು ಅದನ್ನು ಕಾವ್ಯವೆಂದು ಕರೆದರು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅದು ಕಾವ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು.) ಹೊಸಪೀಳಿಗೆಯ

* ನನ್ನ 'ಪ್ರೇಮಗಣಿತ' ಕವನ ನೋಡಿ.

ವಿಮರ್ಶಕರು ನವ್ಯಕಾವ್ಯವೆಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು. ಅದು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಪದ್ಯ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ವಿಮರ್ಶಕ ವರೇಣ್ಯರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು ಪರಿಗಣಿತನಾಗಿದ್ದ ಮಿಡಲ್‌ಟನ್ ಮರ್ರೇ-ಮರ್ರೇ ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾವು ರಂಗಣ್ಣನವರನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಅವರು ಮಿಡಲ್‌ಟನ್ ಮರ್ರೇಯವರನ್ನು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ-ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಬರೆದರು: "The reader is compelled in the mere effort to understand, to adopt an attitude of intellectual suspicion, which makes impossible the communication of feeling. The work offends against the most elementary canon of good writing: that the immediate effect should be unambiguous." ಕವಿ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ? ಕವನದ ವಿಷಯ ಏನು? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಅಸಂಬಂಧತೆಗೆ ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು ಸೋತು ಹೋಗುವಂತಾಗುತ್ತದೆ)....to adopt an attitude of intellectual suspicion ಎಂದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಏನೋ ಬೌದ್ಧಿಕವಂಚನೆ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. which makes impossible the communication of feeling ಯಾವುದನ್ನು ನೀವು 'ಸಂವೇದನೆ' ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಅದರ ಸಂವಹನವೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ; The work offends against the most elementary canon of good writing" ಸಾರ್ಥಕ ಬರವಣಿಗೆಯ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಭಂಗವಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ 'ವೇಸ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್' ಪಿ.ಎಸ್. ಈಲಿಯಟ್‌ನನ್ನು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧನನ್ನಾಗಿಸಿತೋ, ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಮಿಡಲ್‌ಟನ್ ಮರ್ರೇ ಬರೆಯುತ್ತ, "... elementary canon of good writing: that the immediate effect should be unambiguous" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ವಿಷಯ ವಾಚ್ಯವಂತೂ ಅಲ್ಲ, ವ್ಯಂಗ್ಯವಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಲಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಮಿಡಲ್‌ಟನ್ ಮರ್ರೇಯ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಐ. ಎ. ರಿಚರ್ಡ್ಸ್ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮೂಲತತ್ವಗಳು' ಎಂಬ ಆತನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಹಾಕಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಈಲಿಯಟ್ ಅನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮಿಡಲ್‌ಟನ್ ಮರೈ ಬಹಳ hasty (ಆತುರವಾಗಿ) ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅಂದರೆ, ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಂದ: ಅರ್ಥ. ನಮ್ಮ ತರುಣ ವಿಮರ್ಶಕರು ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ, ಬಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಗಂಭೀರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾನೆ! ೨-೩ ಪುಟದಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿರುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥಿಸಿ, defend ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಪರವಾಗಿ ವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಬುದ್ಧಿ ಏನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತದೆ-ನಾಯಿಯನ್ನು ಸಿಂಹವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ; ಸಿಂಹವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದೋ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಓದಿದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಇದು ಏನು ಕಸರತ್ತು ಎಂದು. ಈ ವಾದದಲ್ಲಿ ನಾನಂತೂ ಮಿಡಲ್‌ಟನ್ ಮರೈಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆಂದು ಹೊರತು ಐ. ಎ. ರಿಚರ್ಡ್ಸ್ ಪರವಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ನಾನೂ 'ವೇಸ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್' ಅನ್ನು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ನಾಲಾರು ಸಾರಿ ಓದಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ರಿಫರೆನ್ಸ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದೆ. ಕೊನೆಗೂ 'ವೇಸ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್' ಕುರಿತು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬಹುದು: ಒಂದು ಒಗಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಒದಗಬಹುದಾದ ಸಂತೋಷ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ-ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಷ್ಟೆ. ಒಂದು ಸಾಧಾರಣ ಕವನವನ್ನು ಚತುರ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರಚಾತುರ್ಯ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ ಜಗತ್ತನ್ನೆ ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ರಿಚರ್ಡ್ಸ್‌ನ 'ವೇಸ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್'ನ ವಿಮರ್ಶೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ದಿನ ರೇಡಿಯೋ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ನನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಯಾವುದೋ ನನ್ನ ಕವನ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಬರುವ 'ಚಾಪೆ ಬಿಚ್ಚಿತು' ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಧ್ವನ್ಯರ್ಥ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ 'ಚಾಪೆ ಬಿಚ್ಚಿತು' ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾತಿಗೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ವಿವರಣೆ ಏನು ಅಂದರೆ, (ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಆಯಿತು.) ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ; ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ. 'ಚಾಪೆ ಬಿಚ್ಚಿತು' ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಗೆ involve ಆಗಿದ್ದು evolve ಆಯಿತು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಾವು

ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಂತೆ! ಅಪೂರಣವಾಗಿದ್ದು ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದಿತು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ! ಅವರೋಹಣವಾಗಿದ್ದ ಚಿಚ್ಚುಕ್ತಿ ಆರೋಹಣದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನ್ನಮಯ, ಪ್ರಾಣಮಯ, ಮನೋಮಯ, ವಿಜ್ಞಾನಮಯಗಳಿಗೆ ಏರುತ್ತದೆಯಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ! ಇದಿಷ್ಟು 'ಚಾಪೆ ಬಿಚ್ಚಿತು' ಅನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆಯಂತೆ!

ಹೀಗೆ ವಿಮರ್ಶಕನಾದವನು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿದ್ದರೆ ಏನನ್ನೂ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಪ್ರಗತಿ ತೀಲ ಎಂದಾದರೂ ಹೆಸರು ಕೊಡಿ, ನವೋದಯ ಎಂದಾದರೂ ಹೆಸರು ಕೊಡಿ-ಯಾವುದಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು, ಅದರ ಉತ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು, ಭಾವನರಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ-(ನಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಬಹುದು)-ಅದನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನುಬಹುದು.

ನಾನೇನೋ ಹೇಳಿದೆ, ಕ್ರಾಂತಿಯ ತರುವಾಯದ ರಷ್ಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರು ಧರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಅದರ್ಶಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಅವು ಇರದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ವಾಸ್ತವ ಜೀವನ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಕಥೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತರುಣ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ನಾಸ್ತಿಕರು ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಕರು ನಾಸ್ತಿಕರು ಅಷ್ಟೇನೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಜಗಳ ಈಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇದು ೩-೪ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಣ-ಗಣ ಎಲ್ಲ ಇದ್ದಾಗ, ನಾವು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿ ಇರುವಾಗ ನಾಸ್ತಿಕರು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ; ಅಂದುಕೊಂಡರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಖಾಯಿಲೆ-ಕಸಾಲೆ ಬಂದಾಗ, ಬಂಧು ಬಾಂಧವರು ದೂರವಾದಾಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಆಸ್ತಿಕತೆ! ಅದನ್ನೇನೂ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರುವುದು ಬೇಡ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತರುಣಿ ರಾಡಾಗ ಬರೆದ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತರಹದ ಮನೋಧರ್ಮ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಈ ಅಪಕ್ವ ಮನಸ್ಸಿನ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರಕಟಣಾವಕಾಶವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಕಾಗದ ಮುದ್ರಣ ರೇಡಿಯೋ ಪತ್ರಿಕೆ ಇವುಗಳಿರದಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತರುಣರು ಬರೆದುದಕ್ಕೆ ಇಂದಿನಂತಹ

ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗೇನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ, ಅಪಕ್ವದ ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ನಾ ಮುಂದೆ ತಾ ಮುಂದೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಾಶಕರು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ರೇಡಿಯೋ ಮುಂತಾದುವು ಹಸಿದು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಹಸಿವೆಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುವ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಅರ್ಹತೆ ಅನರ್ಹತೆಯ ಮೀನಮೇಷಕ್ಕೆ ಸಮಯವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅರ್ಥಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗದ್ಯವೋ ಪದ್ಯವೋ ಏನೋ ಆಗುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಆ ಚಿತ್ರದ ಅಂತರಂಗ ಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಿಯತಕಾಲ ಪತ್ರಿಕೆ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ ಹೀಗೆ ಈಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೊರಡುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬೇಕು. ಏನೋ ಒಂದು ಆದರೆ ಸರಿ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ, 'ವಾಚಕರ ವಾಣಿ'ಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಯಾರೋ ಅದನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ, ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ ಎಂದು. ವಾಪ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಕೆ "ಅದೇ ನಿಜ, ಇಬಹುದು" ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇತರರು ಅಷ್ಟೇನೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಇವರು ಬೇರೆ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು, ಬೇರೆ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು, ನಮ್ಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ದೂರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಏನೇನೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. 'ಅಕಾವ್ಯ' ಎಂದು ಒಂದು ಪಂಥ ವಂತೆ; ತೆಲುಗಿನ ಕಡೆ 'ದಿಗಂಬರ ಕಾವ್ಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಬೀದಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯಪಂಥ ಹುಟ್ಟಿದೆಯಂತೆ. 'ಅನರ್ಥ ಕಾವ್ಯ' ಎಂದೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಂಥ ಹುಟ್ಟಬಹುದೇನೋ!- ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಹೆಸರುಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿವೆ. ಅಣಬೆಗಳಂತೆ! ಕಡೆಕಡೆಗೆ ಯಾವುದು ಕಾವ್ಯ, ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಕ್ರಮದಿಂದ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನಮನದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದೆ, ಪರಂಪರೆಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ

ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ; ಪ್ರಾಚೀನದ ಸತ್ತ್ವದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಅರ್ನಾ ಚೀನವನ್ನು ಸೃಜಿಸುತ್ತಾ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ನೂತನ ಆಗಾಮಿಕದತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಆದರ್ಶ.*

ಇಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಲಾರದ ವಿದೇಶೀಯ ಸಸ್ಯವೊಂದನ್ನು ತಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬೇಕುಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಶೀಘ್ರಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ದೊರೆಯುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಕ್ಷಣಿಕ ಮನೋರಂಜನೆ ಯೊಡಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಬೆಳೆಯುವುದು ಮಾತ್ರ ಕುಂಡದಲ್ಲಿಯೇ, ನೆಲದಲ್ಲಲ್ಲ. ಯುರೋಪಿಯನ್ ಜನಾಂಗ ಎರಡು ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳ ಅನಂತರ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಹತಾಶಾ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆ ರೀತಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಳವಿಲ್ಲದ ಅಪಕ್ವತನು ಭವದ ತರುಣರು ಕಾಪ್ಪು, ಕಾಮು, ಸಾರ್ತ್ರಿ, ಕೆರ್ನಿಗಾರ್ಡ್ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವಿವೇಕದಿಂದಲೂ ಅಸೂಯೆ ಯಿಂದಲೂ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ವಿದೇಶೀಯ ಬೇಗಡೆಗೆ ಮಾರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನೋದದ, ಅದೇನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿರದ, ಗೊತ್ತಾಗಲೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ನಮ್ಮ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಮುಂದೆ, ಹಿಂದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ತಿಳಿಯದ ನಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದವರಂತೆ ತಮ್ಮ ವಿದೇಶೀ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಝಳಿಸುತ್ತಾರೆ! ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಅವರ ಆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು ಅಂತಹ ಪ್ರಥಮವರ್ಗದ್ದೇನಲ್ಲ. ಅದನ್ನೇ ಆದರ್ಶವನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅನುಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ತರುಣರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಇವರು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಡೆ ಗಮನ ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಡೆಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ವಿದೇಶೀಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬದುಕಿನ

* 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ 'ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹೊಸ ವ್ಯಕ್ತಿ' ಎಂಬ ಭಾಷಣ ನೋಡಿ.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಸಂಭವಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೊಮ್ಮುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದರೆ ಅದು ಕೃತಕ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಾಗಲಿ ಆ ನೆಲಗಾಣದೆ ನೆಲೆದ್ದಿರುವ ತ್ರಿಶಂಕು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು Romantic (ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್) ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಕರೆದು ಖಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರೇ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ನಿಂದೆಯ ಹೆಸರಾಗಿದೆ-ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ಥ್, ಶೆಲ್ಲೆ, ಕೀಟ್ಸ್ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಭಾವುಕ ಭ್ರಾಂತರೆಂದು ಹಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸತನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹೊಗಳುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನದನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು, ಒಬ್ಬ ಹೊಸ ಕಾರು ತಯಾರು ಮಾಡುವವನು ತನ್ನ ಅಡ್ಡು ಟೈಪ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಕಾರುಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳು ತುಂಬಿವೆ ಎಂದೂ ಹೊಸದು ಬಹಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಘೋಷಿಸುತ್ತಾನಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ! ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು.

ಇಂಥ ಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ಮಲವಾದ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗುವಂತಾಗಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು-ಅದು ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ-ಪಿಕಾಸೋ ಚಿತ್ರ ಅಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಟೀಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಅದನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕು ತಾನೆ. ಟೀಕಿಸಿದರೆ ಅವನೇ ಅವನೇಕೆ ಯಾಗುತ್ತಾನಷ್ಟೆ! ಅವನ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದರೆಂತೆ. ನಿಜವೋ ಸುಳ್ಳೋ-ಕತೆಯೇ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು-ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಿದೆ-ವಿಮರ್ಶಕರು, ಆರ್ಟ್ ಕ್ರಿಟಿಕ್ಸ್ ಬಂದರು, ಹೊಗಳಿದರು, ಅಭ್ಯಸಿಸಿದರು, ಎಲ್ಲಾ ಆಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಆ ಚಿತ್ರ ಒಂದು ಕತ್ತಿಯ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ ಕ್ಯಾನ್ವಾಸ್ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಮೂಡಿದ ಬಣ್ಣಗಳ ಸಂತೆಯಾಗುತ್ತಂತೆ. ಅದು ತಿರುಗಾಡಿದೆಯೆಲ್ಲ ಬಣ್ಣ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು, ರಂಗುರಂಗಾಗಿ ನಾನಾ ಆಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ! ಅರ್ಥ ಏನು? ಎಂದರೆ ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ! ನೋಡಗಳು ಚಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ,

ನಾಸಾ ಆಕಾರ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆ ತರತರದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಷ್ಟೆ! ಅಂಥ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಕವನಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಬರೆದರೆ ನಾವು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೆ ಒಂದು ಪಂಥ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ರಚಿಸಲು ಹೊರಟರೆ ಗತಿಯೇನು? ಜನಜೀವನಕ್ಕೂ (ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ) ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೋ ನಾವುನಾವೇ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕೂತುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಲ್ಲವೂ ಹೀಗಾಗಿದೆಯೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ 'ನವ್ಯ' ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಕೃತಿಗಳೂ ಇವೆ; ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೆವಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ದುರುಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೆಸರು ಏನಾದರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ ನೀವು. ಆದರೆ ಅದು ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ಈಗ ಮತದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂತು, ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇವೆ. ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಯಾಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ಕಲೆಗಾಗಿ ಕಲೆ, ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬದುಕಿನಿಂದ ದೂರ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಲೇಬೇಕು. ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅದು ನೆಲೆಸಬೇಕು. ಜನಜೀವನವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಬೇಕು. ಜನಜೀವನವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವುದು ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಲೇಖಕ ಮೊದಲು ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳದೆ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ಸೋವಿಯೆತ್ ಲೇಖಕರ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮವರೂ ಬರೆಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಎಂಥೆಂಥ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ! ಮದ್ದು ಗುಂಡು ಘಿರಂಗಿಗಳು ಇವುಗಳೇನೋ ಇಲ್ಲ, ಹೌದು. ಆದರೆ, ಅವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅದ್ಭುತವಾದ ತ್ಯಾಗ ತಪಶ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜನ ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ೨೭ ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ತಾಮ್ರಪತ್ರ ಮತ್ತು ಮಾಸಿಕ ವೇತನ ಇವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತಾಮ್ರಪತ್ರ ಮತ್ತು

ಮಾಸಿಕ ವೇತನ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸಾಹಿತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದವರ, ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟವರ ಅಂಥ ದಾರುಣ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು, ಅತ್ಯಂತ ಕರುಣಾಮಯವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೆ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ನೀವು, ಮತ್ತೆ, ಏನಾದರೂ ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಏನು, ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಏಕೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ 'ಮೆರವಣಿಗೆ' ಅಂತ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶುದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಶುದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಯ ತಂತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪಾತ್ರರಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅದರಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಓದಿ ನೋಡಬಹುದು, ಇಲ್ಲ ಎಂದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನಗಳು ಹೇಗಿದ್ದರು, ಏನು ಮಾಡಿದರು, ಹೇಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದಿರುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಂಜಿ ಬರುವ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು, ಕತೆಗಾರರು, ನಾಟಕಕಾರರು ಮತ್ತು ಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೃತಿವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ರಿಸಬೇಕು. ಖಂಡಿತ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ.

ನಾನು ಒಂದೆರಡು ನನ್ನ ಕವನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದು ತಂದೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನ ಜೀವನದಿಂದಲೇ ಹೊಮ್ಮಿ, ಅದರಿಂದಲೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ನಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆಯೇ, ನಾವು ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗಲೇ, ಅಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ೧೯೩೫ರಲ್ಲಿ, ನಮಗೂ ಕೂಡ ಈ 'ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ'ಯ ಕರೆ ಇತ್ತು. 'ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ' ಎಂಬುದು ಹೊಸದಾಗಿ ಏನೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಉಚ್ಚಜಾತಿಯ ಮಡಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 'ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ' ಎಂದರೆ ಬರಬೇಕು? ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು? ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಶ್ಯದ ವಾಸನೆ, ಸಿಗರೇಟ್ ವಾಸನೆ, ಸಾರಾಯಿ ವಾಸನೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆಗಳು ಮೂಗಿಗೆ ಬೀಳುವುದು! ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವೇ ಪ್ರಮುಖ!

ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ ಬಂದೂ ಇಲ್ಲ, ಗೊತ್ತೂ ಇಲ್ಲ. ಈ 'ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ' ಮತ್ತು ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಭಾವನೆ ಇವೆರಡೂ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಸಿಂಹಾಸನವೇರಿದ್ದುವು. 'ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೊತ್ತು ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಹುಟ್ಟುತ್ತು! ಕವಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿತ್ತು, 'ಕ್ರಾಂತಿಕಾಳಿ' ಎಂಬ ಈ ಸಾಸೆಟ್:

ಕ್ರಾಂತಿಕಾಳಿ ಕಠಾರಿಯುಂ ಸನ್ನೆದೆಗೆ ಕುರಿತು
 ರ್ನುಳವಿಸುತೆ, ಬದ್ಧ ಭುಕ್ತುಟಿ ಕೋಪದಲಿ ಸಿಂತು,
 ದಂಸ್ಕೃತಫರ್ಷಣರವಂ ಪೊಣ್ಣು ಗಣರಿದಳಿಂತು:
 " ಓ ದೋಷಿ ಕನಿಯೆ, ನಿನಗಿತ್ತಾಣತಿಯ ಮರೆತು
 ಕ್ಲಿಬತನದಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಸೋಬಾನೆಗಳ ಹಾಡಿ
 ಪಾಳೆಯ್ತು ಕಜ್ಜಮಂ! ಶುಕ, ಪಿಕ್ಕ, ವಸಂತ, ಲತೆ,
 ಮುಂಗುರುಳು, ತಂಗಾಳಿ, ದೊರೆಗಿರೆಗಳಜ್ಜಿ ಕಥೆ
 ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳೆಂಬುಂ ನೂಕಾಚೆ, ಹೆಂಬೇಡಿ!
 ಬಡತನಂ, ಗೊಬ್ಬರಂ, ಕತ್ತಿ, ಗುದ್ದಲಿ, ಹಾರೆ,
 ಬೆವರು, ನೆತ್ತರ್ಗಳಂ ಗಾನಗೈವುದು ನಿನ್ನ
 ಕನ್ನವ್ಯವಿಂದು. ಹಾ! ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲವೆ ಅನ್ನ
 ಬಡಜನರು ಸಾಯುತ್ತಿರೆ, ರಸಗಂಧವನು ತೋರೆ
 ತಣವಹುದೆ? ಕ್ರಾಂತಿಕಾಳಿಯು ನಾನು, ಕೈಬೀಸಿ
 ಕರೆಯೆ, ಬಾ, ಪೂಜೆಗೈ ಹೃದಯ ರಕ್ತವ ಸೂಸಿ!"

ಅಂದು ಕವಿತೆ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಗೊಬ್ಬರದ ವಾಸನೆಯನ್ನೂ ಆಘ್ರಾಣಿಸಿತ್ತು :

ಗೊಬ್ಬರ

" ಗೊಬ್ಬರದ ಮೇಲೆ ಬರುವುದೆ ಕಬ್ಬುಮಂ? ಹಾ
 ಕಡುಕಷ್ಟ! ಕಲಿಕಾಲಕೇನೇನು ಬಂದಪುದೋ?
 ಸಾಲದೇಂ ಪ್ರಲಯಕಿದೆ ಪೀಠಿಕೆ? ಇನ್ನೇನು
 ಕಾರಣಂ ಬೇಕಯ್ಯೆ ನಿನಗೆ, ತಾಂಡವ ಮೂರ್ತಿ,
 ಕಲ್ಪಾತ್ಮವತಾರವನ್ನೆತ್ತಿಬರೆ? ಇದಕಿಂತ
 ಧರ್ಮವಧೆ ಬೇರುಂಟೆ? ನಿರ್ಮಲ ಸರಸ್ವತಿಯು

ವೀಣೆಯಂ ಶೂದ್ರಂ ಕಸಿದುಕೊಂಡು, ಗೊಬ್ಬರದ
ಗುಂಡಿಯನ್ನೆಗೆಯೆ ಗುದ್ದಲಿಯ ಮಾಡಿಹನಲ್ಲ!
ಶಿವನೆ, ಭೈರವನಾಗಿ ಬಂದು ಹಣೆಗಣ್ಣಿನಿಂ
ಕಿಡಿಗೆದರಿ ಬೂದಿ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿಹೆಯಲ್ಲ!”

“ ಕವಿತೆ, ಭೂಪಾಲರರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಕೆಸರು
ಮಾಡಿಕೊಳದೆಯೆ ಮೊಸರನುಣುತಿರ್ದ ಪಂಡಿತರ
ದಿವ್ಯ ಜಿಹ್ವಾ ಲಸದ್ರಂಗದಲಿ ಕುಣಿದಾಡಿ
ಸುಳಿದಾಡಿ ನಲಿದಾಡಿದಾ ನೀನು, ಹಾ! ಇಂದು
ಕೊಳೆತು ನಾರುವ ರೈತನೊಡಗೂಡಿ ಒದ್ದಾಡಿ,
ಗಂಧ ಪುನುಗು ಜವಾದಿ ಕಸ್ಮಾರಿಗಳನುಳಿದು
ಸೆಗಣೆಗಂಪಾಘ್ರಾಣಿಸಂತಾಯ್ತೆ? ಕೋಕಿಲೆಯ
ಸ್ತೋತ್ರಗೈದಾ ನೀನು ಪಾಳು ಗೂಬಿಯ ಕುರಿತು
ಪಾಡುವಂತಾಯ್ತೆ? ಪೆರೆನೊಸಲು, ಕೆಂದುಟಿ, ಕೆನ್ನೆ,
ಚಂದ್ರಾನನಂ, ಕಮಲನಯನಂ, ಲಸನ್ನೀಲ
ಕುಂತಳಂ, ಚಾರು ವಕ್ಷಸ್ಥಳಂ, ನುಣ್ಣು ತೊಡೆ,
ಜಘನಂ ನಿತಂಬಂಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಂದಾವರೆಯ
ಮೆಲ್ಲಡಿಗಳಲಿ ವಿಹರಿಸಿದ ಕಾವ್ಯ ಪಂಕಜಿಯೆ,
ನಿನಗಿಂದು ಕೆಸರೆ ಮನೆಯಾಗಿದೆಯೆ? ನಂದನಂ
ಮರುಭೂಮಿಯಾದುದೇ? ರಣವೀರ ಪಾರ್ಥಿವರ
ರಕ್ತತ್ಯಜ್ಞೆಯ ಕರ್ಮನುಂ, ಖಡ್ಗಧನುಗಳಂ,
ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗ ಕೌಶಲಮಂ, ಕಿರೀಟಾದಿ
ವಸನ ಭೂಷಣ ತನುತ್ರ ಶಿರತ್ರ ವಿಭವಮಂ
ವರ್ಣಿಸಿದ ನೀನಿಂದು ನೇಗಿಲಂ ಹಾರೆಯಂ
ಮಣ್ಣಿಗೆವ ಕಜ್ಜಮಂ ನೆರೆ ವರ್ಣಿಸಂತಾಯ್ತೆ?
ದುಷ್ಯಂತ ದಶರಥ ಶ್ರೀರಾಮನರ್ಜುನಂ
ಕೌಶಿಕ ಪರಶುರಾಮ ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಾದ್ಯರಂ
ಬಣ್ಣಿಸಿದ ನೀನು-ಕರಿಸಿದ್ದೆ ಕಿಟ್ಟಿಯ್ಯರಂ,
ದುರ್ದಮ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಮೇಣ್ ಪುರಾಣದಾ
ಲಂಕೆಯನ್ನುಳಿದು ಹಾ! ಒಂಟಿಕೊಪ್ಪಲಿನಾಚೆ
ಬೋಡಾದ ಬೋರೆಯಂ, ಮಲೆನಾಡ ಕೊಂಪೆಯಾ
ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳಂ ಕುರಿತ್ತುಲವ ಗತಿಯಾಯ್ತೆ?

“ ಕಬ್ಬಿಲರು ಕಬ್ಬಿಗರು ತಾವೆನುತ್ತಬ್ಬರಿಸಿ
ಬೊಬ್ಬರಿಯೆ ಕಬ್ಬವಾಮದೆ? ಗೊಬ್ಬರದ ಮೇಲೆ
ಕಬ್ಬವಪ್ಪೆಡೆ ಗಂಡು ಗಬ್ಬವಾದಂತಲ್ಲ?
ಅಬ್ಬಬ್ಬ, ಕಲಿಕಾಲಕೇನಾದರಾಗುತ್ತದೆ!”

“ ಗೊಬ್ಬರವನಲ್ಲಗಳೆಯುವೆ ಏಕೆ ಮರದ ತುದಿ
ನಲ್ಲಂಪುವೆತ್ತು ತಂಗಾಳಿಗೊಲೆಯುವ ಹೂವೆ?
ಬೇರುಗಳಿಗಿಲ್ಲದರೆ ಗೊಬ್ಬರಂ, ಹೇಳೆನಗೆ,
ವೃಕ್ಷಕೆಲ್ಲಿಯದು ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬ? ಗೊಬ್ಬರದ
ಜೀವನನೆ ಹೀರಿ ಕೊಬ್ಬಿಹ ಹೂವೆ, ಕಬ್ಬಕ್ಕೆ
ನೀಂ ಮಾತ್ರ ವಸ್ತುವೇಂ? ನಿನ್ನಂತೆ ಗೊಬ್ಬರಂ
ಕಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಬಾರದೆ ಹೇಳು?
ಹಳಿಯದಿರೋ; ಇಂದೊ ನಾಳೆಯೊ ನೀನು ಕೆಳಗುರುಳಿ
ಗೊಬ್ಬರದೊಳೊಂದಾಗುವಾ ಮುಂದೆ ಕಾದಿಹುದು!

“ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿರೊ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿ ಪರಿಮಳಗಳಂ,
ಗಂಧ ಅತ್ತರು ಪುನುಗು ಕಸ್ಮಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ
ತರತರದ ಭೋಗಮಂ! ಇನ್ನೇನು ದಿನ ತಾನೆ
ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಿರದನು ನಾ ಕಣ್ಣಿನಲಿ ಕಾಂಬೆ!
ನಾಮ ಮುದ್ರೆ, ವಿಭೂತಿಗಳ ಬಳಿದುಕೊಂಬವರು
ಕತ್ತೆಯಂದದಿ ಗದ್ದೆಯಲಿ ಗೆಯ್ಯು ಮೈಬೆವರು
ಸುರಿಸಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮಣ್ಣು ಬಳಿದುಕೊಂಬರಿಗಿಂತ
ಮೇಲೆಂಬ ಭಾವ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಹೋಗುತಿದೆ!
ನೇಗಿಲ ಕುಳಂ ದೊರೆಯ ಕತ್ತಿಯಂ ಕಿತ್ತೆಸೆದು,
ಮುತ್ತಿನುಂಡೆಯ ಮುಡಿಸ ಸಿರಿನೆತ್ತಿಯನ್ನುತ್ತು
ಬತ್ತಮಂ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಉತ್ತಮದ ಹೊತ್ತು
ಹತ್ತಿರಕೆ ಹತ್ತಿರಕೆ ಬರುತಿರುವುದೊತ್ತೊತ್ತಿ!
ಗೊಬ್ಬರಂ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಲಿದಾ ದಿನಂ
ತನ್ನ ಹೊಗಳಿದ ಕಬ್ಬಿಲನ ಕಬ್ಬಿಗನ ಮಾಡಿ
ಮೆರೆಯುವುದು! ಅಂದು ಗೊಬ್ಬರದ ಕಂಪೆಲ್ಲರ್ಗ
ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯ ತಾನಾದಪುದು! ಏತಕೆನೆ,
ಸಿರಿವರಸು ಶಕ್ತಿಯಿರೆ ಗೊಬ್ಬರವೆ ಪರಿಮಳಂ;
ಇಲ್ಲದರೆ ಪುನುಗು ತಾನಾದೊಡಂ ಗೊಬ್ಬರಂ!”

ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರಕಾರರಿಗೆ ಸಲಹೆಗಳು *

ಇಂದಿನ ಈ ಸಮಾರಂಭ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡ ವಾಗ್ದೇವಿ ತನ್ನ ಸಹಸ್ರಾರು ಬಾಹುಗಳ ರೂಪದ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ್ದಾಳೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಆದರೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಇಂತಹ ಮಹತ್ವತಿಗಳೂ ಮಹತ್ವಾರ್ಯಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕರು ಬಂದಾಗ ನಾನು ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬರುವ ಕರಾರಿನ ಪ್ರಕಾರ, ತಕರಾರಿಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯಜೀವನದ ತವರಾದ ಈ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಗೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಾಗ್ದೇವಿಯ ಪುತ್ರರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂದರ್ಶಿಸುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ನನ್ನ ಅನಿಸು.

ಆಮೇಲೆ, ನಾನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಷ್ಟೆ. ಅವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡಿದೆ. ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿರುವ ಗ್ರಂಥದ ಹರವು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸಿದೆ. ನಾಲ್ಕಾರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ.

ನಿನ್ನೆ ಇವರು ಅಚ್ಚಾದ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ಹಾಳೆಗಳ ಒಂದು ಪ್ರತಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿದೆ. ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೆಲ್ಲ ಅಪ್ರಕೃತ ಎನ್ನಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಮರ್ಥರಾದ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತದ ಮೇಲೆ ಅದ್ಭುತದ ಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿಶ್ವಕೋಶದ ಮೊದಲನೆ ಸಂಪುಟವನ್ನು ನಾನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ಹೇಳಿದ್ದೆ : ವಿಶ್ವಕೋಶದ ಕೊನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನೂ ನಾನೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಇಷ್ಟ ಎಂದು. ಹಾಗೆಯೇ ಇವತ್ತೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ : ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಹತ್ತನೆಯ ಕೊನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನೂ

ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನೆ ಕರೆಯಿರಿ ಎಂದು. ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿ.

ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಚಕ್ರ ಉರುಳುತ್ತಿರುವ ವೇಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ನಾನು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದು ಅ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಿರುವಿಹಾಕಿ ನೋಡಿದೆ : ನನಗೆ ತುಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಯಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ವಯೋವೃದ್ಧರಾದ ಪಂಡಿತಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಏನೆಂದರೆ 'ಈ ತರಹದ ವಿದ್ಯತ್ತು, ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಚಕ್ಷಣತೆ—ಇವೆಲ್ಲಾ ಹಳೆಯ ಮಾತಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದುಹೋಯಿತು. ಈಗ ಇರುವವರು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬರುವವರೂ ಎಲ್ಲಾ ಬರೀ ತೇಲು ತೇಲು ವಿದ್ವಾಂಸರು ; ತೆಳ್ಳೆ ನೀರು ಹೊರತು ಆಳವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲ.' ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುವಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದರಂತೆ. ಆದರೆ ವಿಶ್ವಕೋಶವನ್ನಾಗಲಿ ಇಂಥ ಕೃತಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದಾಗ ಆ ತರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತುಂಬಾ ವೃದ್ಧ ಮೆದುಳಿನ ನಿರ್ಣಯದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಹಳೆಯ ಪೀಳಿಗೆಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಅದರ ವಿದ್ಯತ್ತು ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆಗ ಲಭಿಸದಿದ್ದ ಕೆಲವು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಹೊಸ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಹೊಸ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು—ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಈಗಿನ ತರುಣ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಲಭಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರೂ ಒಂದು "ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವರದೂ ಮೊದಲನೆ ಸಂಪುಟ ಈ ತಿಂಗಳು ಮೂವತ್ತನೆಯ ತಾರೀಖಿನಂದು ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೊಂದು ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಪಡಿ ಅಚ್ಚನ್ನೇ ಅವರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ.

* ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ'ಯ ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ, ೨೫.೧೦-೧೯೭೪ ರಲ್ಲಿ.

ಕನ್ನಡದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಏಳಿಗೆಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇತರರೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ—ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈಗ ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಭಾಷೆ ಆಗಬೇಕು, ಅದಾಗಬೇಕು ಇದಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ—ಆವರಿಗೂ ಸಹಕಾರವಿತ್ತು, ಅವರ ಸಹಕಾರವನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶದಲ್ಲಿ ಏನೂ ನ್ಯೂನತೆಯಿಲ್ಲ, ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಬಹುದು ಅನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಗಾಗ ಬರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೆ.

ನಾನು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವು ಅಪ್ರಕೃತ ಎಂದು ಹೇಳಿದನಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪ್ರಕೃತ ಎಂದು ತೋರುವ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಗಮನಿಸುವಾಗ ನಾನು ಸೂಚಿಸುವುದು ಅಪ್ರಕೃತ ಎಂದು ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತವೋ ಅಪ್ರಕೃತವೋ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೀವು ಮುಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ.

ನಾನು ಕನ್ನಡ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ—ಆನರ್ಸ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಾಗಲಿ ಎಂ. ಎ. ಕ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಾಗಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ—ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ಉಜ್ಜಿ ಗೀಚುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮಗೆ ಆಗ ಪ್ರತಿಪರ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದದ್ದು ಜಗತ್ತಿನ ಒಂದು ಮಹೋನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ— ಇಂಗ್ಲಿಷ್. ಆ ಆನೆಯ ಮುಂದೆ ನಾವು ಅಜಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ— ಅವು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳೆ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗಳೇ—ಅಲ್ಲಿಯ ವಿವರ, ಅಲ್ಲಿಯ ರೀತಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲದರ ಜಗತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಚಕಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಚರಿತ್ರೆ ಎರಡೂ ವಿದ್ವಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬ ಸಾಧಾರಣದ್ದಾಗಿ ನಾಚಿಕೆಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಕೀಳುಮಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಆ ತರಹದ ನೈಚ್ಯಾನುಸಂಧಾನ, ನೀಚೋಹಂ ಭಾವನೆ, ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆಯೋ ನಮಗೆ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗಿತ್ತು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕನ್ನಡದ ವಿಶೇಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಇವರಲ್ಲಾದರೂ ಈ ನೈಚ್ಯಭಾವ ತೊಲಗಿ ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಕೃತಿಗಳು—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ನಾವು ಇನ್ನೇನಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ—ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದರೂ ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಹಕ್ಕುದಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಇವನು ನೂರು ವರ್ಷ ಬದುಕಿದ್ದಾನೆ, ನೂರೈವತ್ತು ವರ್ಷ ಬದುಕಿದ್ದಾನೆ ಅಂದರೆ—ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲವೆ? ಅಂಥವರು ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ವಾರ್ತೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೂರಾರು ನೂರೇಳು ವರ್ಷ ಬದುಕಿದರೆ ಅದು ಏನೋ ಒಂದು ಹಿರಿತನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಶಃ ನಾವೂ ಬದುಕೇವೋ ಎಂಬ ಆಸೆಯ ಕಾರಣ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಏನು ನಾವು ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ವಸ್ತು ಅಲ್ಲ: ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು; ಎಷ್ಟು ಹಿರಿದಾದುದು, ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ— ಈ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ—ಹೋಲಿಸಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ :

“ಛಾಸರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾವ್ಯದ ಪಿತಾಮಹ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನ ಕಾಲ ೧೩೪೦ ರಿಂದ ೧೪೦೦. ಪಂಪ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೦೨, ಚಾಸರನಿಗೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಶತಮಾನಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ. ಅಂದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ— ಆ ಛಾಸರನ ಪದ್ಯ ನಾನು ಈಗ ಓದಿದರೆ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹಳೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎನ್ನಬಹುದು, ಹಳಗನ್ನಡ ಎಂದಂತೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿದ್ದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಸರಿದೂಗಬಲ್ಲಂಥ ಪಂಪನ ಕೃತಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಹೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀವು ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಪೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಕಾಲ ೧೫೬೪ ರಿಂದ ೧೬೧೬. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ರನ್ನ ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೯೩, ಜನ್ನ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೨೩೦, ರತ್ನಾಕರ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೫೫೨—ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ರತ್ನಾಕರನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಅವನು ಈಚೀಚಿನವನು ಅನ್ನುವದಾಗೆ

ಆಗುತ್ತದೆ. 'ಭರತೇಶ ವೈಭವ' ಬರುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಚೀನತೆಯೆಲ್ಲ ಆಗಹೋಗಿ, ಹಳಗನ್ನಡ ನಡುಗನ್ನಡ ಮುಗಿದು ನವೀನತೆಗೇ ಕಾಲಿಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರತ್ನಾಕರ ೧೫೫೭ ರಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ನವೀನನಾಗುತ್ತಾನೆ—ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಕಾಲ ಅದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ! ಅವರಿಗೆ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಕಾಲ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲವೇ! ಛಾಸರನ ಕಾಲ ಪ್ರಪ್ರಾಚೀನಕಾಲ. ನಮಗದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲವಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಯುಗ, ಅಷ್ಟೇನೆ; ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಮಿಲ್ಟನ್‌ನದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯ. ಅದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೬೦೮ರ ತರುವಾಯದ್ದು. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅಳತೆಗೆ ತುಂಬ ಇತ್ತೀಚಿನದು; ಹುಡುಗ! ಡ್ರೈಡನ್ ೧೬೩೧. ಇನ್ನು ಬಿಡಿ, ಗೋಲ್ಡ್‌ಸ್ಮಿತ್ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಇವರೆಲ್ಲ ತುಂಬಾ ಇತ್ತೀಚಿನ ತರುಣರು, ಕನ್ನಡ ವಾಗ್ದೇವಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಮುಂದೆ.

ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ, ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಓದು ವವರು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ನಮಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿ.... ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳ ನ್ನಾದರೂ ಕುರಿತು ಬರೆಯುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಈ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದರ ಮಹೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಅನು ಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆ ಏನು ಅಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಗತಿಕವಾಗುತ್ತದೆ; ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭಾರ ತೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅದು ಬರಿಯ ವಯಸ್ಸಿಗಲ್ಲದೆ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳ ಗಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿ ತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಂತೂ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿಯೆ ಬೀರುತ್ತದೆ; ನಿಶ್ಚಯ ಅದು. ಆ ಪ್ರಭಾವ ಇಂದಿನಂತೆ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿಯಾಗಿ ರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ನಿಜ. ಸುದ್ದಿ ಸಂಚರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಡಿ

ಯುತ್ತಿದ್ದುವೊ ಏನೊ! ಇಂದು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ಘಟನೆ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿ ಯಾದಲ್ಲಿಯೋ ಚಿಲಿಯಲ್ಲಿಯೋ ನಡೆದರೆ, ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ-ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೂ ಅಲ್ಲ, ಆ ಘಟನೆ ನಡೆದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೇ-ನಮಗೆ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಹಾಗಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಆಗ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ಶತಮಾನ ಬೇಕಿತ್ತು. ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ವಾರ್ತೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸತ್ತವರು ಮತ್ತೊಂದು ಜನ್ಮ ಎತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ! ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ವಾರ್ತೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ದೂರದ ಘಟನೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ 'ಪ್ರಭಾವ' ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಆ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಾಗಿ ಸಿಕೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳೋ ಅವು ಲಿಖಿತಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯು ತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಅವುಗಳ ಪಯಣದ ಮಾತೆಲ್ಲಿ ಬಂತು! ಆದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮತ ಧರ್ಮ ತತ್ತ್ವ ಇವುಗಳೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿರು ವುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಿಸದೆ ಇರುವುದೊಂದಿದೆ, ನಮ್ಮ ಸೋದರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು. ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಿ, ತೆಲುಗು ಮೊದಲಾದುವು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಇರುವುವು. ಆದೂ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರ ಇರುವುವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಮಕಾಲೀನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ತುಸು ಗಮನಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕವಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ಏನಾದರೂ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತ ಇದ್ದರೆ, ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಓದುವವನಿಗೆ "ಓಹೋ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯೂ." ಎಂದು ಕುತೂಹಲಕ್ಕಾದರೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಹತ್ತಿರದ ಸೋದರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ತುಸು ದೂರದ ಸೋದರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂಗಾಳಿ ಹಿಂದಿಗಳನ್ನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ತೊರೆವೆ ರಾಮಾಯಾಣದ ಕವಿಯ ಕಾಲ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವಾಗ ಬಂಗಾಳಿಯ ಕೃತ್ತಿವಾಸ ರಾಮಾಯಾಣ, ಹಿಂದಿಯ ತುಲಸೀದಾಸ ರಾಮಾಯಾಣಗಳನ್ನೂ ತುಸು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ಇದ ನ್ನೆಲ್ಲ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮದನ್ನೇ ಮಾತ್ರ ನೋಡುತ್ತ

ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಪ್ರಜ್ಞಾ ವಿಸ್ತಾರ ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರರೊಡನೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತೂಗಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮದರ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಯೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಅಥವಾ ತೆಗಳಿಕೆಯ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಗೆ ವಶವಾಗುವ ಸಂಭವವೊದಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಇಂದು ಜಗತ್ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯ ನಿಕಷ ಅವಶ್ಯಕ.

ಅಂದರೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕವಿಗಳನ್ನು ಕೃತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜಾಗತಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಉಜ್ಜಿ ಅಲ್ಲಿ ಅದು ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿದರೇನೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದುತ್ತೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ತಪ್ಪಿಗೆ ಕಾಲುಜಾರಿ ಬಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸಮರ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು.

ಈ. ಪಿ. ರೈಸ್ ಸಾಹೇಬರು ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ದುಡಿದವರು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನವರಾದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ: I am afraid it must be confessed that Kanarese writers, highly skillful though they are in the manipulation of their language, and very pleasing to listen too in the original, have as yet contributed extremely little to the stock of the world's knowledge and inspiration.. There is little of original and imperishable thought on the questions of perennial interest to man. ಈಗ ಯಾರೂ ಒಬ್ಬರು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಷ್ಟೇನೂ ತಿಳಿಯದವರು, ಅಂತಹ ಅಧ್ಯಯನ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವರು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ 'ಬೂಸಾ' ಅಂದುಬಿಟ್ಟರು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಗುಲ್ಲೆ ಬಿಡಿದರು. ಆದರೆ ರೈಸ್ ಮಹಾಶಯ ಮಾಡಿದ ಈ ಓಣಿಗೆ ಯಾರೂ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಚಕಾರವನ್ನೂ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ ಆಗ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆದನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡೂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು, ಮೌನಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ: ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆಯುವವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಸಾಹೇಬನ ವಿಮರ್ಶೆಯ ನಿಕಷ ಯಾವುದಾಗಿತ್ತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ತುಂಬ ಅನುದಾರವಾದ ಓಣಿಕೆ; ಅವಿವೇಕದ್ದು ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಅದೇ

ಮಾತನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ! ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದ Original imperishable thought ಎಂಬುದು ಭಾರತೀಯವಾದ original imperishable thought ಏನಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ಯಾವುದು ಭಾರತೀಯವಾದ 'ಸೃಜನಶೀಲ ಅವಿನಾಶಿ ಚಿಂತನಾಂಶ' ಆಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸೃಂದಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭಾರತೀಯವಲ್ಲದ, ತನ್ನದೇ ಕನ್ನಡದ್ದು ಮಾತ್ರವೇ ಆದ ಮತ್ತೊಂದೇನನ್ನೂ ದರೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂತಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಬಹುದು! ಸಂಪ ಆದಿಪುರಾಣ ಬರೆದ ಅಥವಾ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ ಬರೆದ ಇವೆಲ್ಲಾ contribution—(ಕೊಡುಗೆ) ಅಲ್ಲೇ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ಇರೋದು ತಾನೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರೇನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟುಹಾಗಾಯಿತು? ಅಂದರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಾಗಿ ಕನ್ನಡದವರೇ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಏನಿದೆ ಅಂದರೆ ನಾವು ಬಹುಶಃ 'ಗೋವಿನ ಕಥೆ'ಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗೋವಿನ ಕಥೆ ಬಹುಶಃ ಕನ್ನಡಿಗರದ್ದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಥವಾ ಆ ಗೋವಿನ ಕಥೆಗೂ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಆಕರ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಭಾರತೀಯವಲ್ಲದ್ದು ಬರೀ ಕನ್ನಡದ್ದೇ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅಂತ ಏನಾದರೂ ರೈಸ್ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಹೋದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ತಪ್ಪು; ಬಹಳ ಸುಳ್ಳು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಭರತಖಂಡದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ original and imperishable thought ಇದೆಯೋ ಅದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈಗ ಆದಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಜೀವ ತನ್ನ ವಿಕಾಸ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದೊಂದು ತತ್ವ ಇದೆಯಲ್ಲ—ಇಂಥ ತತ್ವ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಕಾವ್ಯ ಯಾವ ಬೇರೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿದೆ? ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿ, ನಾನು ಕೇಳುವುದು world's contribution ಅಂತ. ಗೊತ್ತಾಯಿತೆ? ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಐದಾರು

ಮಹಾಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ಮಹಾಕವಿಗೂ ಕಡಮೆಯಾಗದ, ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಬಹುದಾದಂಥ ಕಾವ್ಯಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಇದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗಗಳೂ ಇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆಯುವವರು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಅವನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಜಾಗೃತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಾನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಕವಾಗುವ ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹದ್ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆಯೆಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಸಂಕ್ಷೇಪ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನೂ ನಮ್ಮವರು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೆಪೋಲಿಯನ್ ರಷ್ಯಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದ್ದಾಗಿನ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಕಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೋಣ. (ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್‌ನ 'ವಾರ್ ಅಂಡ್ ಪೀಸ್' ಕಾದಂಬರಿಯ 'ಸ್ಮೋಲೆನ್ಸ್ಕಿ ಬ್ಯಾಟಲ್' ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.) ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲ ಇರುವವರು ಆ ಇಸವಿ ಆ ತಾರೀಖು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನು ಅಂಥ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಾವು ವಿಭಜಿಸಿದ್ದೇವೆಯೆ ಹೊರತು, ಕಾಲಪುರುಷ ಏನೂ ವಿಭಜಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ ನಮ್ಮ ವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒದಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಹತ್ತಿ ಪಂಕ್ತಿ ಸಾಕು, ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಪುಟ ಸಾಕು : ಕ್ರಿ.ಶ. ೯೪೨ ರಲ್ಲಿ ಪಂಪ ತನ್ನದೊಂದು ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಬರೀತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ನಲ್ಲೂ ಅಥವಾ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲೂ ಅಥವಾ ಗ್ರೀಸಿನಲ್ಲೂ ಅಥವಾ ರೋಮಿನಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾದ ಮಹತ್ತಾದ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ—ಇದರಿಂದ-ನಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ವಿಶಾಲತೆ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಚಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

.....ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ತರದ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ತರದ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆಯುವಾಗ ಅನೇಕ ವಿಮರ್ಶೆಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಪನ ವಿಚಾರ ಬರೆಯುವಾಗ ನೀವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನೂ

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು—ಅದನ್ನು ಹೌದು ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಹೌದು, ಅಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ಏಕೆಲ್ಲ—ಇದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಪ ಕೀರ್ತಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕವಿ. ಆದರೆ ಅಂತರ್ಮೌಲ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನು ಜಗತ್ತುವಿ. ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರಿಗೆ ಒದಗಿದ - ಅಥವಾ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಒದಗಿದಂಥ-ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಜಯಿಸುವ, ಆಳುವ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಆಗ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ಪಂಪ ರನ್ನ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಮೆರೆದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಡ್ಲೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಬರೆದಹಾಗೆ ನಾವೂ ಬರೆದು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಪಂಪನೂ ಕೀರ್ತಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಜಗತ್ತುವಿಯೇ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅನೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿಗಳು ಜಗತ್ತುವಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದು, ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಆದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಆ ತರಹದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು-ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಕೀರ್ತಿಶನಿ ಎಂದು ಕರೆದದ್ದು-ಅಂದರೆ ನಮ್ಮವರನ್ನು ಇನ್ನು ಯಾರೋ ಹೊಗಳದ ಹೊರತು, ಇನ್ಯಾರೋ ಗಗನಕ್ಕೆತ್ತದ ಹೊರತು, ನಾವು ಅವರನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ಬಂದಮೇಲೆಯೇ "ಓಹೋ ಇವರು ನಮ್ಮ ಟಾಗೋರ!" ಅಂತ, ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದವರು ಮಣಿದುದನ್ನು ಕಂಡಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ 'ಜೈ ವಿವೇಕಾನಂದ!' ಅಂತ ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ತರದ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕು, ನಮ್ಮದರ ಮಿತಿ ಏನು ಅಂತಲೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ತರದ ಒಂದು ಸರಪ್ರಶಂಸಾಧೀನತೆ—ಸರಪ್ರತ್ಯಯನೇಯ ಬುದ್ಧಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ ಅದು—ಅತಿಯಾಗಬಾರದು ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ—ಇತ್ತೀಚಿನ ಕುಬುದ್ಧಿ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ: ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಭಾವಗೀತೆಯೊ ಕಾವ್ಯವೊ ನಮಗೆ ನೊತ್ತಮೊದಲು ಎದುರಾದಾಗ, ಅದರ ಪ್ರಥಮಸ್ಪಂದನ ನಮಗೆ, ನಮ್ಮ ಹೃದಯಕ್ಕೆ, ಒಂದು ವೀಶೇಷ ರಸಾನುಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಬರಬರುತ್ತಾ ಅತಿಪರಿಚಯದಿಂದ ಅದು ಅವಜ್ಞೆಗೆ ಎಡೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆಗ ಅದನ್ನು ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಎಂದು ಅಪಹೇಳನ ಮಾಡುವುದು

ಅವಿವೇಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಪಯ್ಯಾ, ನಿನಗೆ ಈಗ 'ಡಾಫೋಡಿಲ್ಸ್' ಅನ್ನು ಕವನವನ್ನು ಓದಿ, ಕೇಳಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಗೆಲ್ಲಾ ಬರೆದು, ಬೇಜಾರಾಗಿ, ಹಾಳುಪದ್ಯ ಇದು ಅನ್ನುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿ, ಥತ್ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಏನು ಮಹಾ? ಅಂತಾ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ನೀನೂ ಹೊಚ್ಚಹೊಸ ಹುಡುಗನಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಮೊದಲು ಆ ಕವನವನ್ನು ಓದಿದೆಯಲ್ಲಾ ಆಗ ಆದ ಅನುಭವ ಏನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೀಯೆ. ಬರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ಅನುಭವ ಹಳಸಿಹೋಗಿ ನಿನಗೆ ಈಗ ಆ ಪದ್ಯಾನೇ ಹಾಗೆ ಅಂತ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಆ ಕವನವನ್ನು ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ತರುಣನ ಸದ್ಯಃಪ್ರಫುಲ್ಲ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿಗೆ ಸಹೃದಯಭಾವದಿಂದ ಆಸ್ವಾದಿಸಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಅದೇ-ನಿನಗೆ ಉಂಟಾಯಿತಲ್ಲ ಹಿಂದೆ-ಅದೇ ಒಂದು ಸ್ಪಂದನ, ಅದೇ ಒಂದು ಭಾವೋನ್ಮೀಲನ ಈಗಲೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕವನ ನಿತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸದಾದಂಥ ಕವನವೇ ಆಗುತ್ತದೆ, ಆತನಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಂಬರುವ ಅಂತಹ ತರುಣರಿಗೆ. -

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೂವಿನ ಮರ ನೆಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅಂತಾ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಳಿರು ಬಂದಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಅದು ದಿನಾದಿನಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ದೂರದ ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಲೆದು ಬರುತ್ತೀರಿ. ಮನೆ ಎದುರುಗಡೆನೇ ಇರುವ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲಾರಿರಿ. ಆದರೆ ಯಾರೊ ಒಬ್ಬ ಹೊಸಬ 'ಕಣ್ಣಿರು ವವನು' ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಆಹಾ ಏನು ಅದ್ಭುತ ವಾಗಿದೆ ಅಂತಂದಾಗ, ನೀವೂನೂ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಂತಾಗಿ ಓಹೋ ಹೌದು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೇನೋ? ಇದು ಒಂದು ತರದ ಹೃದಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯ. ಈ ಹೃದಯದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದ ನಾವು ಪಾರಾಗಬೇಕು.

ಆ ಕವನ, ಅವೊತ್ತು ಅದನ್ನು ಓದಿದಾಗ, ಯಾವ ಭಾವನೆ ಇತ್ತೋ ಆಗಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಅದೇ ಭಾವ ಬರುತ್ತದೆ ಈಗಿನವರಿಗೂ. ಅಂದರೆ ಹೊಸಬರಾದ ನೀವು, ಹೊಸದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಬರೆಯಬೇಡಿ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಹಳೆಯದನ್ನು ಯಾಕೆ ಬಯ್ಯಬೇಕು? ನೀನು ಬರೆದದ್ದು ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಅದನ್ನು ಮುಂದಿನವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಅದನ್ನು ಯಾಕೆ ಬಯ್ಯುತ್ತೀಯೆ? ಅದರ ಹೊಸತನವನ್ನು ನೀನು ಯಾಕೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತೀಯೆ? ನಿನಗೆ, ಮುದುಕನಾಗಿ ಹಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಿದ್ದುಹೋಗಿ, ಚುಂಬನ ಅನ್ನುವುದು ಶುದ್ಧ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ್ದು ಅನಿಸಿ, ವೈರಾಗ್ಯ ಬಂದು ನೀನು ಹಾಳಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೀನು ವೈರಾಗ್ಯ ಬೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ?

ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹೊಸದಾಗಿ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆಲವರು 'ಇವರು ಕನ್ನಡದ ಪೆಲ್ಲಿ, ಇವರು ಕನ್ನಡದ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ತ್ ಎಂದು ಏನೇನೂ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೊಂದು ತರಾ ಚಟ ಹಿಡಿದಿತ್ತು ಆವಾಗ. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಆಗಿ, ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂತು, ಇಲ್ಲಿಯ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂತು, ಎಂದು ಯಾರೋ ಅಂದಕೂಡಲೆ ಇವರಿಗೆ ತಲೆಗೆ ಕೋಡೋ ಕಿರಿಟಿವೋ ಬಂದಂತಾಗು ತಿತ್ತು. ನನ್ನ 'ನೇಗಿಲಯೋಗಿ' ಅನ್ನುವ ಕವನವನ್ನು ರಾಜಾರಾವ್ ಎಂಬವರು (ಈಗ ಹೆಸರಾಂತ ದೊಡ್ಡ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರು) ಆಗ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ, ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನ ಒಂದು ಮ್ಯಾಗಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿ, ಏನೋ ಒಂದು ನೋಟ್ ಹಾಕಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ನೋಡಿ, ಅವರು ತಮಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವೆಂದು ತೋರಿದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕವನ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಇವರ ಕವನ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಅಂತಾ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವುದು? ತಾನೇ ಅದನ್ನು ಓದಿ ಏನನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ! ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಆಗ ಒಂದು ಸಾಸೆಟ್ ಬರೆದೆ—'ಕವಿಯ ತೃಪ್ತಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು :

ಬಳಿಯಿರುವ ವೆಂಕಯ್ಯ ಕಂಠಯ್ಯ ಕಸ್ತೂರಿ

ಶ್ರೀನಿವಾಸರು ಮೆಚ್ಚಿದರೆ ಸಾಕೆನೆಗೆ ತೃಪ್ತಿ !

(ಈ ಹೆಸರುಗಳು ವೆಂಕಣ್ಣ ಯ್ಯನವರು, ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು, ಕಸ್ತೂರಿ, ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಇವರೇ.)

ನನ್ನ ಕನ್ನಡ ಕವನಗಳ ಯಶಸ್ಸಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಲಂಡನ್ನಿನ ನೋಳಗೂದಬೇಕಿಲ್ಲ ತುತ್ತೂರಿ !

(ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಉದಿದರೇನೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ)

ನಮ್ಮ ಸೊಡರಿಗೆ ಮನೆಯ ಬೆಳಗುವುದೆ ಮೊದಲ ಗುರಿ;
ದೂರದ ನೆಲವ ಬೆಳಗಲಿಲ್ಲೆಂದು ಕೊರಗುವರೆ ?
ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ, ಸಂತೋಷ, ಬೆಳಗಿದರೆ !
ಅದರದಕಾಗಿ ಮರುಗುವ ಮಂದಿ ಮಂಕೆ ಸರಿ !
ಹಿರಿಯ ಕವಿ ಯಾವನೂ ಹೊನಲುಲು ಹವಾಯ್ಗಳಲಿ

(ಹೊನಲುಲು ಹವಾಯಿ ಅಂತ ಎರಡು ದ್ವೀಪಗಳು. ಹೆಸರು ಕೂಡ ಆವಾಗ ಗೊತ್ತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ)

ಹಿರಿಯ ಕವಿ ಯಾವನೂ ಹೊನಲುಲು ಹವಾಯ್ಗಳಲಿ
ಕೇಳಿಸುವುದೆಂದೆಣಿಸಿ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ವೀಣೆ
ಮಿಡಿಯಿನ್ನೆ, ಬಹುದೂರದಿಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲಿ
ಕುಳಿತು. ತಂತಿಯೆಂಚೆ

(ಅಂದರೆ ರೇಡಿಯೋ, ತಂತಿಲಿ—ತಂತಿ ಇಲ್ಲದ ಅಂಚೆ)

. ತಂತಿಯೆಂಚೆ ನೆರವಾಗಿ ಈ ವಾಣಿ
ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳುದೆಂದರಿಯೆ ಸೊಗಸುವನಿಲ್ಲೆ;
ಅದರಳನೆಂದಿಗೂ ಕೇಳುದಿಲ್ಲೆಂದಲ್ಲಿ!

(ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಇಲ್ಲಿ ಅಳುವುದೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು? ಎಂಬುವ ತಾತ್ಪರ್ಯ)

ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಇನ್ನೊಂದು ನಿದರ್ಶನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ 'ಬಾ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವನೆ ಬಾ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಕವನವನ್ನು ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಒಂದು ಹೊಸ ಮಂದಿರದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುರಿಕಾದ ಭಕ್ತರೆ ಹಾಡಿರಂತೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗ ಸ್ವಾಮಿಗಳೊಬ್ಬರು ತಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭಾಷೆಗಳ—ಸಂಸ್ಕೃತ, ಬಂಗಾಲಿ, ಮಲೆಯಾಳಂ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಹಿಂದಿ ಇತ್ಯಾದಿ—ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಟೀಪ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರಂತೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಅಲ್ಲಿಯ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಕ್ತರು ಹೊಸಮಂದಿರದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಸಮಯ

ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನೇ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಂಡರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇವರು " ನಾನು ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಹತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ; ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದನ್ನೇ ಈಗ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ; ನಿಮಗೆ ಯಾವುದು ಹಿಡಿ ಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನೀವೇ ಕಲಿತು ಬಿಟ್ಟು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಡಬಹುದು. ಅಂತ ಸಲಹೆ ಇತ್ತರಂತೆ. ಅವರು ಬಂಗಾಲಿ ತಮಿಳು ತೆಲುಗು ಮಲೆಯಾಳಂ ಮರಾಠಿ ಹಿಂದಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳದ್ದೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದ್ದೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕಿದರಂತೆ. ಕಡೆಗೆ ಆ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲ ಆರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು ' ಬಾ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವನೆ ಬಾ ' ಅನ್ನುವುದನ್ನು. ಅದನ್ನು ಭಾರತೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಡಲು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಆಮೇಲೆ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಹಾಡಿದರಂತೆ. ತುಂಬ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂತು ಅಂತ ಯಾರೋ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ ಆಯಿತು : ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಕವನ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನನೊಂದುಕೊಂಡರೆ, ಅಥವಾ ಅದರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾನು ಆ ಘಟನೆಯಿಂದಲೇ ಅಳಿಯುವುದಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನನ್ನಂಥ ಅವಿವೇಕಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಈ ಅನ್ಯಹೃದಯ ನಿಕಟಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ನಾವು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ. ಪಿ. ರೈಸ್‌ಸಾಹೇಬ ನನ್ನೆದುರು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಆತನಿಗೆ 'ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ'ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು—'ಯಾವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತದೆ?' ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಹುಶಃ ಮುಂದೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಅದರ ಮಹಿಮೆ ಏನು ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತಾ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದರ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಭವ ಆಯಿತು. ಈಗ ಅವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎನ್.ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾಯರು ನಮ್ಮ ವೈಸ್‌ಭಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಣ್ಣ

ಬಬ್ಬರು ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಅಂತಾ ಹೇಳಿ ಅವರು ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ ಆಗಿದ್ದರು, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ನೈಋ. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರು. ಇವರೆಲ್ಲ ಆಗತಾನೆ ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದ 'ಶ್ರುಶಾನ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ'ವನ್ನು-ಅದನ್ನು ಆಗಲೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ವಾಚನ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ಓದಬೇಕು, ಬನ್ನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದರು. ಸರಿ, ಆಗಿನ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರೂ ಸೇರಿದ್ದರು. ಓದಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಪ್ರಭಾವಕಾರಿ ಯಾಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದರೆ, ಎನ್. ಎಸ್. ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾಗ ಅವರು-ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ತಾನೆ ಅವರದು?-ತಮ್ಮ ಅಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ,

ಸರ್ವಸಮತ್ವಂ... ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣಂ....

ದೂರದೂರೋ, ಬಹುದೂರದೂರೋ, ಕಾಲಗರ್ಭದೂರೋ...

ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವ ಸಂಸಾರಂ, ಸತಿಪತಿಗಳ ಶೃಂಗಾರಂ,
ಮಕ್ಕಳಾಟಂ, ನೋಟಂ, ಕಾವ್ಯಂ, ಕಲಿಯುಗ ಮಹಾಕಾವ್ಯಂ,
ಸುಸುಧುರಂ ದಿವ್ಯಂ ಸುಶ್ರಾವ್ಯಂ!

ಎಂದು ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತದಲ್ಲ, ಆ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಕೊನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಗುರಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮುಂಬರಿಯಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕು :

ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವ ಸಂಸಾರಂ, ಸತಿಪತಿಗಳ ಶೃಂಗಾರಂ,
ಮಕ್ಕಳಾಟಂ, ನೋಟಂ, ಕಾವ್ಯಂ, ಕಲಿಯುಗ ಮಹಾಕಾವ್ಯಂ,
ಸುಸುಧುರಂ ... ದಿವ್ಯಂ ... ಸುಶ್ರಾವ್ಯಂ.....

ಹಾಗೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ, 'ಕಲಿಯುಗ ಮಹಾಕಾವ್ಯ' ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ, ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರದು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸುಖೀರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಶ್ರೀಮಂತರ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚಜಾತಿಯವರ ಉಚ್ಚಾಟನೆ. ವಿಶೇಷ ಜನ ನಾವು ಜೆಟ್ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ನಾವು ೧೪೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ತರಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಮೀನು ಮೊಟ್ಟೆ ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ, ಅವರ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಿಸಿ, ನಾಲಾರು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಪೆಟ್ರೋಲನ್ನು ಸಮಾನ

ವಾಗಿ ಉರಿಸಿ, ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲ, ಬಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲ, ಈ ತರದ ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಅಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವ ಸಂಸಾರದ್ದು. ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾರ್ಡಿನರಿ ಜನರಿಗಲ್ಲ ಇದು. ಅದನ್ನು 'ಕೋಟ್' ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಅಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ "ಶ್ರುಶಾನ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಂ" ಅನ್ನು ಓದಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದೆವು. ಹೊರಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಗಳು "ಖಂಡಿತ ಇದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದರೆ ನೊಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ಸಿಕ್ಕೇನಿತ್ತದೆ" ಎಂದು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡರೆ. ನನಗೆ ಒಂದು Oxford Lectures on Poetry ಎಂಬ ಬ್ರಾಡ್ಲಿಯ ಆಗತಾನೆ ಬಂದಿದ್ದ ಒಂದು ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಡು ಬಹುಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸ ಅವರಿಗೆ.—ಅದರೆ ನನಗೆ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಇವರ ಯಾವ ಬಹುಮಾನವೂ ಕಟ್ಟಲಾರದು ಎಂಬ ಆತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಆಗಿನ ಯುವ ಮನೋಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನೊಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ಕೂಡ ಯೇಕತ್ತಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಬಹುಮಾನಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಅಂದರೆ ನನಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅಂತ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೊಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನದಿಂದ ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ನನಗೆ ಅಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಆಶ್ರಮ ದಲ್ಲಿದ್ದವನು ಕುಕ್ಕನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಮರುದಿವಸ ಪ್ರಾತಃ ಸಂಚಾರ ಹೋಗಿದ್ದೆ.—ಆಗ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಜೋಳದ ಹೊಲಗಳು ಈಕೆಲು ಮರಗಳು ಅವೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದವು—ವಾಕ್ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಗಿಲೆ ಕೂಗಿತು. "ಕುಹೂ! ಕುಹೂ!" ಆ ಉಷಃ ಕಾಲದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ನನಗೆ ಮೈ ಜುಂ ಎಂದಿತು. ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ನೊಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನದ ವಸ್ತು ಗುಪ್ತವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ನನ್ನ ಸುಪ್ತ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿದೆ. ಇದ್ದು ಕೈದ್ದಂತೆ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಕವನವಾಗಿ ಹೊರಬಿಮ್ಮಿತು :

"ಕುಹೂ! ಕುಹೂ!"—ಕೋಕಿಲವಾಣಿ!

ಜಗ ಜುಮ್ಮೆಂದುದು ಅದ ಕೇಳಿ!

ನೀರವ ಪರ್ಮತ ಕಾನನ ಶ್ರೇಣಿ

ಮುರುದನಿಗೈದಿತು ಮುದತಾಳಿ—

ಗಾನವ ಕೇಳಿ ಮಹಾಂಬರ ಸುಮ್ಮನೆ
ಮಾತಾಡದೆ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು ;
ಕಂದರದಲ್ಲಿದ್ದೊಂದು ಸರೋವರ
ತೆರೆಗಳ ಕೈಪರೆಯಿಕ್ಕಿತ್ತು!
ಮಾಧುರ್ಯದಿ ಪಿಕ ತನ್ನನೆ ಮರೆಯುತ್ತೆ
“ ಕುಹೂ ! ಕುಹೂ !! ” ಕೂಗಿತ್ತು !

ಅಲಿಸಿದೊರೈನು ಗಾನಕೆ ನೊಂದು
ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟನು ಇಂತೆಂದು :
“ ಮಲೆಗಳಲುಲಿಯುವ ಓ ಕೋಗಿಲೆಯೇ,
ಬಲು ಚೆಲುವಿದೆ ನಿನ್ನೀ ಗಾನ :
ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿದರೆ
ದೊರೆವುದು ನೋಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ !
ಅರಣ್ಯ ರೋದನ ! ಸುಮ್ಮನೆ ಹಾಡುವೆ !
ಕೇಳುವರಾರಿಲ್ಲಿ ? ” —
ಕೂಗಿತು ಕೋಗಿಲೆ “ ಕುಹೂ ” ಎಂದು !
ತಲ್ಲಡಿಸಿತು ಜಗ ಜುಮ್ಮೆಂದು !

ಅದೇ ಉತ್ತರ !

ಜಗ ಜುಮ್ಮೆಂದು ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಲ್ಲ ಅದು ಮುಖ್ಯ ಹೊರತು, ನೊಬೆಲ್ ಬಹುಮಾನ ಬರುವುದೂ ಲಂಡನ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಅಚ್ಚಾಗುವುದೂ—ಈ ತರಹ ನಿಕಷ ನಮಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಶ್ವಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಔನ್ನತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮೀರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ, ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ—ನಾನು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ— ‘ ಕನ್ನಡಿಗರು ವಿನಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡೆದರೂ ರಿಕ್ತರಂತೆ ಕುಗ್ಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಬೇಡ ’....

ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ : ಸಾಹಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆ ಸಂಕ್ಷೇಪ ತಲಪ್ಪರ್ತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿ. ಎಂ. ತ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಸಾಠ ಹೇಳುವಾಗ, ಯಶೋಧರ ಚರಿತ್ರೆ ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಶೋಧರ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಸ್ತುವನ್ನು Rime of the Ancient Mariner ಮತ್ತೆ

‘ ಗೋವಿನ ಕಥೆ ’ ಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿಷಯ, ಅಲ್ಲಿ Rime of the Ancient Mariner ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಲ್ಬಟ್ರಾಸ್ ಕಡಲ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಆ ನಾವಿಕ. ಅಂದಿನಿಂದಲೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ ಅವರ ಗೋಳು. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಹಿಂಸೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕರ್ಮಫಲ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೇ. ನಿಜವಾದ ಕೋಳಿ ಕೊಲ್ಲುವ ದಿರಲಿ, ಹಿಟ್ಟಿನ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದರೂ ಭಾವಹಿಂಸೆ ಆಯಿತು ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಕರ್ಮಫಲದ ಶಿಕ್ಷೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರಭಾವ, ಗೋವಿನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗೋವು ಸತ್ಯವ್ರತಿ. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ದಮನಗೈಯುವ ಅಹಿಂಸೆ.

(ಹುಲಿ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಬಿದ್ದು ಸತ್ತುಹೋಯಿತು ಅಂತ ನಾವು ಹುಡುಗ ರಾಗಿದ್ದಾಗ ಓದಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ . . . ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು : ಗೋವಿನ ಕಥೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಕಬಾರದು, ಅವರಿಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ : ಅವರಿಗೆ ರಸಾನುಭವ ಅನ್ನುವುದು ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ; ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ; ಹಾಗೆ ಹೇಳೋದಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ Tragedy ಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕುಗುತ್ತದೆ ; ಯಾಕೆಂದ್ರೆ, Tragedy ನಮಗೂ ದುಃಖ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಂತ.) ಅಂತೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಮೇಲೆ ಮತ್ತೂ ಒಂದು ವಿಷಯ : ಅದನ್ನು ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮಹಾಕವಿಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿ ಟೀಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸಿಸಂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಟೀಕಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ; ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲವು ನವ್ಯರ ವಿಮರ್ಶೆ ಬಹಳ ಅವಿವೇಕವಾದದ್ದು ಅಂತ ತೋರುತ್ತದೆ ನನಗೆ. ಯಾಕಂದ್ರೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಯ ವರದಿ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ನೋಡು

ನಾಗ, ಪಂಪನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಹುಡುಗರು ಕೆಲವರು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾಜವಾದ ಸಮತಾವಾದ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಪಂಪನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವನ ಕಾವ್ಯವನ್ನೇ ಹೀಗೆಳೆದಿದ್ದರು. ಪಂಪನಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ರಾದ ನಾವು ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಲಿದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅವು ಇಲ್ಲ ಅಂತಾ ಓದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಿವೇಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮೂರ್ಖತ್ವ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಕವಿಯನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಿ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಈಗ ಡಾಂಟಿಯ Divine Comedyಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿರುವುದೆಲ್ಲ Roman Catholic Eschatologyಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತಾದಿ ನೇದಾಂತ ದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಿಲ್ಲದ್ದು; ನಮ್ಮ 'ಗರುಡ ಪುರಾಣ'ದ ಸಾಮಗ್ರಿಗೆ ಸಮೀಪವಾದದ್ದು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಗೆ ಅದೆಲ್ಲ ಕಗ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಎನ್ನುವುದೆ?' ಎಂದು ನಾವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ರಸವಂಚಿತರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯತ್ವ ಹೇಗೆ ಮೂಡಿದೆ ಅನ್ನೋದು ನೋಡಿ, ಅದರ ರಸಾಸ್ವಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದುಬಿಟ್ಟು ಈ ತರದ ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಓದಿಸುವುದು ಆ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಗೂ ಸ್ಥಳವಿರಲಿ.—ಅದಕ್ಕೇನು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಒಂದು ಪುಟ, ಹತ್ತು ಪಂಕ್ತಿ ಇಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು—ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಸಹೃದಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವೋ ನೀವೇ ಆಲೋಚಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕಹಳೆನಾಂದಿ !*

[ತಾ|| ೨೦-೪-೧೯೭೪ ಶನಿವಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ದಿನ. ಕರ್ನಾಟಕ ಬರಹಗಾರರ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟವು ೫೦೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಒಂದೇ ವರ್ಗದ ಬೌದ್ಧಿಕ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ನೃತ್ಯಪತ್ರಿಕೆ, ರೇಡಿಯೋ, ಸಿನಿಮಾ ಜನಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಬೇಕು, ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಡಲು ಪಣತೊಟ್ಟ ದಿನ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಹಳೆಯನ್ನೊದ್ದಿದ ದಿನ. ಅಂದು ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಭವನ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿತ್ತು. ಕ್ರಾಂತಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಈ ರೀತಿ ನುಡಿದರು.]

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲರು ಕರ್ನಾಟಕ ಬರಹಗಾರರ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟದ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕಾರ್ಯರಂಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತನಾಗಿ ಮೂಲೆ ಸೇರಿದವನು. ನನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಈ ಒಕ್ಕೂಟದ ಉದ್ಘಾಟನೆಗೆ ಕರೆದರೋ ನಾನರಿಯೆ. ಆದರೆ ಆ ಯುವಕ ಮತ್ತು ತರುಣ ವರ್ಗದವರು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನನ್ನೊಡನೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಹದುದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾವು ಈ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ನೀವು ಉದ್ಘಾಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ.

ಆದರೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ನಾನು ನಿಮಗೆ ಆಪ್ಯಾಯಮಾನವಾಗುವಂತೆಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು. ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ರೇಗಿದಂತೆ ತೋರಿತು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಬೇಕು ಎಂಬಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈ ತರಹದ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಕ್ರಾಂತಿ, ಜಗಜ್ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಆದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೀತಾ ನಡೀತಾ ಇದೆ. ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೂ, ಈ ದೇಶ ಕೈಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಗತರವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು—ಸಾಹಿತ್ಯ

* ತಾರೀಖು ೨೦-೪-೧೯೭೪ ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಬರಹಗಾರರ ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪುರವರ ಭಾಷಣದ ಪೂರ್ಣ ವರದಿ.

ಕ್ರಾಂತಿ, ಕಲೆಯ ಕ್ರಾಂತಿ, ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಾಂತಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಕ್ರಾಂತಿ ನಡೀತಾ ಇವೆ. ಹಿಂಸಾಮಯವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ನಡೀತಾ ಇವೆ.

ನಾನು ಏಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ? ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಏನು? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗತಾನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇವರು—ಅವರ ಆಹ್ವಾನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ: “ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೌದ್ಧಿಕ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸಿ, ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಯದ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ, ಆಡಳಿತಸೂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ, ನಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಮೂಕರನ್ನಾಗಿಸಿದ ಉಚ್ಚ ವರ್ಗದ ಮತ್ತು ವರ್ಣಗಳ ಹತೋಟಿಯಿಂದ.....” ಅಂತಾ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವ ರೀತಿ. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ತುಂಬ ಸರಳವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ನಡೆದದ್ದೇನೋ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರನಾದವನು ಇದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಿತು? ಏಕೆ ನಡೆಯಿತು? ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾವುದನ್ನು ನೀವು ಬೌದ್ಧಿಕ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೀರೋ ಅದನ್ನೇ ಆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸಿದವರು, ಅಥವಾ ಯಾರು ನಡೆಸಿದರು ಎಂದು ನೀವು ಊಹಿಸುತ್ತೀರೋ ಅವರು, ಇದಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿರಬಹುದು: “ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಒರಟರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಅನಾಗರಿಕರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ನಿಮಗೆ ನಾಗರಿಕತೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟೆವು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಯಗೊಳಿಸಿದೆವು. ನಿಮಗೆ ದೇವರು ಧರ್ಮ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಕಾಡು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏರಿಸಿದೆವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಭಾಷೆ, ಆಗ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆವು. ತರುವಾಯ ಆಯಾ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆಯಾ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿದೆವು. ಅದನ್ನು ನೀವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ” —ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ ಅಂದರೆ, ಒಂದು ಚಳವಳಿಯ ರೂಪದಿಂದ, ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲು ಹೊರಟರೆ ಅದು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಸಫಲವಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, ನಾನು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲವೂ ನಿಮಗೆ ರುಚಿ

ಸುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವ ಪೂರ್ವ ಆಗ್ರಹ ಪರನಾಗದೆ ನಿರ್ದೋಷವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಾದರೆ ವರ್ಗಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೂರ್ಷ್ವಾ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರೊಲಿಟೇರಿಯಟ್ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೂರ್ಷ್ವಾ ಪ್ರೊಲಿಟೇರಿಯಟ್ ವಿಭಜನೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾವು ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ “The Priest” “The Priestly Class” ಎಂದು ಬಿಟ್ಟರು. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗ, ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ, ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ, ಪುರೋಹಿತವರ್ಗ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವರ್ಗ ಅಂತ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ, ಪುರೋಹಿತವರ್ಗ ಎಂದರೆ ಬರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವರ್ಗವಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಗಳೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರೈಸ್ತರಲ್ಲೂ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಜಾತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು? ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲೂ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಇದೆ. ಬೌದ್ಧರಲ್ಲೂ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳಲ್ಲೂ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮೇಲಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಿತು. ಇಂದಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾವ ಜಾತಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಥವಾ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಲಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಯಾವ ಜಾತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಾತಿದ್ವೇಷವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಅದು ಅನೇಕ ಮತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆ ವರ್ಗದ ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತಾವಾದಿಯ ದೃಷ್ಟಿ. ನೀವು ಸಮಾನತಾವಾದಿ, ಸಮತಾವಾದಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಸಮಾನತಾವಾದಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾಡುವ ಟೀಕೆ, ಖಂಡನೆ, ಶ್ಲಾಘನೆ, ಪ್ರಶಂಸೆ ಏನಿದ್ದರೂ ಅವು ಈ ಸಮಾನತಾವಾದಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆಯೆ ಹೊರತು ಯಾವ ಜಾತಿದ್ವೇಷದಿಂದಾಗಲಿ ಹೊಮ್ಮುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನಾನು ಮುಂದೆ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗವನ್ನೇ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣದ್ವೇಷಿಯೇ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಸುಳ್ಳು. ನಾನು ಯಾವ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಹೋನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದರು, ಹುಟ್ಟುತ್ತಾ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದರು. ಆತ ತನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯದ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ, ಪಾರಾಗುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಭಯಂಕರವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಮುಖಮಂಡಿಯನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತೀಡಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರು. ಜನಿವಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಸಾಡಿದರು. ಯಾಕಪ್ಪಾ ಜನಿವಾರ ಬಿಸಾಡಿಯಾ ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ, ಅಯ್ಯೋ ನಾವು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ಅಷ್ಟಪಾಶ ಗಳಿಂದ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಉತ್ತಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಅಂದುಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ದಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಪಾಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಂತ ಆಗಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರು. ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ ದಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೋ ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ನಾವು. ಸುಲಭವಾಗಿ ನಾವು ಪಾರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೆ ನಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳಾಗಿ, ಯಾರಿಗೆ ನನ್ನ ರಾಮಾಯಣದರ್ಶನ ಮೇಗುಕ್ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆಯೋ ಆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರು, ಅವರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾತ ನಾಡುವುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದ್ವೇಷದಿಂದ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಹುಸಿ. ಹಾಗೆ ಭಾವಿ ಸುವುದು ತಪ್ಪು, ಹಾಗಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಅಂದರೆ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳು ಹಿಂದೂ ಮತಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ, ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮತಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮತಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಈ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಇದೇ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ನಡೆದಿದೆ. ಆ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಯತೀಲರಾದವರೆಂದರೆ ಸೋವಿಯತ್ ದೇಶದವರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ತಿಯಾಗದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಚೀನಾ ದವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣು

ತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ವಿವರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಾಕಿಯವರೆಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಅದರಡಿಗೇ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಮಹಾ ಲೇಖಕರು, ಜನತಾವಾದಿಗಳು, ನಾಸ್ತಿಕವಾದಿಗಳು, ಬಟ್ರಾಂಡ್ ರಸಲ್, ಇಂಗರ್‌ಸಾಲ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕರು ಈ ಕುರಿತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ ತುಂಬಾ ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಶ್ರಮದಫಲ ನಿಜಕ್ಕೂ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೈಗೂಡಿದೆ. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಇಡೀತಾನೆ ಈ ಪುರೋಹಿತ ಶಾಹಿಯ ಆಧಿಪತ್ಯ.

ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ “ನಾವು ನೀವು” “ಅವರು” ಅಂತ ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೀವು ಅವರು ಅಂದರೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಹೊಂದರೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ “ನೀವು” ಎಂದರೆ ಯೆತ್ತುಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಸ್ಕರ ನನ್ನನ್ನಿಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿದ್ದೀರೋ ಆ ಮನೋಧರ್ಮವುಳ್ಳವರು-ನೀವು. “ಅವರು” ಎಂದರೆ, ಯಾರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನೀವು ಈ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀನೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀದ್ದೀರೋ ಅವರು. “ನಾವು” ಎಂದರೆ ನೀವೂ ಅವರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ದೂರುತ್ತಿದ್ದೀರೋ, ಯಾರನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅವರು-“ನಾವು”. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೂರು ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು ನಾನು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿ ದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಅಂದಾಗ “ನೀವು”. ಅವರು ಅಂದಾಗ “ಅವರು”. ನಾವು ಅಂದಾಗ “ನಾವು”.

ನೀವು ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹಳೆಯ ಇದು ಅದು, ಹಳೆಯ ಧರ್ಮ ಇದೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಅಡಿಯಾಳುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತುಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ, ಅಂತ ಹೊರಟರೆ ತುಂಬಾ ಸಪ್ತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನನ್ನೊಮ್ಮೆ ದ್ರಾವಿಡ ಕಜಗಂನವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು “ನಿಮ್ಮ ಈ ಚಳುವಳಿ ಇದೆಲ್ಲ ಸರಿಯೆ. ಆದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ನೀವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತೀರಿ? ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಗೌರವಿಸುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕವರು ‘ಅವೆಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಾಗಿ, ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗ

ದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಆದದ್ದು. ಅವನು ಕಥೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿ, ಮಾಡಿ, ಆ ಋಷಿಗಳು ಈ ಋಷಿಗಳು ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು, ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀಗೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜನಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” — ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೆ. “ ನೀವು ಆಧುನಿಕರು—ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದವರು—ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಅತ್ಯಂತ ಆಧುನಿಕ ಸ್ತ್ರೀ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳು, ಬುಗುಡಿಯೋ ಬೆಂಡೋಲಿಯೋ ಅವೆಲ್ಲ ಇರುತ್ತವಲ್ಲ, ಆ ಆಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ತೆಗೆದು ಒಲೆಗೆ ಹಾಕಿದರೇನು? ಬಿಸಾಕಿದರೇನು?....” “ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಬಿಸಾಕಾರಿ?....” “ ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಿದರು....?” “ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಅಂದ್ರೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕರಗಿಸಿ ಆ ಚಿನ್ನಾನ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಾವು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಭರಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.” ಅಂದರೆ, ಆಭರಣದ ರೂಪ ಯಾವುದಾದರೂ ಇರಲಿ ಆಭರಣದ ವಸ್ತು ಇದೆಯೆಲ್ಲಾ ಅದು ತುಂಬಾ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು, ಅದನ್ನು ಎಸೆದರೆ ಮೂರ್ಛಗಾತ್ರೀರಿ. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಕತೆಗಳಾಗಿರಲಿ ಅವನ್ನು ಬಿಸಾಡುವುದಲ್ಲ, ಅವನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಧ್ಯೇಯ ಹೊಸ ಇಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಎರಕಗಳ ಮೂಲಕ, ಆ ಕಥಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲು ತುಂಬಾ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಗ ಬೇಗ ಹಿಡಿಸುತ್ತದೆ ಜನಗಳಿಗೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಈ ನಿದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟೆ.

ಈಗ ನಾನು ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಹಿಂದಿನ ಮನೋಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವ ದಾರ್ಶನಿಕ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಒಂದು ಚೂರೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ “ ಬುಧರೊಲಿದ ಸಮದರ್ಶನವನೊಪ್ಪಿ ” — ದಶರಥನ ಯಾಗ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲುಜಾತಿ ಕೀಳುಜಾತಿ ಭೇದವನ್ನೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಅಂತಲೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹಳೆಯ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಧರ್ಮದ ಭಾವನೆಗಳು ಸುಳಿಯುವುದಕ್ಕೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಅವರಿಗೆ

ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸತ್ಯವಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಾವು ತಿರಸ್ಕರಿಸದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀವು ಒಕ್ಕಾಟದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಅರ್ಥ ರಾಜಕೀಯದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ನೀವು ಬರಹಗಾರರು ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಸೃಷ್ಟಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದಲೇ ನೀವು ಜನತೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ವಿಚಾರದತ್ತ ಒಯ್ಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಜಾತಿವಿನಾಶ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದೆ: ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನೀವು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗವನ್ನು ಬರೀ ಬೈದರೆ, ದೂಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಿನವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ಎಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವುದು, ಮಾಡುವುದು ಭಯಂಕರವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನೀವು ಯಾರನ್ನು ಯಾರುಬೇಕಾದರೂ ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಯಾರೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ.¹ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೋ ಸಮಾಜದಲ್ಲೋ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ದೂಷಣೆಗಳಿರಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಯಾವ ಗುರುವೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಲು ಬಂದರೆ ಅವನು ದೋಷಿಯಾಗುತ್ತಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿ, ಯಾವ ಪೂಜಾರಿಯಾಗಲಿ, ಯಾವ ದೇವಸ್ಥಾನವಾಗಲಿ, ಯಾವ ಭಟ್ಟರಾಗಲಿ ಅವರೇ ನಿಮ್ಮನ್ನೇನೂ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವೇ ಹೋಗಿ ಕರೆದು ಅವರ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಬೆಲೆ

¹ ಆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಧ್ಯರಲ್ಲಿ, ಈಗಲೂ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂತೆ. ಒಬ್ಬ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಮಾಧ್ಯರು ಮಾಧ್ಯರಲ್ಲದ ಗುರು ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ‘ರಾಮಸುಂತ್ರ’ ದೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಜಾತಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತಾಧೀಶ್ವರರು ತುಂಬ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟರೆಂತೆ. ಅವರ ಹೆಣ್ಣು ಸುಕ್ಕಳಿಗೆ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಸಿಗುವುದಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತಂತೆ!

ಇನ್ನೂ ಅಶ್ವರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೂ ಉಂಟು: ಇಬ್ಬರು ಮಾಧ್ಯಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪೀಠತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರೆಂಬ ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಸುದ್ದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತಷ್ಟೆ. ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಮಾಧ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬ ವದಂತಿಯೂ ಹಬ್ಬಿದೆ!

ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸತ್ಯವಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಾವು ತಿರಸ್ಕರಿಸದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀವು ಒಕ್ಕೂಟದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಅರ್ಧ ರಾಜಕೀಯದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ನೀವು ಬರಹಗಾರರು ಮತ್ತು ಕಲಾವಿದರು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಂದಲೇ ನೀವು ಜನತೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ವಿಚಾರದತ್ತ ಒಯ್ಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಜಾತಿವಿನಾಶ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದೆ: ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನೀವು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗವನ್ನು ಬರೀ ಬೈದರೆ, ದೂಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ಎಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವುದು, ಮಾಡುವುದು ಭಯಂಕರವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನೀವು ಯಾರನ್ನು ಯಾರುಬೇಕಾದರೂ ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಯಾರೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ.¹ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೋ ಸಮಾಜದಲ್ಲೋ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ದೂಷಣೆಗಳಿರಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಯಾವ ಗುರುವೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಲು ಬಂದರೆ ಅವನು ದೋಷಿಯಾಗುತ್ತಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಲಿ, ಯಾವ ಪೂಜಾರಿಯಾಗಲಿ, ಯಾವ ದೇವಸ್ಥಾನನಾಗಲಿ, ಯಾವ ಭಟ್ಟರಾಗಲಿ ಅವರೇ ನಿಮ್ಮನ್ನೇನೂ ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವೆ ಹೋಗಿ ಕರೆದು ಅವರ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಬೆಲೆ

¹ ಆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಧ್ವರಲ್ಲಿ, ಈಗಲೂ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂತೆ. ಒಬ್ಬ ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಮಾಧ್ವರು ಮಾಧ್ವರಲ್ಲದ ಗುರು ರಾಮದಾಸ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ 'ರಾಮಮಂತ್ರ' ದೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಜಾತಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮಠಾಧೀಶ್ವರರು ತುಂಬ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟಿರಂತೆ. ಅವರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಸಿಗುವುದಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತಂತೆ!

ಇನ್ನೂ ಅಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿಯೂ ಉಂಟು: ಇಬ್ಬರು ಮಾಧ್ವಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪೀಠತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರೆಂಬ ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಸುದ್ದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತಷ್ಟೆ. ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಮಾಧ್ವರು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬ ವದಂತಿಯೂ ಹಬ್ಬಿದೆ!

ಯನ್ನೆ ತೆತ್ತು, ಅವರಿಗೆ ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಏನುಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಯುವಕವರ್ಗ ಇದೆಯಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಆಲೋಚನಾಪರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾನು 'ನಿರಂಕುಶಮತಿಗಳಾಗಿ' ಎಂದು ಒಂದು ಭಾಷಣಮಾಡಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಬೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ, 'ನಿರಂಕುಶಮತಿಗಳಾಗಿ' ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ, ಅದರ ಬರಿಯ ನಿಷೇಧಾರ್ಥವನ್ನು ಹುಡುಗರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ 'ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮಶ್ರೀ' ಎಂದಿರುವುದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 'ಆತ್ಮಶ್ರೀಗಾಗಿ ನಿರಂಕುಶಮತಿಗಳಾಗಿ' ಅಂತ—ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ, ಆ ಗ್ರಂಥದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು. ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಗಳೂ—ದೇಹಶ್ರೀ, ಭಾವಶ್ರೀ, ಬುದ್ಧಿಶ್ರೀ, ಆತ್ಮಶ್ರೀ—ಅವಶ್ಯಕ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲವಾದ ಶ್ರೀ ಆತ್ಮಶ್ರೀ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಶ್ರೀ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದುದು. ಅದನ್ನು ನೀವು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಇಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ತತ್ವವಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸ್ವೀಕಾರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ, ವಿಶ್ವಜನತೆಗೆಲ್ಲ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಾಹ್ಯ. ಬರೀ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ, ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆ, ಅವರಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನೀವು ಮಾನ್ಯಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಅದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯದಂತೆ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯ. ಇಂತಹ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯದ ಕೇಂದ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಒಂದು ನಿರರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯ: ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯದ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಗೀತೆಯನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಅತ್ಯಂತ ಮಹೋನ್ನತವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕೃತಿಯೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ "ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಂ ಮಯಾ ಸೃಷ್ಟಂ" "ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳನ್ನು ನಾನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದೇನೆ" ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನಲ್ಲ ಎಂದು ಇಡೀ ಗೀತೆಯನ್ನು ಎಸೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಸರಿಯಾದ ಸರ್ವ

ಸಮ್ಮತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ.²

ಆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ಲೇಖಕರು, ಬರಹಗಾರರು, ನೀವು. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಆಚಾರ್ಯ ವರ್ಗವೆಲ್ಲ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಅವಿವೇಕವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ ಮಾಡಿಟ್ಟರು. ತಾವೇ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಆರೋಪಿಸಿದರು. ಪಾಪ, ದೇವರಾದರೂ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಈ ಮಾನವರ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯಕ್ಕೆ ? ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈಚಿನವರು, ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಂಥವರು, ಈ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದೆ ಹೊರತು ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

² ಇಲ್ಲಿ ಗೀತೆಯದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅದು ವಿಶ್ವಜನತೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಗುಣ ಕರ್ಮ ವಿಭಾಗಶಃ ವರ್ಣಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವರ್ಣನಿರ್ಣಯ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲ್ಲ, ಜೀವನದ ಸ್ವಭಾವ ಜನ್ಮಾಂತರ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅದು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಕರ್ಮ ಇವುಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರ್ವಮಾನವರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ವಿಶ್ವತತ್ತ್ವ: ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು “ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಇಂದ್ರಿಯವನ್ನು ಮೀರಿಹೋಗುವ ಶಕ್ತಿ ಸುಪ್ರವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೀಟ ಕೂಡ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ, ಇಂದ್ರಿಯವನ್ನು ಮೀರಿ ದೇವರನ್ನು ಸೇರುವುದು. ಯಾವ ಜೀವನವೂ ನಿರರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಥಕ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ನೂರುವೇಳೆ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬಹುದು, ಸಾವಿರವೇಳೆ ಬೀಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಕೊನೆಗೆ ತಾನು ದೇವರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವನು. ಸರಳರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವನವೂ ಒಂದು ವೃತ್ತದೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುವಂತೆ ತೋರುವುದು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪೂರ್ಣಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದಾದರೊಂದುದಿನ. ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏಳದೆ ಇರುವ ಅಧಃಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಬೀಳಲಾರರು. ಯಾರೂ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೇಂದ್ರವಾದ ದೇವರಿಂದ ಬಂದಿರುವೆವು. ದೇವರಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಅತಿಕ್ಷುದ್ರ ಅಥವಾ ಕೀಳು ಪ್ರಾಣಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಪಿತನಡೆಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಬರಲೇ ಬೇಕು. ಯಾರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಬಂದಿದೆಯೋ, ಯಾರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಸಿದೆಯೋ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ತೆರಳುವುದೋ ಅದೇ ದೇವರು.”

ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯವು ಮನುಷ್ಯ ಮಾಡಿದ ಚತುರ್ವರ್ಣ ಅಲ್ಲ. ಅದು ನಿಸರ್ಗವೇ ಮಾಡಿದ ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದೆಯೆಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಅದು ಭರತಖಂಡಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅಮೆರಿಕನ್ನರಿಗೂ, ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೂ, ಆಫ್ರಿಕನ್ನರಿಗೂ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆಲ್ಲ ಅನ್ವಯವಾಗಬೇಕು.* ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯ ಎಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ ? “ಮಯಾ ಸೃಷ್ಟಂ” ಎಂದರೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಅವರೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅವನು ಭಗವಂತನಾದ್ದರಿಂದ, ಭಗವಂತನೇ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದೇ ಹೊರತು ಮನು ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದು ಅಂತ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಚಾರ್ಯವರ್ಗದವರು, ಹಿಂದಿನವರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಇಂದಿನವರೂ, ಸ್ವಜಾತಿ ಸ್ವಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಜಾತಿಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾಕಿಯವರನ್ನೆಲ್ಲ ಊಳಿಗದವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಆಚಾರ್ಯರಂತೂ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಜಾತಿಭೇದ ವರ್ಣಭೇದಗಳು ಸಾಲದೆಂದು ಅವರು ಜೀವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರು, ನಿಸ್ಸಂಸಾರಿಗಳು, ತಮೋಯೋಗ್ಯರು ಅಥವಾ ನಿಸ್ಸಂಸಾರಿಗಳು

* ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರೆ ನೀವು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ : “ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಗವಂತನಲ್ಲ, ಅವನೂ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರ ಆಚಾರ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ರಣರಂಗದ ಮಧ್ಯೆ ಶ್ಲೋಕ ರಚಿಸಿ ಹದಿನೆಂಟು ಅಧ್ಯಾಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವೇನು ಯುದ್ಧರಂಗವೋ ಭೋಜನಕೂಟವೋ ? ಯಾವನೂ ಪದ್ಯ ರಚನಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಹಾರುವನೆ ಬರೆದಿರಬೇಕು ಗೀತೆಯನ್ನು. ಇಂತಹ ಅವಿವೇಕವನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ, ನೀವು ಹೇಳುವಂತೆ, ವರ್ಣ ಜಾತಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಆ ದೇವರೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಂದು ಸರ್ವೋದಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಧ್ವಂಸಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲರಾ, ಪ್ಲೇಗು, ಮಲೇರಿಯಾಗಳನ್ನು ದೇವರೇ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದು ಅಂತಾ ಹೇಳಿ ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆದೀತೆ? ಅನಾರೋಗ್ಯ ಕರವೂ ಮೃತ್ಯುಕರವೂ ಆಗಿರುವ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶಪಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ವರ್ಣ ಜಾತಿ ವರ್ಗ ಮೊದಲಾದ ದುರ್ಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಧ್ವಂಸಮಾಡಿ ಸಮಾಜ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಯೇ ಸಾಧಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು.

ಅಂತ ವಿಭಜಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.³

ಶ್ರೀಮಧ್ವರ ಪ್ರಕಾರ : ಎಲ್ಲ ಜೀವರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತರದವರಲ್ಲ. ಜೀವನ ಸ್ವರೂಪವು ಅಚಲವಾದದ್ದು, ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದದ್ದು, ನಿತ್ಯವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಜೀವನ ಪರಮ ಅಥವಾ ಅಂತಿಮಗಮ್ಯ ಅದರ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಗದ ಜೀವರುಗಳಿದ್ದಾರೆ : (1) ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರು—ನೋಕ್ಷವೆ ಪರಮ ಅಥವಾ ಅಂತಿಮಗಮ್ಯರಾದವರು. (2) ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಗಳು—ಸದಾಕಾಲಕ್ಕೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾ ಸಾಯುತ್ತ ಜನ್ಮ-ಮೃತ್ಯುಗಳ ನಡುವೆ ತೊಳಲುತ್ತಿರುವವರು. (3) ತನೋಯೋಗ್ಯರು—ನಿತ್ಯನರಕಭಾಜನರು. ಇವರಿಗೆ ಉದ್ಧಾರವೇ ಇಲ್ಲ.

ಯಾವ ಜೀವವೂ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮೀರುವುದಾಗಲಿ, ಬದಲಾಯಿಸುವುದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.⁴

3. According to Sri Madhva, all the souls are not alike in their intrinsic nature. The nature of the soul is a fixity and it is Unalterable. The destiny of the soul is determined by its ಸ್ವರೂಪ. In all there are three kinds of souls. (1) Mukti Yogyas (ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರು) destined to attain Moksha (2) Those that eternally dangle between death and birth called nitya-samsarins (ನಿತ್ಯ ಸಂಸಾರಿಗಳು) (3) The last class called tamo-yogyas (ತನೋಯೋಗ್ಯರು) destined to eternal hell. There is no hope for them.

No soul can outstrip and change its nature (ಸ್ವರೂಪ). — P. Nagaraj Rao. The Concept of God in Madhva's Vedanta'. Hiriyantha Birth Centenary Commemoration Volume 1972 P. 170.

4. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಭಗವಂತನ ವಾಣಿ ಎಂದು ಗೌರವಿಸುವ ಈ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ “ಮಮೈವಾಂತೋ ಜೀವಲೋಕೇ ಜೀವಭೂತಃ ಸನಾತನಃ” “ನನ್ನ ಒಂದು ಸನಾತನ ಅಂತವೇ ಜೀವ ಆಗಿದೆ” ಎಂದು ಜೀವರುಗಳ ದಿವ್ಯತ್ವವನ್ನು ಸಾರಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಾಕ್ಯ ಸಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಲ್ಲ.

ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸುತ್ತೇವಲ್ಲ ಹಾಗೆ ! ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರು ಅಂತ ಒಂದು ಗುಂಪಂತೆ; ತನೋಯೋಗ್ಯರು ಅಂತ ಒಂದು ಗುಂಪು. ಅವರು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತೆ. ಈ ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಗಳು ಅಂತ ಒಂದು ಗುಂಪು. ಅವರು ಹುಟ್ಟುವುದು ಸಾಯುವುದು, ಹುಟ್ಟೋದು ಸಾಯೋದು—ಇದರೊಳಗೇ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು, ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಆ ಸ್ವಯಂ ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೂ ಅಂತ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಬರೆದದ್ದೂ ಬರೆದದ್ದೆ ! ಈ ಆಚಾರ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿ ಲೋಕಜೀವನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಪಾಯಕಾರಕ? * ನೋಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ. ಈಗ ಒಬ್ಬ ತಾನು ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟ ಅಂದರೆ ಅವನು ಏನೇ ಮಾಡಲಿ, ಕೊಲೆ ಮಾಡಲಿ, ಹಾದರ ಮಾಡಲಿ ಅವನು ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯನಾದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರಕಿಯೇ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಖಾತ್ರಿ ಆದಮೇಲೆ ಅವನೇಕೆ ಕೊಲೆ ಮಾಡಬಾರದು ? ಹಾದರಮಾಡಿ ಸುಖಪಡಬಾರದು ? ಏಕೆಂದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಅವನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ನಿತ್ಯನಾರಕಿ. ಇವನು ಕೊನೆಗೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ! ಏನೇ ಮಾಡಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಅವನು ನರಕದಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿದರೂ ಒಂದೇ, ಕೊಲೆಮಾಡಿದರೂ ಒಂದೇ, ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದರೂ ಒಂದೇ, ಹಾದರ ಮಾಡಿದರೂ ಒಂದೇ, ಎಂತಿದ್ದರೂ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲಿ, ಏನೇ ಮಾಡಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ತಾನು ಇಹದಲ್ಲಿ ಮಜವಾಗಿರಲು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೀನಿ ಎಂದು ಸುಳ್ಳು, ನೋಸ, ಕಳವು, ಕೊಲೆ, ಹಾದರ ಏನನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಲು ಹೇಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ತತ್ವವನ್ನು ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿಗಳೂ ಒಪ್ಪಿ, ಎಂತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಪಾಡು : ಹುಟ್ಟೀವಿ, ಸಾಯ್ತೀವಿ. ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಲೇ ಇರುವುದು. ನಾವು

* ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಚಿಕಾಗೊ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ : “ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಅಮೃತ ಪುತ್ರರು. ಅಮೃತ ಪುತ್ರರಿರಾ, ಹಿಂದುವು ನಿಮ್ಮ ನ್ನಂದಿಗೂ ಪಾಪಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯನು. (ಪಾಪ ! ಅವರಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಈ ತತ್ವ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ !) ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈಶ್ವರನ ಶಿಶುಗಳು, ಅನಂದಾಂಶರು, ನಿತ್ಯ ಪವಿತ್ರರು, ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತರು. ಮಾನವನನ್ನು ಪಾಪಿಯೆಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬೇರೊಂದು ಮಹಾಪಾಪವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಕರೆಯುವುದು ಮನುಷ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಹಾನಿಂದೆ.”

ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಬದುಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಗತಿ ? ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಸಮಾಜವೇ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೀತು. ಆದರೆ ಈ ತತ್ವವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಗೀತ್ರ ಮಾಡಿ, ಮಜಾ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ನೋಡಿ !

ಆದಕೊಪ್ಪಿಸ್ತುರ ನೀವು, ಬರಹಗಾರರಾದವರು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪನೋಡಿ ಓದಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಓದುವುದು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರತೆಗೆದು ನಮ್ಮ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು, 'ಇಂಥವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಂಬಬೇಡಿ ನೀವು, ಇವರಿಂದ ಹೊರಬನ್ನಿ, ಅಂತ. 'ಆ ಮತದ ಈ ಮತದ ಹಳೆ ಮತದ ಸಹವಾಸ ಸಾಕಿನ್ನು, ಮನುಜಮತಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಿ' ಅಂತ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏಕೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು 'ಅಯ್ಯೋ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಸುಳ್ಳಾದೀತೆ ?' ಎಂದು ಅರಿಯದ ಮಂದಿಯನ್ನು ಬೆದರಿಸ ಬಹುದು. ನೀವು ಹೇಳಬೇಕು ಜನಕ್ಕೆ 'ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲ, ಏನೂ ಅಲ್ಲ ಅವರು, ಈ ತರದ ಸ್ವಮತ ಭ್ರಾಂತಿಯ ಶಠರೇ ಆಚಾರ್ಯರಾಗಿದ್ದು ಅವಾಗ. ಹೊರಗೆ ಬನ್ನಿ' ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ತರದ ಆಚಾರ್ಯರು ಋಷಿಗಳು ಎನ್ನುವ ಗೌರವವನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತರುಣರಿಂದ ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಹಾಕ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ.

ಹೋದಸಾರಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಜರುಗಿದ 'ಜಾತಿವಿನಾಶ ಸಮ್ಮೇಳನ'ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಆಚಾರ್ಯ ಸಮೂಹದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆ ತರದ ಗೌರವ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಯಾರೋ ದೂರದವರು 'ಏನಿದು ? ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ವೈಸ್‌ಫಾನ್ಸಲರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇವರು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡ್ತಾರಲ್ಲ' ಅಂತ ಬರೆದರು. ನನ್ನನ್ನು ವೈಸ್‌ಫಾನ್ಸಲರ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ಮಾಡುವ ಅವಿವೇಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು, ಅಂತ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಈ ವೈಸ್‌ಫಾನ್ಸಲರ್ ಗಿರಿ, ಅದು, ಇದು, ಎಲ್ಲಾ ಶುದ್ಧ ಅಲ್ಪ, ತುಚ್ಛ, ತಿರಸ್ಕೃತ. ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು.

ಇದು ನೀವು ಬರೆದ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ದ್ವೇಷ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೋಗು ವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಯುವಕರಿಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯ

ಹೇಳಬೇಕು ನೀವು. ಅವರು "ಓದುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಳೆಯದನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾತಕ್ಕೆ ಸರಿ ಮಾಡಬೇಕು ? ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ 'ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಯಾವ ದಾರಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಈ ಬೋನಿನಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸಿ ದ್ದಾರೆ ? ಈ ಬೋನಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವ ಮಾರ್ಗ ಯಾವುದು ? ಅಂತ ಮೊದಲು ನೀವು ಕಂಡುಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಎಲ್ಲೋ ರೇ. 5 ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿ ಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಬಲ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ? ಬಾಕಿಯವರಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಈ ಬಾಕಿಯವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿದ್ದಿ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಅದು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶೂದ್ರ ಶಕ್ತಿಯ ಬೆಂಬಲ ತಪ್ಪಿ ಆ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ತನಗೆ ತಾನೆ ಬಾಡಿಬಿಳುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅಡ್ಡ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕು ಐದು ಜನ ಅವರವರೇ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಗೊಳ್ಳಲು. ಅದುಬಿಟ್ಟು ನೀವು ದೊಡ್ಡ ದಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಹೋಗಿ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿಳುವುದು ಮಾಡುವುದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೆ ಶುದ್ಧ ಅವಿವೇಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅವರೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಬೇಡ ಅಂತ ಯಾರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ? ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಚಿನ್ನದ ಕುರ್ಚಿಹಾಕಿ ಕುಳಿತುಕೊ, ಬೇಡ ಅಂತ ಯಾರು ಹೇಳಿದವರು ? ಆದರೆ ನಾನು ಬಂದು ನಿನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬಿಳುವುದು ಸುಳ್ಳು ! ಪುನಃ ನಾನು ಬರಹಗಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಏನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದಲೇ ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದಲೇ, ನೀವು ಅವರನ್ನು, ಶೂದ್ರವರ್ಗವನ್ನು, ತಿದ್ದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಆ ಕಡೆ ಮೂಲೆಗಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೂವತ್ತು ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೆ ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದೆ. ಅದು ಚಿನ್ನದ ಖಡ್ಗ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಎಂದು ತೋರು ತ್ತದೆ. ಏನೂ ಕೆಲವುನೆ ಮಾಡೊಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಒರಟಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಏನಾದರೂ ಕೇಳಾರೊ ಏನೋ. ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದಕೂಡಲೆ ಒಳ್ಳೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸೋದೆ ಇಲ್ಲ ! ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ :

“ ಯಾವ ಕಾಲದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಏನು ಹೇಳಿದರೇನು ?
ಎದೆಯ ದನಿಗೂ ಮಿಗಿಲು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹುದೇನು ?
ಎಂದೊ ಮನು ಬರೆದಿಟ್ಟುದಿಂಥೆನುಗೆ ಕಟ್ಟೀನು ? ”

ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಅವನು ಬರೆದಿಟ್ಟ. ಅದನ್ನು ಈ ಹೊತ್ತು
“Law” ಅಂತ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಶುದ್ಧ ಅವಿವೇಕಿಗಳಷ್ಟೆ.

ನಿನ್ನೆದೆಯ ದನಿಯೆ ಮುಷಿ ! ಮನು ನಿನಗೆ ನೀನು !

ನೀರಡಿಸಿ ಬಂದ ಸೋದರಗೆ ನೀರನು ಕೊಡಲು
ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವೆನಗೊರೆಯಬೇಕೇನು ?
ನೊಂದವರ ಕಂಬನಿಯನೊರಸಿ ಸಂತೈಸುವೊಡೆ
ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಮಾಣವದಕಿರಬೇಕೇನು ?

ಪಂಚಮರ ಶಿಶುವೊಂದು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರೆ
ದಡದಲ್ಲಿ ಮಿಯುತ್ತ ನಿಂತಿರುವ ನಾನು
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವುದೆಂದು
ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವದೇನು ?

ಅಂತು ಮನು ತಾನು ಹೇಳಿರಲಾರನಯ್ಯೋ !

ಅಂತ ಅವೊತ್ತು ಬರೆದಿದ್ದೆ ನಾನು. ಆಗ ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಓದಿರಲಿಲ್ಲ.
ಮನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಹಾಗೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ! ಆಗ
ನಾನು ಬರೆದಾಗ ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನು ದೊಡ್ಡವನೆಂದು
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬರೆದಿರಲಾರ ಅಂತ ಊಹಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಮನು
ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಏನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಅಂತು ಮನು ತಾನು ಹೇಳಿರಲಾರನಯ್ಯೋ !
ಹೇಳಿದ್ದರವನೂ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳೆ ಸುತ್ತಿ
ಸ್ವರ್ಗ ಹೋಗಲಿ ಮತ್ತೆ ನರಕ ಬಂದರು ಬರಲಿ
ಎದೆಯ ಧೈರ್ಯವ ಮಾಡಿ ಬಿಸಾಡಾಚೆಗೆತ್ತಿ !

ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅತ್ತ ಕಟ್ಟಿಡಿ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು
ಪಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಸೆಯಿರಿ ಅಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಗಲಾಟೆ ಎಬ್ಬಿಸಿದರು.
ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಬಲವಾದದ್ದೆ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.

ಸ್ವರ್ಗ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ; ನರಕ ಬರುವುದು ಇಲ್ಲ ;
ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳೇನು ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಥವಲ್ಲ.
ಎದೆಯ ದನಿ ಧರ್ಮಬಿಧಿ ! ಕರ್ತವ್ಯವದುನೆ ವಿಧಿ !
ನಂಬದನು : ಅದನುಳಿದು ಮುಷಿಯು ಬೇರಿಲ್ಲ !

ಹಿಂದಿನಾ ಮುಷಿಗಳೂ ಮಾನವರೆ ನಮ್ಮಂತೆ,
ಅವರ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಅವರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ,
ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ
ನಮ್ಮ ಹೃದಯವೆ ನಮಗೆ ಶ್ರೀಧರ್ಮಸೂತ್ರ.

ಈ ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾದ ಭಾವಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ತರುಣರ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು
ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಬಿತ್ತಿ ; ಆದರೆ ನವ್ಯ ಬರಿತೀವಿ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು
ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಂದುಹಾಕಿ, ಒಬ್ಬರೂ ಓದಬಾರದು, ಆ
ತರಾ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ, ನವ್ಯವೋ ಪವ್ಯವೋ
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಆದರಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಬರೆಯಿರಿ.
ಏನೊ Symbolism ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಒಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗಬಾರದು,
ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅವೊತ್ತೇನೊ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೂಸಾ ಅಂತ
ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು ಅಂತ ಗಲಾಟೆಯೋ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಉರುಳಿ,
ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕೀಯ ವಿಪ್ಲವವೇ ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ನೋಡಿ, ಈ
ಬೂಸಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂತ ಯಾವುದನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೀವೆಯೋ, ಅದು ಪ್ರಪಂಚದ
ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ ; ಸುಮಾರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲಿನ
ಮೇಲೆ ಇರುವುದು ಬೂಸಾ ಸಾಹಿತ್ಯವೆ. ಯಾವುದನ್ನು ನೀವು ಫಸ್ಟ್ ರೇಟ್,
ಗ್ರೇಟ್ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಅದೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಾಲುವಾಸಿ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ
ಪುಣ್ಯ. ಆದರೆ ದನ ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಬೂಸವೇ ಮುಖ್ಯ ಅಂತ,
ಪ್ರಧಾನವಾದ ಆಹಾರ ಅಂತ. ಅವನಿಗೆ ಬೂಸಾ ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ, ಹತ್ತಿ
ಕಾಳು ಹಿಂಡೀನೇ ತಂದುಹಾಕು ಎಂದರೆ ಕೆಟ್ಟ ಅವನು. ಹತ್ತಿಕಾಳು ಹಿಂಡೀನೇ
ಯಾರು ತಂದುಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಬೂಸಾನೇ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು
ಸ್ವಲ್ಪ ಹತ್ತಿಕಾಳು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಡೀ ತಿಂತಾನೆ. ನಾವು ಮನುಷ್ಯರು ಕೂಡ ದಿನವೂ
ಹೊಳಿಗೆ ಪಾಯಸ ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆಯೆ ? ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ನಾವು ತಿನ್ನೋದು ಅನ್ನು

ತಾನೆ? ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಎಲ್ಲಾ ದೇಶದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಕ್ತಾಲುಪಾಲು ಇರುವುದು ಬೂಸಾನೇ. ಬೂಸಾನೇ ಇರಬೇಕು, ಇದೆ, ಇರಬೇಕಾದದ್ದೂ! ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಸಹ ನಾವು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಮಹಾಕವಿಗಳು ಅಂತ ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ದೊಡ್ಡವರು ಅಂತ. ಇನ್ನೂ ಏಳೆಂಟು ಜನ ಕವಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥರಾದ ಕವಿಗಳು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಉಳಿದವರು ಸಾವಿರಾರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಬೂಸಾ ಸಾಹಿತ್ಯದವರೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಗೌರವ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದು ಶುದ್ಧ ಅವಿವೇಕ. ಇದು ವಿಷಯ.* ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಅಥವಾ ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹುಭಾಗ. ಇರುವುದೆಲ್ಲಾ ಬೂಸಾ ಸಾಹಿತ್ಯವೆ. ಈಗ ನಾವು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಎಷ್ಟೋ ಬೂಸಾ ಸಾಹಿತ್ಯವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂಡಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹತ್ತಿಕಾಳು ಸಾಹಿತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಆನೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ: ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬೂಸಾಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂತ ಏಕೆ ಮಾತನಾಡಿದರು? ಕಡೆಗೆ, ಪಾಪ, ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೂಸಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಕೇರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗುವುದೆಲ್ಲ ಆಗಿಯೆಹೋಯಿತು. ಕೆಲವು ಹಳದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಅದೇ ಕಸುಬು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ ಹಾಳುಮಾಡುವುದು. ಅಂತೂ ಅದು ಆಯಿತು. ಬರೀ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತ

* “I am afraid it must be confessed that Kanarese writers, highly skilful though they are in the manipulation of their language, and very pleasing to listen to in the original, have as yet contributed extremely little to the stock of the world's knowledge and inspiration...there is little of original and imperishable thought on the questions of perennial interest to man.....” (A History of Kanarese Literature, P. 108) A.D. 1914

—E. P. Rice

ರಾದಂತಹ ಈ ಮಹನೀಯರಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅವರೂ ಅದೇ ಹಳದಿ ಮೆದುಳಿನವರೆ! ಅವರು ಹಳದಿ ಮೆದುಳಿನವರಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಪತ್ರಿಕೆ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಮಾಡಿತು. ಬರೀ ಪತ್ರಿಕೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ? ಇವರ ಮೆದುಳೂ ಹಳದಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು, ಅಷ್ಟೆ.

ಈಗ ಅವರು (ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು) ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ. ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳತಕ್ಕಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಬೂಸಾಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಹರಿಜನೋದ್ಧಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಬೂಸಾ ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಬರಿಯ ಬೂಸಾ ಅಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂದಿದೆ: ‘ಜಲಗಾರ’ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ‘ಶೂದ್ರತಪಸ್ವಿ’ಯಲ್ಲಿ, ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡಿಯಲ್ಲಿ, ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಹೇಳಲಾರದಂತಹದ್ದೂ ಇನ್ನೂ ನೂರು ವರ್ಷದ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಗೊತ್ತಾಯಿತೆ? ಈಗ ನಾನು ಓದಿದನೆಲ್ಲಾ ಅದು. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಪದ್ಯವೂ ಇದೆ: ‘ಇಂದಿನ ದೇವರು’ ಎಂದು.

“ನೂರು ದೇವರನ್ನೆಲ್ಲ ನೂಕಾಚಿ ದೂರ
ಭಾರತಾಂಜೆಯೆ ದೇವಿ ನಸುಗಿಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಬಾರ.”

ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ—

“ಸತ್ತ ಕಲ್ಲುಳ ಮುಂದೆ ಅತ್ತು ಕರೆದುದು ಸಾಕು
ಜೀವದಾತೆಯೆಂದು ಕೂಗಬೇಕು”

ಅಂತ ಬರುತ್ತದೆ. ಪಟ ಎಸೆಯಿರಿ ಅನ್ನುವ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಇದೆ ಅದು, “ನೂರು ದೇವರನ್ನೆಲ್ಲ ನೂಕಾಚಿದೂರ.” ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಹಿಂದೆ ಆ ಪದ್ಯ ‘ಕಲ್ಪಿ’ ಮುಂತಾದವನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆದಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಅವರು ಇವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಘೋಷಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಈಗೇನು? ಆ ಕವನಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ವಾಚನಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವನ್ನು —ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಲ್ಲದ ಕೆಲವನ್ನು ಆಕಾಶ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೋಬಾನೆ ಹಾಡು ಹಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪುರಂದರದಾಸರ

ಕೀರ್ತನೆ ಹಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ತರದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ವೀರಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಯಾರೂ ಈಗ ವೇದಿಕೆಗಳಿಂದ ಘೋಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲ ಸತ್ತೇಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿವೆ, ಅವರಿಗೆ. ಮೊನ್ನೆ ನೋಡ್ತೀನಿ, “ನೂರುದೇವರನೆಲ್ಲ ನೂಕಾಚಿದೂರ” ಹಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ. ಅದರೆ ಯಾವ ತರವಾಗಿ? ಪುರಂದರ ರದಾಸರ ದೈನ್ಯದ ಭಕ್ತಿಗೀತೆ ಇದೆಯಲ್ಲ ಆ ತರಾ. ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳೋಕು ಬರೋದಿಲ್ಲ ಯಾವ ಥರಾ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ. ಅಸಹ್ಯವೋ ಅಸಹ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ನೀವು ರೇಡಿಯೋ ವಿಚಾರ ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ. ಈ ರೇಡಿಯೋ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಹಳದಿಪತ್ರಿಕೆಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅದಿರಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಗೊತ್ತೇ? ‘ನೂರು ದೇವರನೆಲ್ಲ ನೂಕಾಚಿ ದೂರ’ ಅನ್ನುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಆಗಲೆ ಎದೆ ಬಡಬಡಾ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಯ್ಯೋ ನೂರು ದೇವರನೆಲ್ಲ ನೂಕಾಚಿ ದೂರ ಎಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಏನಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದರ ಬಲವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಪುರಂದರರದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆ ಹಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಹಾಡಿದರೆ ಪರನಾಯಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹಾಗೆ ಹಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಎಂಥದೋ ನನಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ರಾಗ. ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದರು ಅಂತ “ನೂರು ದೇವರನೆಲ್ಲ.....” (ಹಾಡುವ ಅನುಕರಣೆ) ಅಂತ ಹೇಳಿಟ್ಟು ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಡಿದರು. ಅನೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? “ಸತ್ತಕಲ್ಲು ಮುಂದೆ ಅತ್ತು ಕರೆದುದು ಸಾಕು” ಇಂಥಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು, ಸ್ವಲ್ಪ ಜೀವಿಲ್ಲದ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ನೋಡಿ; ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಗ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಹಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ವಾಚನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ‘ಪಾಂಚಜನ್ಯ’, ‘ಕಲ್ಪಿ’, ‘ರಕ್ತಧುನಿ’ ಇಂಥವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಸೈನಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಹಾಡುಗಳು. ಅವಕ್ಕೆ ‘ಹಾಡು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ವೀರಗೀತೆಗಳು, ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಈಗ ಬಿಟ್ಟೇಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಯಾರೂ ಪಠಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲ, ಹಾಡುವ ಕೆಲವು ಭಕ್ತಿಗೀತೆಗಳನ್ನು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸೋಬಾನೆ ಹಾಡಿದ ಹಾಗೆ ರಾಗಹಾಕಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಭಕ್ತಿಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಹೋಗು

ತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವೀರಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಕ್ರಾಂತಿ ಕವನಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಂಗೀತ ಹಾಕಬಾರದು.

ನೂರು ದೇವರನೆಲ್ಲ ನೂಕಾಚಿ ದೂರ
ಭಾರತಾಂಬೆಯ ದೇವಿ ನಮಗಿಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಬಾರ!

ಶತಮಾನಗಳು ಬರಿಯ ಜಡಶಿಲೆಯ ಪೂಜಿಸಾಯ್ತು
ಪಾಸ್ನುಳಿಗೆ ಪಾಲೆರೆದು ಪೋಷಿಸಾಯ್ತು
ಬಿಸಿಲು ಮಳೆ ಗಾಳಿ ಬೆಂಕಿಯನೆಲ್ಲ ಬೇಡಿಯಾಯ್ತು
ದಾಸರನು ಪೂಜಿಸಿಯೆ ದಾಸ್ಯವಾಯ್ತು.

ಗುಡಿಯೊಳಗೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವರನೆಲ್ಲ
ಭಕ್ತ ರಕ್ತವಹೀರಿ ಕೊಬ್ಬಿಹರನೆಲ್ಲ
ಗಂಟೆ ಜಾಗಟೆಗಳಿಗೆ ಬಡಿದು ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದು
ಕಡಲಡಿಗ ತಳ್ಳಿರೈ ಶಂಖದಿಂ ನುಡಿದು.

ನಿಜ್ಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿಹರು ಹಲವು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ;
ಬಿಜ್ಜೆವರು ಕಲ್ಲಾಗಿ ಕೆಲವರಿಹರು;
ಕ್ಲಿಬತನದಲಿ ಮರೆತು ತಮ್ಮ ಪೌರುಷವನೆಲ್ಲ
ಸತ್ತೆ ಹೋದಂತಿಹರು ಮಕ್ಕಳಿದಮರರು.

ಅವರ ಗುಡಿ ಹಾಳಾಯ್ತು, ಅವರ ಸುಡಿ ಮಡಿದು ಹೋಯ್ತು;
ಅವರ ನೆಮ್ಮಿದ ನಮಗೆ ಬೀಳುಗತಿಯಾಯ್ತು!
ಮುಂದಿನವಳನಾರಾಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾರ್ಜಿಸುವ:
ಒಂದು ಶತಮಾನವನು ಒಂದೆದಿನ ಜೈಸುವ!

ಸತ್ತಕಲ್ಲು ಮುಂದೆ ಅತ್ತು ಕರೆದುದು ಸಾಕು,
ಜೀವದಾತೆಯನಿಂದು ಕೂಗಬೇಕು!
ಶಿಲೆಯ ಮೂರ್ತಿಗೆ ನೆಯ್ದ ಕಲೆಯ ಹೊದಿಕೆಯನೊಯ್ಯು
ಚಳಿಯು ಮಳೆಯಲಿ ನವೆನ ತಾಯ್ನಿ ಹಾಕು.

ಭಾರತಿಯೆ ನಮಗಿಂದು ಜೀವನದ ದೇವತೆಯು
ವಿಶ್ವರೂಪಿಣಿಯವಳು ವಿಶ್ವಮುಖಿಯೈ;
ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ರಂಗಗಳೆ ನಮ್ಮಂಚೆಯಂಗೆವೈ
ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೊಳೆ ನಮ್ಮಮ್ಮ ಸುಖಿಯೈ.

ಇಂದೂ ನಾಳೆಯೂ ದಾಸನೀಶನಾಗಬೇಕು.
ಎಂದಿದೆ ಎದ್ದೇಳಿ; ನಾಳೆಯೆನೆ ಹೋಕು.
ನಾನೆ ದೇವತೆಗಳೆ; ಭಾರತವೆ ಸ್ವರ್ಗವೆ;
ಭಾರತಾಂಬೆಯೆ ನಮಗೆ ದೇವಿಯೆ ಜನನಿ!

ಇಂತಹ ಭಯಂಕರವಾದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಗ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ನಾವೂ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲೆಯೂ ಹಾಡುತ್ತ ಇದ್ದೆವು. ಈಗ ಅವನ್ನು ರೇಡಿಯೋ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಲು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮನಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷದ ಒಂದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದಂತಹ ಸೋಬಾನೆ ಮಟ್ಟಿನ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಹಾಕಿದರು. ಬಾಕಿಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ 'ಏಕೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ,' ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಅದು 'VOICE PRESERVATION' ಗೋಸ್ಕರ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ ಕಳಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ "ಸಾಕು ಈ ಬಲಾತ್ಕಾರ" ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪೂಶನಿಯ ವಿಚಾರವಿತ್ತು. ಅಯ್ಯೋ ನೆಹರೂ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ದೇವರೇ ಗತಿ; ಏಕೆಂದರೆ ನೆಹರೂ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಅಪಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ರೇಡಿಯೋಗಳು ಕೂಡ ಈ ತರಹ ಎಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಕವನಗಳನ್ನು ಹಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ತರುಣರು ಇದ್ದಾರೆಲ್ಲ, ಅವರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದ Symbolics ಅಂತ ನವ್ಯಕವಿತೆ ಅಂತ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವನ್ನು ಯಾರೂ ಹಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನು ಕೂರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಸಾಲದು ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಂತ ಕಾಫಿ ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇವರು ಹೇಳಲಿ. ಇವರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕೂತ್ಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟು ಇದು ಅವನದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಇವನದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೆ ಹೊರತು ಖಂಡಿತಾ ಅದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. All art is useless ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿ ಕಲೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಏನೆಂದರೆ, ಯಾವ ಆಭರಣವನ್ನೂ ಬಿಸಾಡದೆ ಕರಗಿಸಿ, ನಾವು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೆ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸದೆ ನಮಗೆ ಒಪ್ಪುವ ರೀತಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರತು ಬೇರೆ ಬರೆಯಲಾರ. ಹಾಗೆಂದು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಬರೆದಿದ್ದೆಲ್ಲ ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಶುದ್ಧ ಅವಿವೇಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ನಾನು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ತಂದೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಈ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ನೀವು ಪ್ರತಿಕ್ರಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಓದಬೇಡಿ; ಪ್ರತಿನಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಓದಿ, ಮತ್ತು ದರ್ಶನ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿ, ಬೇಡವಾದುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು. ಒಳ್ಳೆಯ ಸೊಗಸಾದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಡಿ. ಬರಹಗಾರರು ಬೇರೆ ನೀವು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವವರಿದ್ದೀರಿ, ಮೇಷ್ಟ್ರುಗಳಿದ್ದೀರಿ, ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವಾಗ ದಿಗ್ಗಂತಿಗಳ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ, ಆದಿಶೇಷನ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದಿಶೇಷನ ತಲೆ ಜರಿದುಹೋಯಿತು ಅಂತ ಬರುತ್ತದೆ. ಓದುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಭೂಮಿ ಇರುವುದು ಸೂರ್ಯನ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ದಿಗ್ಗಂತಿಗಳು ಇಲ್ಲ, ಆದಿಶೇಷನು ಸುಳ್ಳು ಅಂತ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇಂದು "A child knows it" ಗೊತ್ತಾಯಿತೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಬೇಕು? ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ರೂಪಕವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಬರುವ ರಸಾನುಭವವನ್ನು, ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಆರ್ಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಹೇಗೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೆ ಹಳೆಯದನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವಾಗ ಹೊಸದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಉತ್ತಮವಾದ ರಸಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಬಹಳ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೊತ್ತು ಒಂದು ದಿನವೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಬದರೀನಾಥದಲ್ಲಿ ಅದೇನೋ

ಮಂಜೆಲ್ಲ ಹೋದಕೂಡಲೆ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಮಂಜಿನರಾಶಿ ಇದೆಯಂತೆ, ಅದೇ ದೊಡ್ಡ ಬದರೀನಾರಾಯಣ. ಮಂಜಿನರಾಶಿ ಅಂಥವು ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಸ್ಸು ಕಮರಿಗೆ ಬಿದ್ದುಹೋದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಏನೋ ಪ್ರಕೃತಿಸೌಂದರ್ಯ, ಅದರ ಅನುಭವ, ಆ ತರವೇ ಇದ್ದರೆ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ನೋಡ್ತಿನಿ; ಮೂವತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ಜನ ಹರಿದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದರಂತೆ, ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರಂತೆ. ಅಂದರೆ 35 ಲಕ್ಷ ಜನ ಸೋನಾರಿಗಳು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬಹುದು, ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಸದ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಹಾರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂತ. ಈ ಮೂವತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಈ ಉಪಾಯದಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹರಿದ್ವಾರದ ಕಡೆ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು, ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದೂ ಇಲ್ಲ, ಇದೂ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಇನ್ನೂ ದಂಗೆ ಏಳುತ್ತದೆ, ಗಲಾಟೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೈಲು ಸುಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬದಲು ಹರಿದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದರೆಂದರೆ ನಮಗೇನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿ ತೊಲಗಲಿ ಎಂದು.

ನೋಡಿ, ನೀವು ಬರಹಗಾರರು ನೀವೇನು ತಮಾಷೆಗೆ ಹೊರಟೆಲ್ಲ. ಇಂಥವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೂನೂ ಈ ಮೌಢ್ಯ, ಅವಿದ್ಯೆ ಎನ್ನುವುದು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹಿಮಾಲಯ ಸದೃಶವಾಗಿ ಚಪ್ಪಡಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತದೆ. ನೋಡಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಬರ್ಬಾರ್ಡ್‌ರಸಲ್, ಹಕ್ಸ್ಲಿ ಮುಂತಾದವರು ಎಷ್ಟು ಬರೆದರು; ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೂ ಈ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ವರ್ಗದವರಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ಇನ್ನೂ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಅಜ್ಞಾನ, ಮೌಢ್ಯ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಅದೇನು ದುರದೃಷ್ಟ ಎಂದರೆ, ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ

ಪುಣೀತವಾದಂತಹ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನವಿದೆಯಲ್ಲ ಅದು ಬರಲಿಲ್ಲ ನಮ್ಮವರಿಗೆ; ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಲೋಕಾಚಾರ, ಕಾಲಾಚಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ದೇಶವನ್ನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನೀವು ಬರಹಗಾರರು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ನೀವು ಎಷ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ನೋಡಿ. ಬರೀ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತರಬೇಕು. ಈ ಮೌಢ್ಯದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲು ಎರಡು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದುವು. ಒಂದು Buddhism, ಬುದ್ಧದೇವ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ, ಈ ಮೌಢ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಕಡೆಗೆ ಏನಾಯಿತು? ಒಂದಷ್ಟು ದೂರ ಅದು ನಡೆಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. 12 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿವಿವಾಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಸವೇಶ್ವರರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮಾಡದೆ ಇರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿದರು. ತಿಷ್ಟೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ “ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟ” ಎನ್ನುವ ಕಾದಂಬರಿ, ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ ಬರೆದಿರುವ “ಕ್ರಾಂತಿಕಲ್ಯಾಣ” ದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿರುವ ಆರು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಹೇಗೆ ಈ ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿತು ಅಂತ. ಹೇಗೆ ತುಳಿಯಿತು? ಹೇಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿತು? ಹೇಗೆ ಕೊಲೆಮಾಡಿತು? ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಿತು. ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.*

* Caught in endless thread of the net of infinite rites, ceremonies, and customs, which it spread on all sides as external means for purification of the body and the mind with a view to keeping the society with the iron grasp of these innumerable bonds—the priestly power, thus hopelessly entangled from head to foot, is now asleep in despair. There is no escape out of it now. Tear the net and the priesthood of the priest is shaken to its foundation! There is implanted in every man, naturally a strong desire for

ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಒಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗವನ್ನು ಹೀಗೆ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ :

“ ಶೂದ್ರ ಸಮಾಜವನ್ನು ತನ್ನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕರಾಳ ಮುಷ್ಟಿಯ ಸಹಸ್ರ ಪಾಶಗಳಿಂದ ಬಿಗಿದು ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಬಾಹ್ಯಸಾಧನಗಳೆಂಬ ನೆವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಅನಂತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಆಚಾರಸಮೂಹ ರೂಪದ ಕೊನೆಗಾಣದ ಕಣ್ಣಿಯ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು, ಪುರೋಹಿತ ಷಾಹಿ, ಉದ್ಧಾರದ ಅಶಾಲನಲೇಶವಿಲ್ಲದೆ, ಅಪಾದಮಸ್ತಕ ಗೋಚು ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು, ಈಗ ಸುಸ್ತಾಗಿ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತಾಶವಾಗಿ, ಮೃತಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಪತಿತವಾಗಿ ನಿಡ್ಡಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಆ ಬಲೆಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಆ ಬಲೆಯನ್ನೇನಾದರೂ ಹರಿದರೆ ಸಾಕು, ಆ ಪುರೋಹಿತರ ಪುರೋಹಿತಷಾಹಿ ಬುಡಮುಟ್ಟು ಅಲ್ಲಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ !....

“ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೆ ಬೇರೂರುತ್ತದೆ....

progressThe chief cause of India's ruin has been the monopolising of the whole education and intelligence of the land, by dint of pride and royal authority, among a handful of men ...Those who lay the fault of attempting to bring down the priestly class at the door of any particular person, or body of persons, other than themselves, ought to know that, in obedience to the inevitable law of nature, the Brahmin caste is erecting with its own hands, its own sepulchur: and that is what ought to be. It is good and appropriate that every caste of high birth and privileged nobility should make it its principal duty to raise it's own funeral pyre with it's own hands.

— Swami Vivekananda

Complete works : Vol. IV, pp. 456, 458, 482

“ಭರತಖಂಡದ ಪತನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ರಾಜವರ್ಗದವರ ಮತ್ತು ಪುರೋಹಿತವರ್ಗದವರ ಅಧಿಕಾರ ಬಲದಿಂದ ವಿದ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿಗಳ ಸರ್ವ ಸ್ವಾವ್ಯವೂ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹಸ್ತಗತವಾದದ್ದು.

“ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದ ಪತನಕ್ಕೆ ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಹೊಣೆ ಹೊರಿಸುವ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ತಿಳಿಯ ಬೇಕು, ಕರ್ಮತತ್ವದ ಅನಿವಾರ್ಯ ನಿಯತಿಗೆ ವಿಧೇಯವಾಗಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿ ತನ್ನ ಗೋರಿಯನ್ನು ತಾನೆ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು, ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗತಕ್ಕದ್ದೆ ಸರಿ ಎಂದೂ. ಉಚ್ಚ ವರ್ಣದ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ವರ್ಗದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯೂ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಶೃಶಾನಚಿಂತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಅದರ ಪ್ರಧಾನ ಕರ್ಮವ್ಯವೇ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ !”

ನೀವು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹುಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಲ್ಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ತಲೆಗೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಏಟು ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಅದು ಬಂದು ಆನ್ ಅಂತ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೊಡೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಜೊಡುನಳಿಗೆ ತೋಟಾ ಕೋವಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟು ತಿ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಗುರಿಕಟ್ಟಿ ತಲೆಗೆ ಹೊಡೆದರೆ ಒಂದೇ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಅದು ಬೀಳಬೇಕು. ಅದುಬಿಟ್ಟು ಗಾಯ ಮಾಡಿ ಬಿಡೋದಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ಹುಲಿಯಂತೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಲ್ಲನ್ನು ಜೇಬಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಹುಡುಗಾಟದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹೊಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಮದ್ದುಗುಂಡುಗಳನ್ನೆ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಹೇಳುವಂತಹ ಮದ್ದುಗುಂಡು ರೂಪಕವಾದದ್ದು ಅಂತ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ವಾಚ್ಯವಾಗಿಯೆ ಗುಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯಬೇಕು ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ (ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ) ಮೊದಲಗುಂಡು ತಗುಲ ಬೇಕಾದದ್ದು ಹುಲಿಯ ತಲೆಗಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗೇ ! ತಲೆ.....ತಲೆ.....ತಲೆ, ಮೊದಲು ತಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮೆದುಳನ್ನು ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗಲ್ಲ. ಆ ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗದವರಿಗಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ! ನೀವು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನೇನೋ ಅವರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೇನೂ ರಗಳೆ ಇಲ್ಲ, ಗೊತ್ತಾಯಿತೇ ? ನಾನು ಯಾವ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಲಿ

ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಲು ಹೋಗದೆ ಬಹುಶಃ ಐವತ್ತು ವರುಷಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗಿದೆ. ಯಾವ ಭಟ್ಟನಾಗಲಿ, ಯಾವ ಪುರೋಹಿತನಾಗಲಿ, ಯಾವ ಪಂಚಾಂಗವಾಗಲಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಸುಳಿಯಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮದುವೆಗಿರುವ ಯಾವ ಹಾರುವನನ್ನಾಗಲಿ ಪುರೋಹಿತಕ್ಕೆ ಕರೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕರೆಸಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೆ 'ಏನಿದು? ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೇನು ಅದರ ಅರ್ಥ? ಅಜ್ಞಾನದ ಇಲ್ಲಣ ತಲೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿದೆ. ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮವರ ತಲೆಯೊಳಗಿರುವ ಅಜ್ಞಾನದ ಇಲ್ಲಣ, ಅದನ್ನು ನೀವು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಗೊತ್ತೇ? ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು-ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಗುಂಡು ತಗುಲಬೇಕಾದ್ದು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗೇ ಎಂದು.

ಈ ಅಜ್ಞಾನ ಎಲ್ಲಿ ಹೊರಟುಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೋ ಎಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೊದಲಾದವರು ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೇರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕಾಗಕ್ಕೆ ಗುಬ್ಬಿಕ್ಕನ ಕಟ್ಟುಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಋಷಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬರೆದು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.⁵

ನನಗೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬಂತು, ಜಯತೀರ್ಥರು ಅಂತ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಆತ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರಂತೆ. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಏನು

⁵ ಆ ದಿನ ನನ್ನ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ "ಮೊದಲಾದವರು" ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಸೇರಿಸಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಂದು ನನ್ನ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಪುಸ್ತಕ 'ಜಯತೀರ್ಥರು' ಎಂಬುದು ಐ.ಬಿ.ಹೆಚ್. ಪ್ರಕಾಶನದ್ದು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾನ ಒಂದನ್ನೆ ನಾನು ಖಂಡಿಸಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೇ ನನಗೆ ಏನೂ ಕಾಗದ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವರ ಎಲ್ಲ 110 ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾನದ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಹತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾನೆ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿದೆ. ಆಗಲೂ ನಾನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವು ಒದಗಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರಿಯ ಭಾವಾನೇಶಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಅವರಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ವೈಚಾರಿಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಚೋದಿಸುವಂತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಭಾಷಣ

ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ನಿಮಗಾಗಲೆ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಅವರ

ಮಾಡಿದೆ. ಈಗಲೂ ಅದನ್ನೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ತುಸು ಮುಟ್ಟಿಸೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೆನಷ್ಟೆ.

ನನ್ನ ಟೀಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾನ ಅಥವಾ ಐ. ಬಿ. ಎಚ್. ಪ್ರಕಾಶನದ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾಶನದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನೂ ಕುರಿತು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾನದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ದೇಶಭಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರು ಬರೆದಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಅಂದು ಟೀಕಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿತದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ: 'ಕಾಗಕ್ಕೆ ಗುಬ್ಬಿಕ್ಕನ ಕಟ್ಟುಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಋಷಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.' ಅಂದರೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಲಯಕ್ಕೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಲಯಕ್ಕೂ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯುವಾಗ ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾಗಕ್ಕೆ ಗುಬ್ಬಿಕ್ಕನ ಕತೆಗಳಂತೆ ತೋರುವ(ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ 'ಫೇರೀ ಟೀಲ್ಸ್' ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ) ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದೆನಷ್ಟೆ.

ಅಂದು 'ಜಯತೀರ್ಥರು' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದ್ದೆ ಮಾತ್ರ. ಅದರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾನದವರು ಅವರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳಸಿದ ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ: ನನ್ನ ಟೀಕೆ 'ಜಯತೀರ್ಥರು'ರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ 'ವಾದಿರಾಜ'ರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ತೋರಿತು. ಅಂದರೆ ಏನು ತೋರುತ್ತದೆ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಲೋಕಕ್ಕೂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಸರ್ವಜನರಿಗೂ ಸೇವೆ ಮಾಡಿರುವ ವಿಭೂತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಾಸ್ತವವಾದ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಲೇಖಕ ಕಾಗಕ್ಕೆ ಗುಬ್ಬಿಕ್ಕನ ಕಟ್ಟುಕತೆಗೆ ಶರಣಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವಕಾಶವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಬರಿಯ ಒಂದು ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡದ ಸ್ಥಳೀಯನೂತ್ರದವರನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕ್ಕೇರಿಸುವ ಅಥವಾ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವ ಸ್ವಜಾತಿ ಸ್ತೋತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಬರಿಯ ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳು ಪವಾಡಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಹೊಗಳಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದು ಸ್ವಮತ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಯತೀರ್ಥ ಮತ್ತು ವಾದಿರಾಜರಂಥವರು ಬರಿಯ ಒಂದು ಕೋಮಿಗೆ ಪೂಜ್ಯರೂ ಗೌರವಾರ್ಹರೂ ಆಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೊರತು ಉಳಿದವರಿಗೆ ನಗೆಪಾಟಿಲಾಗುತ್ತಾರೆ. [ನಾನು ಜಯತೀರ್ಥರನ್ನು ಅಪಬಾಸ್ಯ ಮಾಡಿವೆಂದೂ ಅದರಿಂದ ಮಧ್ವರಾದ ತಮ್ಮ ಕಕ್ಷಿದಾರರೊಬ್ಬರು ಬಹಳ ಮನನೊಂದಿದ್ದಾರೆಂದೂ ನನಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಧ್ವ ಲಾಯರು ನೋಟೀಸು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಾಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಕ್ಷಿದಾರರು ಇಬ್ಬರೂ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ., ಬಿ.ಎಲ್, ಪಾಸುಮಾಡಿದವರು. ಅಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದವರು. ಅದರೂ ಅವರಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕದೃಷ್ಟಿ

ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಭಾರಿ ದೊಡ್ಡ ದಾಗಿರಬಹುದು. I don't think that there is any worse philosophy than Madhwa's.⁶

ಸರ್ವೋದಯ, ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಮಧ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕಿಂತ ಕಳಪೆ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ—ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ! ಅದಕ್ಕೇನೆ ಆ ಮಾರ್ಗದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದವರಿಗೆ ರಾಮಾಯಣದರ್ಶನದಂತಹ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಮಾಯಣದರ್ಶನದಲ್ಲಿರುವುದು ಸರ್ವೋದಯ, ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿ. ನಿತ್ಯನಾರಕಿ, ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯ, ತಮೋಯೋಗ್ಯ, ನಿತ್ಯಸಂಸಾರಿ—ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಂಬಿದವರಿಗೆ

ದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಾನು ಜಯತೀರ್ಥರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗಿರುವಂತೆ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಜಯತೀರ್ಥರನ್ನು ನಗೆಪಾಟಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು : ಈಗಿನ ವರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಆ ಅವಾಸ್ತವ ಪವಾಡರೂಪದ ಬರವಣಿಗೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಇತರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯುವಂತೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಭಂಗ ಬರದಂತೆ ವಿಚಾರ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ವಾಸ್ತವ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗುವಂತೆ ಬರೆದರೆ ಗೌರವಾಸ್ಪದವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ಜಯತೀರ್ಥರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಅಪಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆನೆ ಹೊರತು ಅವರನ್ನೇ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ವಿಮರ್ಶೆ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಲಹೆಯಾಗಿತ್ತೆ ಹೊರತು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಕುರಿತು ಆಡಿದ ಮಾತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.] ಇವರೇನು ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣಗುರು ಅಥವಾ ಅಂಬೇಡ್ಕರ ಅಥವಾ ಬಸವೇಶ್ವರ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಮೊದಲಾದವರಂತೆ. ಇವರು ಒಪ್ಪಿರುವ ತತ್ವಗಳೂ ಜನತಾಘಾತಕವಾದುವು; ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೂ ವಿರುದ್ಧವಾದುವು; ವಿವೇಕಿಗಳೆಲ್ಲರ ಖಂಡನೆಗೂ ಒಳಗಾಗುವಂಥವು; ಉಚ್ಛಾಟನಾರ್ಹವಾದುವು.

ಅದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ: ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿಸುವಾಗ ಋದ್ರ ಕೋಮುವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ: ವಿಶ್ವವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಮಾತ್ರ ಅರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮೌಢ್ಯ ಪ್ರೇರಣಾಪ್ರದವಾಗುವಂತಹ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪವಾಡದ ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳು ಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಜ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಮೂಢರನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಡಿ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ವಿಚಾರವಂತರನ್ನೂ ಮಾಡಿ.)

6. In fact it is not Philosophy at all; it is mere Theology.

ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣದರ್ಶನವನ್ನು ಅಪ್ರೀಸಿಯೇಟ್ (appreciate) ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು, ಆ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಿಮರ್ಶಕ ಮನ್ಯರು, ಇಡೀ ಕಾವ್ಯವನ್ನೇ ಹಳಿಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.⁷ ಇದೆಲ್ಲ ಏನು ಏಕೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ನೀವು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಓದಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ನೀವು ಏಕೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದೂ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ವೋದಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡವರಿಗೂ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಹೇಳಬೇಕು. If revolution takes place here then nobody can withstand. ಇಲ್ಲಿ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾದರೆ ಯಾರೂ ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬರೀ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯುವುದು, ಕೊಲ್ಲುವುದು ಅದೆಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಸೋತಿದ್ದಾರೆ. ತಲೆ.....ತಲೆ.....ತಲೆಯನ್ನು ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಉಳಿದಿರುವುದು ಅದು. ಬರಹಗಾರರ ಕೆಲಸ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ. ನೀವು ಓದಿಯೂ ಹೇಳಬೇಕು, ವಾಚನಮಾಡಿಯೂ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಸಭೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು. ಹೋಗಿ 'ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ವಿ' ನಾಟಕದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ. ಹಿಂದಿನ ಕತೆ ಏನು? ಈಗಿನ ಕತೆ ಏನು? ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು ಅಂತ ಹೇಳಿ, ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸೋಬಾನೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

(ಜಯತೀರ್ಥರನ್ನು ಕುರಿತು ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ ಎಂದು ಪಾಟೀಲರ

7. ನಾನು ವಿಮರ್ಶಕರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನೆ ಹೊರತು ಗಮನಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತಲ್ಲ. ಮಾಧ್ವರೊಬ್ಬರು ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು, ನಾನೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಗಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಲಾ ಬಾಯಿ ಪಾಂಡುರಂಗರಾಯರು ಮಾಧ್ವರೆಂದೂ ಅವರಿಬ್ಬರಿಂದಲೇ ಚಿತ್ರಾಂಗದಾ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣದರ್ಶನಂ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾದುವೆಂದೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ತುಂಬ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು 'ಮಾಧ್ವ'ರೆಂದು ತಿಳಿದದ್ದು ಅವರ ಕಾಗದದಿಂದಲೇ! ದಿವಂಗತ ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ದಿವಂಗತ 'ಅನಂದ' ಎ. ಸೀತಾರಾಂರೊಡನೆ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮನೆ 'ಉದಯರವಿ'ಗೆ ಬಂದು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ನನಗೆ ತಮ್ಮ ಅನ್ಯಾದೃಶ ಗಮನದಿಂದ ರಸದೂಟ ಉಣಬಡಿಸಿ, ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಫಿ ತುಂಡಿ, ಹೋಳಿಗೆ, ತುಪ್ಪ, ಪಾಯಸ ಎಲ್ಲ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು! ಅಂಥಾ 'ಮಾಧ್ವ'ರೂ ಇದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ!

ಸೂಚನೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ)

ಅದೇ ? ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿದೆ : ಹೋಗಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೇನು ? ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರಂತೆ, ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರೋ ಏನೋ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹೋಗಲಿ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ ಎಂದು ಹೋದರೆ, ಕಾಗಕ್ಕೆ ಗುಬ್ಬಕ್ಕನ ಕತೆಗಿಂತಲೂ ಭಯಂಕರವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರಂತೆ. ಅವರು ಒಂದು ದಿನವ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾ, ಹೊಳೆ ಏರಿತಂತೆ. ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಇವರು ಕೂಡಾ ಕುದುರೆ ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ ನೀರು ಕುಡಿದರಂತೆ. ಆಗ ಎದುರುಗಡೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸನ್ಯಾಸಿ “ನೀನೇನು ಪಶುವಿನ ಹಾಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೀಯಲ್ಲ, ಪಶು ಅಂಥ ಕಾಣುತ್ತದೆ” ಅಂದರಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು “ಅಯ್ಯೋ ಪಶುವಿನ ಹಾಗೆ ಏನು ? ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಶು. ನನಗೆ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟರಂತೆ. ಅವರು ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಸ್ಥ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅವರ ತಂದೆ ಒಬ್ಬ ಪಾಳೆಯಗಾರರು. ಪಾಳೆಯಗಾರರೆಂದರೆ ಆಗಿನಕಾಲದ ಒಬ್ಬ ಪುಟ್ಟ ರಾಜ. ಅವನೂ ಅವನ ಪತ್ನಿಯೂ ಇಬ್ಬರೂ ಬಂದು ಆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗೆ “ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತೀಯೋ ? ಕತ್ತಿಲಿ ಕಡಿದುಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತೀನಿ.” ಎಂದು ಗದರಿಸಿದರಂತೆ. ಅವರೇನೋ ಇವರು ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಗಿನ್ಯಾಸಿ ಅಂತ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಕಡಿದುಹಾಕಿಯೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೇ ಅವನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ಜಯತೀರ್ಥ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನಲ್ಲ ಆ ಸಂನ್ಯಾಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಇವರೊಂದು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ರಾತ್ರಿ ಅವನ ಕೋಣೆಗೆ ಆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದರಂತೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕಿಟ್ಟನೆ ಕಿರುಚಿಕೊಂಡರಂತೆ. ಏನು ಅಂತ ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿದಾಗ ಆದಿಶೇಷ ಹೆಡೆ ಎತ್ತಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿತ್ತಂತೆ. ಆಮೇಲೆ ಬೇಡವ್ಯಾ ನೀನು ಅಂತ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗುರುವಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬಂದರಂತೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಎಲ್ಲ. ಇದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯಬಹುದಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇವನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರೆ, ಬಲಾ

ತ್ವಾರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದುತಂದು ಕೂರಿಸಿದಾಗ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೇ ಈತನನ್ನು ನೋಡಿ, ನೀವು ಈ ತರದಲ್ಲಿರುವವರು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೆಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ, ಹೇಗೆ ಶಾರದಾಮಣಿದೇವಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೋ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ? ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕಂತಹವನು. ಆದರೆ ನೀನು ನಾನು ಈ ಲೌಕಿಕಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಪಟ್ಟರಿ ಅದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಅಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಆಕೆ ಹೇಳಿದರು—ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ನಾನೇಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಈ ಲೌಕಿಕಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಲಿ ? ನೀವು ಹೀಗಿರುವುದಾದರೆ ನಾನೂ ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದರು. ಹಾಗೆ ಆದಿಶೇಷ ಪಾದಿಶೇಷ ಕಟ್ಟುಕತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆ ತರದಲ್ಲಿ ನಿಜ ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ಇಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಿಶೇಷನೆ ಆಗಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದೇನು ಗೊತ್ತೇನು ? ಇವರು ಯಾರು ಅಂತ ? ಇವರ Origin (ಮೂಲ) ಏನೂ ಅಂತ ? ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಪುಸ್ತಕ ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಂದಿ ಇತ್ತಂತೆ. ಒಂದು ಎತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಎತ್ತು ಒಂದುಕಡೆ ಮಲಗುತ್ತಂತೆ. ಅದು ಯಾರೊ ಅವರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗವಂತೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರೇ, ನೀವು ಇಷ್ಟು ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರು ; ಅದೇ ನಿತ್ಯನಾರಕಿಗಳು. ಅದ್ಭುತ ಕೃತಿಕಾರರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಹೋಗಲಿ ಅದ್ಭುತ ಅಂತ ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವವರು ಎಂದು ಕೇಳಿದರಂತೆ. ‘ಈ ಎತ್ತೇ ಮಾಡುತ್ತದೆ’ ಎಂದರಂತೆ. ಆ ಎತ್ತೇ ಈಗ ಜಯತೀರ್ಥರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರಂತೆ. ಪಾಪ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ, ನಾನೇನೋ ಜಯತೀರ್ಥರಿಗೆ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಏನು ಅವಿವೇಕ ? ಈ ತರ ಹೀಗೆ. ಇಂಥವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟುಕತೆ ಮಾಡದೆ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವೇನಾದರೂ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಇಂಥವನ್ನೆಲ್ಲ ಬರೆದುಕೊಡಿ. ಅಷ್ಟೆ.

ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದೇನೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕನ್ನಡ ಇಷ್ಟೇ ಸಂಕುಚಿತದಲ್ಲಿ

ಏನುಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲೇಬೇಕು ಅಂತ. 'ಅಲ್ಲಯ್ಯ, ನೀವೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನೇ ತಾನೇ ಅವರೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಅದನ್ನು ಸರ್ವೋಟ್ಕಮಾಡಿ' ಎಂದರೆ, ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬೀಳಿಸಲೇಬೇಕಷ್ಟೆ! ನೀವು ಮಾತ್ರ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ನೀವು ಒಪ್ಪಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡುವ ಯಾರೇ ಮಾಡಿದರೂ ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು, ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಒಪ್ಪಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸ ಹೊರಡುವವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅವಿವೇಕ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವುದನ್ನೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷವೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಅದು ವಿರೋಧ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿ ಅಷ್ಟೆ. ವಿರೋಧ ತತ್ವವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ.

ಈಗ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರ ಇದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೀರಾ? ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೂ ಮಾಡಲಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನನಾದರೂ ಮಾಡಲಿ, ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಲಿ, ಅಂತಹುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀವು ವಿರೋಧಿಸಬಾರದು. ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ ಯಾವ ಪಕ್ಷದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಇರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿರೋಧಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಉಳಿಯಬಾರದು. **Get away from this negative attitude.** ಯಾವಾಗಲೂ ಸೃಜನ ಕಾರ್ಯ, ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ; ಬರಿಯ ನಿಷೇಧ ಅನಾವಶ್ಯಕ.

ನಾನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದೆನೋ ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು; ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸರಿ ಎಂದು ತೋರಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದ್ವೇಷ ಈ ಅಸೂಯೆ ಇಂಥದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು, ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಬರೆಯಿರಿ, ಪಕ್ಷಗೃಹ ಅಂತಹದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಡಿ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಏನುಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲೇಬೇಕು ಅಂತ. 'ಅಲ್ಲಯ್ಯ, ನೀವೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನೇ ತಾನೇ ಅವರೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ಅದನ್ನು ಸರ್ವೋಟ್ಕಮಾಡಿ' ಎಂದರೆ, ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬೀಳಿಸಲೇಬೇಕಷ್ಟೆ! ನೀವು ಮಾತ್ರ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ನೀವು ಒಪ್ಪಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡುವ ಯಾರೇ ಮಾಡಿದರೂ ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು, ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಒಪ್ಪಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸ ಹೊರಡುವವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅವಿವೇಕ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವುದನ್ನೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷವೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಅದು ವಿರೋಧ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿ ಅಷ್ಟೆ. ವಿರೋಧ ತತ್ವವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ.

ಈಗ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರ ಇದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೀರಾ? ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದರೂ ಮಾಡಲಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನನಾದರೂ ಮಾಡಲಿ, ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಲಿ, ಅಂತಹುದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀವು ವಿರೋಧಿಸಬಾರದು. ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ ಯಾವ ಪಕ್ಷದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಇರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿರೋಧಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಉಳಿಯಬಾರದು. **Get away from this negative attitude.** ಯಾವಾಗಲೂ ಸೃಜನ ಕಾರ್ಯ, ಸೃಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ; ಬರಿಯ ನಿಷೇಧ ಅನಾವಶ್ಯಕ.

ನಾನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದೆನೋ ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು; ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸರಿ ಎಂದು ತೋರಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದ್ವೇಷ ಈ ಅಸೂಯೆ ಇಂಥದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು, ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ, ಬರೆಯಿರಿ, ಪಕ್ಷಗೃಹ ಅಂತಹದನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಡಿ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕರ್ಣಾಟಕ : ಇಟ್ಟ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟ ಮಂತ್ರ*

ಕಡೆಗೂ ಕನ್ನಡ ಜನಕೋಟಿಯ ಹೊಂಗನಸು ಇಂದು ನನಸಾಗಿದೆ; ಅನೇಕ ದಶಕಗಳ ತೀವ್ರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇಂದು ಕೈಗೂಡಿದೆ; ಹಲವಾರು ಚೇತನಗಳ ನೋಂಪಿ ಫಲಿಸಿದೆ-ನಾಡಿಗೆ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಸರಕಾರ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದ್ದರಿಂದ. ಯಾವುದು ಚಿರಕಾಲದಿಂದಲೂ ಒಂದು 'ಮಂತ್ರ'ವಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಇಂದು 'ಶಂತ್ರ'ವಾಗಿಯೂ ಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಆರ್ಜಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; ಯಾವುದು ಮನೋಮಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವೂ ಸುದೃಢವೂ ಆದ ಭಾವಸತ್ಯವಾಗಿ ಎಂದೋ ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಇಂದು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಭವಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗೊಂಡು ಮತ್ತೂ ಅಪ್ರತಿಹತವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. "ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಅತ್ಯಂತ ಸಮಂಜಸವೂ ಉಚಿತವೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂದೊ ನಾಳೆಯೂ ಅದು, ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಪರ್ಧಾಭಾವದಿಂದಲ್ಲದೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದಲೆಯೇ, ಸರ್ವ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಘೋಷಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಶ್ರದ್ಧೆ." ಎಂದು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ತುದಿಗೆ ಆ ಶ್ರದ್ಧೆಯೇ ಗೆದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕವಿಗೆ ಆಪರಮಿತ ಹೆಮ್ಮೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರೇ ಎಷ್ಟು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವೂ ಶಕ್ತಿ ಸಮನ್ವಿತವೂ ಆಗಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ವಿಧಾನಸಭೆ ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತುಗಳೆರಡೂ ನಾನುಮಾತೃವನ್ನು ಏಕಕಂಠದಿಂದ ಹರ್ಷೋತ್ಸಾಹಸಹಿತ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದೇ ಭೂಮು ಬಂಧುರ ಸಾಕ್ಷಿ.

ನಾನು 'ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕವನವನ್ನು ೧೯೨೪ ರಲ್ಲಿ ಎಂಟ್ರೆನ್ಸ್ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ರಚಿಸಿದ್ದೆ. ಅದೇ ಗೀತೆ ಪರಿಷ್ಕೃತವಾಗಿ ೧೯೨೮ ರಲ್ಲಿ ದಿ. ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ 'ಸಂಪದಭೃದಯ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಮತ್ತೂ ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಂಡು 'ಕೊಳಲು' ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ (೧೯೩೦) 'ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. (ಈಗ ಅದು ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡು, ಕಿಂಚಿತ್

* ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಬರೆದವರು ಸಿ. ಪಿ. ಕೆ.

ಮಾರ್ಪಾಟಿನೊಡನೆ ನಾಡಗೀತೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿದೆ.) ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ ದಶೆಯ ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಾನು ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನು ಭರತ ಖಂಡದ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯಾಂಗವಾಗಿ ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಯೆ ಹೊರತು, ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾಭಾವನೆಗೆ ಎಂದೂ ಲೇಶ ಮಾತ್ರವೂ ಅವಕಾಶವಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡುವಾಗ 'ಜಯ ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ' ಎಂದೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು. ಬೇರೊಂದೆಡೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ "ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಜಯಕಾರ ಆಕೆ ಭಾರತಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ. ಅಂಗೋದ್ಭವಿಯಾಗಿ ವಿನಾ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವೆಲ್ಲಿ? ನಾನು ರಾಜ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕದವನು; ಭಾಷಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗನು; ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತೀಯನು. ನನ್ನ ಕರ್ಣಾಟಕತ್ವ ಭಾರತೀಯತ್ವಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಎದುರುನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ."

ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎನ್ನುವುದು ಭಾಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಭಾಗಗಳು ಒಂದುಗೂಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಆಗ ಕನಸಿನ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಭರತಖಂಡ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಆಗ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಸುಭದ್ರತೆ, ನಿತ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಭರವಸೆಯಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನು 'ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ'ಯನ್ನು ಕೀರ್ತಿಸಿದರೂ ಅದು ಭಾಗೋಳಿಕವಾದುದಕ್ಕಿಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕರ್ಣಾಟಕದ ನಿಲುವನ್ನು ಮತ್ತೂ ಖಚಿತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ, 'ಮೈಸೂರು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡು ಒಂದಾದಾಗ:

"ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಬರಿಯ ದೇಶವಿಸ್ತೀರ್ಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟುದಲ್ಲ; ಕಾಲವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನೂ ನಾವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ಚದರಮೈಲಿಗಳಿಂದ ಅಳೆದರೆ ಸಾಲದು; ಚದರನರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ವ್ಯಷ್ಟಿಗೊಪವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕೋಶಗಳಿರುವಂತೆ ಸಮಷ್ಟಿ ರೂಪವಾದ ದೇಶಕ್ಕೂ ಕೋಶಗಳಿವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಅನ್ನಮಯ ರೂಪವಾದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವಿರುವಂತೆಯೇ ಪ್ರಾಣಮನೋಮಯ

ರೂಪವಾದ ಚಿತ್ ಪ್ರದೇಶವೂ ಇದೆ. ಚಿನ್ಮಯವೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವೂ ಆಗಿರುವ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕೋಶವೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ದೇವಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರ. ನಶ್ವರವೂ ಚಂಚಲವೂ ಕಾಲಸನ್ನಿವೇಶವಶವೂ ಆಗಿರುವ ಭೂವಿಸ್ತೀರ್ಣ ರೂಪವಾದ ಲೀಲಾಸ್ಥೂಲ ಶರೀರವನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಆ ನಿತ್ಯ ಭಾವತನು. ಆ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಯರೀರಿಯೆ ದೇವಿ. ಆ ದೇವಿಯ ಉಪಾಸನೆಯೆ ಕವಿ ಕಲಾವಿದ ತತ್ವಜ್ಞ ಸಾಧಕರಾದಿಯಾಗಿ ಸಕಲರ ಗಂತವ್ಯ ಮತ್ತು ಗಮ್ಯ. ಕರ್ಣಾಟಕದ ಕಾವ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿಕೊಂಡ ಕನ್ನಡಿಗನು ಭೌಗೋಲಿಕವಾದ ಎಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಹೆದರಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ....ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೋದುವಾತನು ಅಮೆರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅದು 'ಕರ್ಣಾಟಕವೆ' 'ಪಂಪನ ನೋಡುವ ನಾಲಗೆ' ಮಿಸಿಸಿಪಿಹೊಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಈಂಟಿದರೂ ಅದು ಕಾವೇರಿಯೆ. 'ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನಾಲಿಪ ಕಿವಿ' ಆಂಡಿಸ್ ಪರ್ವತವನ್ನೇರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯೆ. 'ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರಮಿರ್ದ ನಾಡು' ಎಂದು ನೃಪತುಂಗನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕದ ನೆಲದ ಎಲ್ಲೆ ಇಂದು ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಪರಿತಪಿಸುವುದು ಅನಾ ವಶ್ಯಕ. ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿಗಳು ನಿತ್ಯವೂ ನಿರ್ದಿಗಂತವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿ ಸುತ್ತಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯ ಗಡಿಗಳಿಗೆ ಸಂಕೇತ ಮಾತ್ರಗಳಾಗಿರಲಿ. ಅವು ಭಾವೋಪಯೋಗಗಳೆ ಹೊರತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಎಲ್ಲೆ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇರೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಂದ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನಿರಂತರವೂ ನಿರ್ಣಯ ವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರತಿಮಾರೂಪವಾಗಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕದ ವಿಸ್ತಾರ ನಿರ್ದಿಗಂತವಾದದ್ದು: ಅದರ ಔನ್ನತ್ಯ ನಿಶ್ಚಿಖರವಾದದ್ದು. ಅಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸ್ಥಾಪನೆ ರಕ್ಷಣೆ, ವೋಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆ ಗಳಿಗಾಗಿಯೆ ಸಹೃದಯ ಸಮಷ್ಟಿರೂಪವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ನಿರಂತರವೂ ತಪಸ್ವಿಯಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ನಾವು ಸಡಿಲ ಬಾಳಿಗರಾಗಿ ಸುಮ್ಮನಾದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲೋದ್ದೇಶವೆ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ!."

1. 'ಸಷ್ಟಿ ನಮನ', ಪು. 4-5.

ರ್ಗಳ ರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ನಾನು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮಾ ರಂಭವೊಂದರಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಣದ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ, ಸಚಿವರೊಬ್ಬರಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ 'ನೋಟೀಸ್' ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ ಮೊಳಗಿದ ಕವನ 'ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕ.' ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಉದ್ಘೋಷಿತವಾಗಿರ ತಕ್ಕದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆ ವಿನಾ ಭೌಗೋಲಿಕ ಕರ್ಣಾಟಕವಲ್ಲ :

ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕ :

ಅಲ್ಲೊ ನಮ್ಮ ಬೂಟಾಟದ ರಾಜಕೀಯ ನಾಟಕ !

ಇಂದು ಬಂದು ನಾಳೆ ಸಂದು

ಹೋದ ಸಚಿವ ಮಂಡಲ

ರಚಿಸುವೊಂದು ಕೃತಕವಲ್ಲೊ

ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಸರಸ್ವತಿಯು

ವಜ್ರಕರ್ಣ ಕುಂಡಲ !

ಅಖಂಡ ಕರ್ಣಾಟಕ :

ಅಲ್ಲೊ ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕುದಿನದ ರಾಜಕೀಯ ನಾಟಕ !

ನೃಪತುಂಗನೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ !

ಪಂಪನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ !

ರನ್ನ ಜನ್ನ ನಾಗವರ್ಮ

ರಾಘವಾಂಕ ಹರಿಹರ

ಬಸವೇಶ್ವರ ನಾರಣಪ್ಪ

ಸರ್ವಜ್ಞ ಪಡಕ್ಷರ :

ಸರಸ್ವತಿಯೆ ರಚಿಸಿದೊಂದು

ನಿತ್ಯ ಸಚಿವ ಮಂಡಲ

ತನಗೆ ರುಚಿರ ಕುಂಡಲ !

ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬುದೇನು

ಹೆಸರೆ ಬರಿಯ ಮಣ್ಣೆಗೆ ?

ಮಂತ್ರ ಕಣಾ ! ಶಕ್ತಿ ಕಣಾ !

ತಾಯಿ ಕಣಾ ! ದೇವಿ ಕಣಾ !

ಬೆಂಕಿ ಕಣಾ ! ಸಿಡಿಲು ಕಣಾ !

ಕಾವ ಕೊಲುಸ ಒಲವ ಬಲವ

ಪಡೆದ ಚಲದ ಚಂಡಿ ಕಣಾ

ಮುಷಿಯ ಕಾಣ್ಣಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ!²

ಹೀಗೆ, ನಾನು ಪರಿಭಾವಿಸುವ, ಆರಾಧಿಸುವ ಕರ್ಣಾಟಕ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆ ಆಗಿದೆ. “ಎಲ್ಲಾದರು ಇರು; ಎಂತಾದರು ಇರು; ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನೀ ಕನ್ನಡವಾಗಿರು” ಎಂಬುದೇ ಅದರ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಸೂತ್ರ.

ಮೈಸೂರಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ‘ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಇದು ಸಕಾಲ ವಲ್ಲ’ ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯ ಅಂಗೀಕೃತವಾದಾಗ (ನವೆಂಬರ್ ೧೯೪೯) ‘ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ’ ಎಂಬ ಕವಿತೆ ಉದ್ಭವಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿತು:

ದೀಕ್ಷೆಯ ತೊಡು ಇಂದೇ;

ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿವೆ!

ಕನ್ನಡ ನಾಡೊಂದೇ;

ಇನ್ನೆಂದೂ ತಾನೊಂದೇ!³

ಅಂತೂ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಏಕೀಕರಣವಾಯಿತು. ಆದರೆ ನಾಡಿಗೆ ಅಧಿಕೃತ ವಾಗಿ ‘ಮೈಸೂರು’ ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯ ಉಳಿಯಿತೆ ಹೊರತು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಜನತೆ ‘ಕರ್ನಾಟಕ’ ವೆಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದರೂ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜನಿಷ್ಠ ಸಮುದಾಯದವರು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹಟ ಹಿಡಿದುದರಿಂದ ‘ಮೈಸೂರು’ ಎಂಬುದು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಇಂತಹ ಜನ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೂ ಸುಮುಖರಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ನೆನೆಯಬೇಕು: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಭಾಷಾನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ‘ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್’ ಎಂದು ಕರೆದಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಅದು ‘ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್’ ಆಗಿಹೋಯಿತು, ಮೈಸೂರಿನ ಕೆಲವರ ಹಟವಾರಿತನದಿಂದ. ಈ ವಾಗ್ವಾದದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಹುಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಬಂತು.

2. ‘ಇಕ್ಷು ಗಂಗೋತ್ರಿ’, ಪು. 54-56.

3. ಅದೇ, ಪು. 52.

ಏಕೀಕರಣವಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ‘ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋದಯ ಶ್ರೀಗೀತೆ’ಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರು ಎಂಬ ಪದ ವನ್ನು ಬಳಸಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿರುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕರ್ಣಾಟಕತ್ವವನ್ನೇ:

ಬರಿಯ ಚದರ ಮೈಲಿಗಳಲ್ಲು ಕರ್ಣಾಟಕದ ದೇಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಂ.

ನೆನೆ, ನೆನೆ, ಮನೋಮಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೋಶ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಂ,

ಮರೆಯದಿರು ಚದರ ಸಂಪತ್ತರದ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಂ,

ಪ್ರಾಣಮಯ ಭಾಸಮಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಂ, ಚಿದಾಕಾಶ ವಿಜ್ಞಾನ

ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಂ!⁴

ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬಹುಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ನಾನು ಅಡ್ಡ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಸ್ಕೃತಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು: “ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಕರ್ನಾಟಕವು ಹರಿಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದರೂ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇವುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ನಿಜಬೆಸಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಿಚ್ಚಿ ಬಿರಿದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ನೆಲವು ನಾಲವು ಸರಕಾರಗಳ ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿ ಬಿರಿದಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೊಲವು ಏಕಚ್ಛತ್ರಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಅಖಂಡವಾದ ಭೂಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಿನ್ನೂ ಸಿದ್ಧವಾಗದಿದ್ದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ನೇನೊ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲರೂ, ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯೆ ಇರಲಿ, ಸಂಪ ರನ್ನ ನಾಗವರ್ಮ ರಾಘವಾಂಕ ನಾರಣಪ್ಪ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಮೊದಲಾದ ಕವಿ ವರ್ಮರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತಾರೊ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲ. ನುಡಿಯೊಲೈಯೊಂದಿದ್ದರೆ ದೇಶ ದೇವಿಯ ಗುಡಿಯ ಕಟ್ಟಡದ ಕಲ್ಲುಗಳ ಬೆಸಗೆಗೆ ವಜ್ರಗಾರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಒಲೈ ಮಡಿದಂದು ಕಟ್ಟಡದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಸಡಿಲಗೊಂಡು ಗುಡಿಕೆಗಳ್ಳು ನೆಲಸಮ ವಾಗುತ್ತದೆ....ಕೃತಕವಾದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಜನೆ ನೈಜವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಾಶಮಾಡಲಾರದು. ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆ ನೈಜಕ್ಕೆ ಜಯವಿದೆ, ಕೃತಕಕ್ಕೆ ಪತನವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವಿಧ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಹಂಚಿಹೋದ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಉದಾರ ಹೃದಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ನುಡಿಯೊಲೈಯೆ ಕಿಡಿ ಕೆಡದಂತೆ ನಿರಂತರವೂ ಸಾವೇಶ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಯ

4. ‘ಇಕ್ಷು ಗಂಗೋತ್ರಿ’ ಪು. 78.

ಬೇಕಾದುದು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಪುನರುತ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಲು ದೀಕ್ಷೆಗೊಂಡ ತಪಸ್ವಿಗಳೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ, ನುಡಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾಡು ಬಿಟ್ಟಂತೆ. ಭಾಷೆ ಗೇಡಿ ದೇಶಗೇಡಿಯೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಅನಿವಾರ್ಯ⁵ ಈ ನುಡಿ ಇಂದಿಗೂ, ಎಂದಿಗೂ ಸತ್ಯ ಸತ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವನಹಳ್ಳಿ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ವಿಶಾಲ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಅವರನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಂಧಿಸಿದ್ದೆ. ಅವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಇಂಬು ಬೆಂಬಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಮುಖರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನೀವು ನಾಲ್ಕು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ : (೧) ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ತ್ವಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. (೨) ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. (೩) ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. (೪) ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಭೀಷ್ಟಗಳು ಈಡೇರಿದುವು : ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಪ್ರಜಾ ಸತ್ತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನೇಮಕಮಾಡಲಾಯಿತು ; ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಡಳಿತ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು. ಕನ್ನಡಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೂ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬೆಂಬಲ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ನಾನಂತೂ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಉಪಕುಲಪತಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಮನೋ ಭಾವದಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಸೆನೆಟ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು : "ಕನ್ನಡದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಟ್ರ್ಯಾಂಕಿನಂತೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತೇನೆ ; ನೀವು ದಾರಿಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರೋ ಸರಿ, ಇಲ್ಲವೋ ಅಪ್ಪಚ್ಚಿ ಯಾಗುತ್ತೀರಿ!"

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದರೂ, ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 'ಕರ್ಣಾಟಕ'ವೆಂದು ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಉತ್ಪಟವಾಗಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಉರುಳಿ ಹೋದೀತೆಂಬ ಭೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ.

5. 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ' ಪು. 69-70.

ಆಗ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದುದು ಈಗ ವಿಘ್ನಪರಂಪರೆಯನ್ನು ದಾಟಿ, ಭರತ ಖಂಡದ ಸದ್ಭೋಜಾತ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕಾವಿನಲ್ಲಿ ಸುಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬಂಡವಾಳಗಾರಿಕೆ, ಪಟ್ಟಭದ್ರಹಿತಗಳಿಗೆ ಪರಾಭವವೊದಗಿ, ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜವಾದಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಗೆದ್ದು ಆ ಪಕ್ಷ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ, 'ಮೈಸೂರು' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲು ಕೆಲವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜನಮನದ ಪ್ರಚಂಡಶಕ್ತಿಗೆ ಮಣಿದು 'ಕರ್ಣಾಟಕ'ವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು. ನಾನುಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಬದ್ಧವೈರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರಿಂದಲೇ ಈಗ ಆ ಕೆಲಸವಾದುದು ಒಂದು ದೈವೀ ಪನಾಡವೆ ಸರಿ.

'ಕರ್ಣಾಟಕ' ನಾಮಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಾರೈಸಿದವರು, ಹೋರಾಡಿ ದುಡಿ ದವರು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗಿಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿಗಳು. ಕರ್ಣಾಟಕತ್ವ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ವಿಜಯವಾಗಿದೆ. 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲಿ ಏಕೀಕರಣವನ್ನಾಗಲಿ ನಾವು ಸಾಹಿತಿಗಳು ಬಯಸಿದ್ದು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಶ್ರೇಯೋಭ್ಯುದಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಹೊರತು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ರಾಜಕಾರಣ ಪಟುಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪರ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆಂಬುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿ.

ಈ 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ನಾಮಕರಣದ ಮಹತ್ತರ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವ ರಾಜ ಅರಸು ಅವರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ದಾಗ, ಇವರು ನಿಮಿತ್ತವಷ್ಟೆ. ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕವಿಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳು-ಇವರಲ್ಲಿ ಆನೇಕರು ಈಗ ದಿವಂಗತರಾಗಿದ್ದಾರೆ — ಎಲ್ಲರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ, ಒಂದೊಂದೇ ಉಳಿಸಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಈ ಪೂರ್ಣ ವಿಗ್ರಹ ಸಿದ್ಧವಾಗಲು ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. "ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನಿದೆ?" ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, "ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಇದೆ" ಎಂದು. "ಇಟ್ಟ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟ ಮಂತ್ರ" ಎಂದೊಮ್ಮೆ 'ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ'ಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದೆ ; ಅದು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಯ. 'ಕರ್ಣಾಟಕ' ಎಂಬುದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ

ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಎಂಥ ಭಾವೈಕ್ಯ ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು.

ಹೆಸರೇನೋ ಬಂತು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಧಿತವಾಗ ಬೇಕಾದ ಒಂದೆರಡು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿವೆ: (೧) ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. (೨) ಕರ್ಣಾಟಕದ ಹೊರಗೆ ಉಳಿದಿರುವ ನಿಜವಾದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳ ಹಾರೈಕೆ ಹಂಬಲಗಳು ಸಫಲವಾಗಬೇಕು. (೩) ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯೂ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಧ್ಯಮವೂ ಆಗಬೇಕು. ಜನತೆಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಕವಿ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾದ ಬೇಡಿಕೆಯಿದು. ಜನ ಬಯಸುವ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಎಂದಾದರೂ ಆಗಿಯೇ ತೀರುತ್ತವೆ; ಕರಣಮಾತ್ರರಾಗಿ ನೀವೇ ಆ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾಜನರಾಗಿ ಎಂದು ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆಲ್ಲ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವೇ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪದೇ ಪದೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ; ಹಾಗೆ ಹೇಳುವ ಯಾವ ಅವಕಾಶವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ದೇಹಪೋಷಣೆಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಅನ್ನ ಹೇಗೆ ಅವಶ್ಯವೋ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ವಿಚಾರಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಅವಶ್ಯ; ಅವು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಉಕ್ತವಾದರೂ ಹಳೆಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ತನಕವೂ ಮದ್ದುಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು; ಕರ್ವಿಚರ್ಚನೆಯೆಂದು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ದುರಂತ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು, ದೇಶಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಹೇಗೆ ತಾರಕವಾಗಬಲ್ಲದೆಂಬುದನ್ನು ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಮ್ಮ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯವಾದ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಾಣಿಯಿಂದ ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನಿಲುವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರೂ ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಧಿಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಪಟ್ಟಭದ್ರಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಹತಾಶ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಡವೆಂದಲ್ಲ; ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಕೇವಲ ಹಿಡಿ ಮಂದಿಯ ಸುಖಸ್ವಾರ್ಥಗಳಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ

ವಧ್ಯಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣದ ಮಾರಣ ಹೋಮವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ತ್ವದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಕುರಾರಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಬರಿಯ ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪಠ್ಯವಸಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸಮಾಜವಾದ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋದಯ. ಸಮಷ್ಟಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ವಿಕಾಸ ತುಷ್ಟಿಪುಷ್ಟಿಗಳ ಅವಕಾಶವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು. ದೇಶಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಏಕೈಕ ಸಾಧನ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಸರ್ವೋದಯಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಶನಿಯಾಗಿದೆ, ಬಡಿದ ಆಶನಿಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತವಾಗುವ ತನಕ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಉದ್ಧಾರವಿಲ್ಲ, ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಗಾಳಿಗೋಪುರವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಆಗಲಾರದು. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಅಭಾವ, ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳಕೊರತೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ-ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮುಂತಾದ ನೆಪಗಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಒಡ್ಡುವ ಕೆಸುಬಾಯಿದಾಸರ ವಾದಕ್ಕೆ ಬಾಲಿಶಜಲ್ಲ ಅಥವಾ ತಲೆ ಹರಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ತ್ವ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನೆ ಅರಿಯದ ಮಂದಪ್ರಜ್ಞರವರು.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಳುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನನ್ನದೊಂದು ಸವಿನಯ ಸೂಚನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವನ್ನು ನಿಶ್ಯಂಕೆಯಿಂದ ಸಾರುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಗಲುಗುಡರಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬಾರದು. ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಕ್ಕಳ ಎದೆಗೆ ತ್ರಿಶೂಲ ಸದೃಶವೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಕವಿನಾಣಿ ಹೀಗೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ:

ಭಾಷಾ ತ್ರಿಶೂಲವೀ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ;
ಬಾಲಕರ ರಕ್ಷಿಸೈ, ಹೇ ತ್ರಿಣೇತ್ರ!
ಚೂರು ತಿಂಡಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಹರೂ ಈ ಮೂರು ಗಾಳ-
ಸುಂಗದಿದ್ದರೆ ಹಸಿವೆ; ಸುಂಗಿದರೆ ಪ್ರಾಣಶೂಲ!*

ರಾಜಕೀಯ ದುರಭಿಸಂಧಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದುದು ಈ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ, ಹಿಂದಿ ಇಂಗ್ಲಿಷುಗಳು ಬಲಾತ್ಕಾರ ಭಾಷೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ವೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಆ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾದಿರುವ ತೀವ್ರವಾದ ಅಪಾಯ. ಎಲ್ಲರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆನ್ನುವುದು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಸೂಚಕವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿರಕೂಡದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳೂ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವೇ ಏಕೆ? ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕೀಗ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಬಹುಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ. ನಮ್ಮ ಜನ ಕಲಿಯಬೇಕಾದುದು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ರಷ್ಯನ್, ಜರ್ಮನ್ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ವಾದ ಇಷ್ಟು : ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವಲ್ಲ, ದ್ವಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ : ' ಬಹುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷೆ ' ಎಂಬುದೇ ನಮಗಿಂದು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷೇಮಕರವೂ ಲಾಭದಾಯಕವೂ ಆದ ಸೂತ್ರ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಿರಿಸಿ, ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಆವಶ್ಯಕತೆಗೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವರೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇದರಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದ ಅಂಶ ತೊಲಗುತ್ತದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ' ಬಹುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಾ ' ಸೂತ್ರ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವೊದಗಿಸಿ, ಸ್ವಭಾಷಾ ಭಿನ್ನವಾದ ಜನ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಹಿಂದಿ ವಾದಿಗಳ ಸಂಚು. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ವಿಫಲಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯೇ ಮುಂತಾದ ಅವಿವೇಕದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಿತವನ್ನು ಬಲಿಪಡಬಾರದು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆಗೂ ಎಚ್ಚರ ಬೇಕು ; ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ತಪ್ಪಿಗೆ ಯುಗ ಯುಗಗಳ

7. ವಿವರಗಳಿಗೆ ನೋಡಿ : ಪ್ರಸಾರಾಂಗದ ' ಗೃಹಸರಸ್ವತೀ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ 'ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಮುನ್ನುಡಿ.

ಅಂಧಕಾರ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದೀತು.

ಐವತ್ತು ಕೋಟಿ ಭಾರತೀಯರೂ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆನ್ನುವ ವಾದದಲ್ಲಿ ಗತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಮನೋಧರ್ಮದ ವಿನಾ ಇನ್ನಾವ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ. ಶೇಕಡ ಒಂದರಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇನ್ನಾರೂ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸಲಿಲ್ಲವೆ?

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಕವಿಯ ಕಳಕಳಿಯ ಮೊರೆ ಇದು : " ಹೇ ರಾಜಕಾರಣಿ, ಹೇ ಮಂತ್ರಿವರೇಣ್ಯ, ಹೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮ, ಹೇ ವಣಿಗ್ಗೃಹ, ಹೇ ಶ್ರಮ ಜೀವಿ, ಹೇ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಮಹಾಶಯ, ಓ ನೇಗಿಲಯೋಗಿ, ನೀನು ಯಾರೆ ಆಗಿರು, ಎಲ್ಲಿಯೆ ಇರು, ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೈಬಿಡದಿರು.... ಇದು ನಿನ್ನ ಭಾಷೆ ; ಇದು ದೇಶ ಭಾಷೆ ; ಇದು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸುಪುಷ್ಪ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆ ; ಇದು ಮಹಾ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಶಿಲ್ಪಿಗಳನ್ನೂ ರಾಜಾಧಿರಾಜರನ್ನೂ ವೀರಾದಿವೀರರನ್ನೂ ರಸಮುಷಿ ದಾರ್ಶನಿಕರನ್ನೂ ಹಡೆದಿರುವ ಭಾಷೆ.... ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದಳೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುವೆಯೆ ? ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಆಕೆಯನ್ನು ತೊತ್ತಾ ಗಿರಿಸುವೆಯೆ ? "

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನಿಗೂ ಕವಿ ಕೊಡುವ ದೀಕ್ಷೆ ಇದು : ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಯೆತ್ತು ; ನಿನ್ನ ಕೈ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ ! ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಕೊರಳೆತ್ತು ; ಅಲ್ಲಿ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಮೂಡುತ್ತದೆ ! ಕನ್ನಡಕ್ಕಾಗಿ ಕಿರು ಬೆರಳೆತ್ತಿದರೂ ಸಾಕು, ಇಂದು ಅದೆ ಗೋವರ್ಧನ ಗಿರಿಧಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ! "

ಜಯ ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ !
ಜಯ ಸುಂದರ ನದಿ ನನಗಳ ನಾಡೆ,
ಜಯ ಹೇ ರಸಮುಷಿಗಳ ಬೀಡೆ !
ಭೂದೇವಿಯ ಮಕುಟದ ನನಮಣಿಯೆ,
ಗಂಧದ ಚಂದದ ಹೊನ್ನಿನ ಗಣಿಯೆ,
ರಾಘವ ಮಧುಸೂದನರನತರಿಸಿದ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ !

ಶಂಕರ ರಾಮಾನುಜ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ
 ಬಸವೇಶ್ವರ ಮಧ್ವರ ದಿವ್ಯಾರಣ್ಯ,
 ರನ್ನ ಷಡಕ್ಷರಿ ಪೊನ್ನ
 ಪಂಪ ಲಕುಮಿಸತಿ ಜನ್ನ
 ಕುಮಾರವ್ಯಾಸರ ಮಂಗಳಧಾಮ,
 ಕವಿಕೋಗಿಲೆಗಳ ಪುಣ್ಯಾರಾಮ :
 ನಾನಕ ರಾಮಾನಂದ ಕಬೀರರ
 ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
 ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ !

ತೈಲಪ ಹೊಯ್ಸಳರಾಳಿದ ನಾಡೆ,
 ಡಂಕಣ ಜಕಣರ ನಚ್ಚಿನ ಬೀಡೆ,
 ಕೃಷ್ಣ ಶರಾವತಿ ತುಂಗಾ
 ಕಾವೇರಿಯ ವರ ರಂಗ :
 ಚೈತನ್ಯ ಪರಮಹಂಸ ವಿವೇಕರ
 ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
 ಜಯ ಹೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾತೆ !

ಮಹಾಪುರುಷ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು*

ಮಹಾಪುರುಷ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ಯುಗಾವತಾರ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸದೇವರ ಅತ್ಯಂತ ಅಂತರಂಗದ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿ ಅವರ ಸುಸಮೀಪ ಸಂಗಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವನ ಪದತಲಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಆತನ ದಿವ್ಯಸಂದೇಶ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಮಹಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದವರಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಜಾತಿ, ವರ್ಣ, ಮತ, ಜನಾಂಗ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವಕುಲ ವನ್ನೆ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲೆಂದು ಅತೀತ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಅವನತ ಪೃಥ್ವಿಗೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಎಳೆತಂದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಭಾಗೀರಥಿಯು ಅವರ ಶಿಷ್ಯಪಾತ್ರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿದಳು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಪಶ್ಯಕ್ತಿಯ ಬೃಹದಾಗಾರವಾಗಿದ್ದನು; ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ಒಂದೊಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಗೋಪುರಾಗ್ರ ಜ್ಯೋತಿಯೋಸಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಸಾಧಕರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದ್ದನು. ಹಿಮಾದ್ರಿ ಸದೃಶ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೂ ಅನ್ಯಾದೃಶ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಭಗವಂತನು ಕೃಪಾನುಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ 'ಮಾನವ ಕುಲರಕ್ಷಕ'ರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೆ ಪೃಥ್ವಿಗೆ ಪರಮ ವರಸ್ವರೂಪರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ತಪಶ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ರೊಮಾರೋಲಾ ಅವರು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: "ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನೂ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಒಂದೊಂದು ಮುಖಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾದಾಗ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆತನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗುತ್ತಾನೆ, ತನ್ನ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ."

ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದ್ದು ೧೮೮೦ ರಲ್ಲಿ;

* ಸ್ವಾಮಿ ಅಪೂರ್ವಾನಂದರ ಲೇಖನದ ಅನುವಾದ.

೧೮೮೬ ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವನ ಮಹಾಸಮಾಧಿಯ ಪಕ್ಕಂಶವೂ ಅವರು ಆತನ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಪ್ರಥಮ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅವರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಹದಭೀಷ್ಟೆಯನ್ನೂ ಹೊತ್ತಿಸಿದರು. ಆ ದಿವ್ಯ ಗುರುವಿನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿವಾನಂದರು ಮಹೋಗ್ರ ತಪಶ್ಚರ್ಮಿಯ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ನರಾದರು; ಮತ್ತು ಕ್ರಮೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧರಾದರು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನಿಧನಾನಂತರ ಶಿವಾನಂದರು ಪೂರ್ಣ ತ್ಯಾಗದ, ಪವಿತ್ರ ಪರಿಶುದ್ಧಿಯ ಮತ್ತು ಕಠೋರ ತಪಸ್ಸೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಗುರುಭಾಯಿಯೊಡನೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘಕ್ಕೆ ಬೀಜರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ವರಾಹನಗರದ ಮಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ವಿವೇಕಾನಂದರು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರು ಮೊದಲಾದ ಇತರ ಸೋದರ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ತರುವಾಯ ಅದನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡರು.

ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರ ಅದ್ಭುತ ತ್ಯಾಗವನ್ನೂ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ ರೂಪದ ಸಂಯಮವನ್ನೂ ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು 'ಮಹಾಪುರುಷ' ಎಂದು ಕರೆದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗೌರವ ತೋರಿದರು. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವರ ಇತರ ಗುರುಭಾಯಿಯರೂ ಶಿವಾನಂದರನ್ನು ಅದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕರೆಯತೊಡಗಿದರು. ತರುವಾಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಅವರು 'ಮಹಾಪುರುಷಜಿ' ಎಂದೇ ಸುಪೂಜ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

ಪತ್ನಿಯ ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬರಾಸತ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಹಿರಿಯ ಸಾತ್ವಿಕ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅವರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಹೆಸರು ತಾರಕನಾಥ ಘೋಷಾಲ್. ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರಿಗೆ—ರಾಮಕನ್ಯೆ ಘೋಷಾಲ್ ಮತ್ತು ಬನಸುಂದರೀ ದೇವಿ—ಅವರು ಮೊದಲ ಮಗ. ಬಹುಕಾಲ ನುಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಮಹಾದೇವ ತಾರಕನಾಥ ಶಿವನಿಗೆ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದರೆಂದು ತಾಯಿ ತಂದೆಯರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ಆರೋಪಿಸಿರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳೆ ಇದ್ದುವು; ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ; ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಭಾವಜನ್ಯ ಆಸಕ್ತಿ; ಬದುಕಿನ ಗುರಿ

ಭೋಗಜೀವನವಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಹುಟ್ಟುಶ್ರದ್ಧೆ. ತ್ಯಾಗಭಾವವಂತೂ ಅವರಿಗೆ ಉಸಿರಿನೊಡನೆಯೆ ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿತ್ತು. ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ, ದುಡ್ಡನ್ನು ಕಾಣಿಕೆಯೆಂದು ಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಕೊಳಕ್ಕೆ ಎಸೆಯುವುದು ಅವರಿಗೆ ಬಾಲಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿತ್ತಂತೆ. ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ತೃಷ್ಣೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಕೇಶವಚಂದ್ರ ಸೇನರ ಬರವಣಿಗೆಗಳಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದರು.

ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಧ್ಯೇಯ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಭಗವತ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೆ ಪರಮೋಚ್ಚ ಗಮ್ಯವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವಿವಾಹಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಲು ಇಷ್ಟವಿರದಿದ್ದರೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಒತ್ತಡದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಸಂಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ತಾರಕನಾಥನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಆತನ ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾರಕನಾಥನು ಅಖಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವ್ರತಧಾರಿಯಾಗಿಯೆ ಇದ್ದನು. ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತುದರಿಂದ ತರುಣಸಾಧಕನಿಗೆ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾಯಿತು; ಸಂಸಾರ ತ್ಯಾಗಿಯಾಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡಿದನು.

ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿಯೆ (೧೮೮೦ರಲ್ಲಿ) ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ತಾರಕನಾಥನ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರು ಎಂದರೆ, ಅವರನ್ನು ಒಡನೆಯೆ ಗುರುದೇವನೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಆ ಭವತಾರಿಣಿಯ ಪೂಜಾರಿಯ ಪದತಲದ ಸೇವೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರೂ ಕೂಡ ಮೊದಲ ನೋಟದಲ್ಲಿಯೆ ತಾರಕನಾಥನು ಸಾಧಾರಣ 'ಆಧಾರ'ವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲವರಾದರು; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ತಾರಕನಾಥನು ತಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಶಿಷ್ಯಕೋಟಿಗೆ ಸೇರಿದವನೆಂದೂ, ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿರುವನೆಂದೂ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿಯೇ ಆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಅರಿತರು. ಆ ಅರಿವಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೆ ಆತನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನ ಬೋಧೆಯನ್ನು ನೀಡಿ, ಸಾಧನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ದಾರಿ ತೋರಿದರು. ತಮ್ಮ ಚಿತ್ತಪಶ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಆತನಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯೋದ್ಭೋಧನವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ತಾರಕನಾಥನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕಡೆದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಮೊದಲ ಸಂದರ್ಶನ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೆ ಅವರು ತಾರಕನಾಥನ

ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಸಾಧಾರಣ ಅತೀತಸ್ತರಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ, ಆತನಿಗೆ ಭಗವಂತನ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪ್ತಿವೂ ಮತ್ತು ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರತ್ವವೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಫುರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಆರು ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘಕಾಲ ತಾರಕನಾಥನು ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದನು. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸಂನ್ಯಾಸದೀಪ್ತೆ ಕೊಟ್ಟ ಹನ್ನೊಂದು ಅಂತರಂಗ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಆತನೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದು, ಗುರುದೇವನ ಮಹಾಸಂದೇಶವನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರುವ ಸಮರ್ಥ ಪಾತ್ರನಾದನು. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಭಗವತ್ ಸ್ವರ್ಣವು ತರುಣ ತಾರಕನ ಬದುಕನ್ನೆ ಕ್ರಮೇಣ ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು ; ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆತನನ್ನು ದಿವ್ಯೋನ್ಮತ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು ; ಆತನ ಹೃದಯವನ್ನು ವಿವೇಕ, ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಅಗ್ನಿಕುಂಡವನ್ನಾಗಿ ದೀಪ್ತಗೊಳಿಸಿತು. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಬೀರುವ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದಂತಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ಅದರ ಕಿರಣಕೋಟಿಗೆ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಂತೆಯೇ ತಾರಕನಾಥನೂ ಧರ್ಮಪಿಪಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯೋದ್ಭೇದನ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದನು ; ಆತನು ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಪರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉನ್ನತತರ ಪ್ರಜ್ಞಾಸ್ತರಗಳಿಗೆ ಎತ್ತ ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದನು.

ಗುರುದೇವನ ನಿಧನಾನಂತರ ತಾರಕನಾಥನು ಭಗವತ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅತೀವ ವ್ಯಾಕುಲಚಿತ್ತನಾದನು. ಅಂತಹ ಮಹಾ ಅಭೀಷ್ಟೆಯನ್ನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಆತನು ತಪಸ್ಸೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾ ಪರಿವ್ರಾಜಕನಾಗಿ ಕೇದಾರನಾಥ, ಬದರಿನಾರಾಯಣ, ಉತ್ತರ ಕಾಶಿ, ಹರಿದ್ವಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿಮಾಲಯ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರಾತಪಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸೆಯನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಉಗ್ರ ತಪಸ್ಸು ಆತನಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಗ್ರ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣ ಕ್ರೋಧಸ್ಥರವಾಗಿಯೂ ಕೈಕೊಂಡುದಾಗಿತ್ತು. ೧೯೧೦ ರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ: “ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡುವ ತಪಸ್ಸೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮುಕ್ತಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ.

ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಾವು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಏಕಮಾತ್ರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೆಂದರೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಿ ಎಂದು.”

ತಾರಕನಾಥನು ೧೮೮೭ ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿರಜಾ ಹೋಮವನ್ನಾಚರಿಸಿದ ಅನಂತರ ವಿಧಿಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಆತನಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಆತನ ತಂದೆತಾಯಿಯರು ಶಿವನಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ಆತನನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು, ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವತಃ ಆತನದು ಶಿವಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿತ್ತು. ನವ ಸಂನ್ಯಾಸಿ ವರಾಹ ನಗರದ ಮಠದಲ್ಲಿ ಸುಗುಣಿ ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸೀಮೆಯ ಮಹೋನ್ನತ ಅನುಭವಗಳ ಸಾಧನಾನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೇ ಕಾಣದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತೃಷ್ಣೆ ಯೊಂದು ಆತನನ್ನು ದಹಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ವರಾಹ ನಗರದ ಮಠದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರ ತಪಶ್ಚರ್ಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆತ್ಮದ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಧ್ಯಾನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಸುಸ್ಥಾಪನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಶ್ರಮಿಷ್ಣುನಾಗಿದ್ದರು. ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿರಲಿ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿರಲಿ ಅವರ ಆತ್ಮಿಕಪ್ರಜ್ಞೆ ಸದಾ ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ‘ ಅಖಂಡ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ !’ ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಅವರ ಜಿಹ್ವೆ ಸದಾ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಆಲಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಒಂದು ವಿಶ್ವಾವಿಶಾಲದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸರ್ವಧರ್ಮಸಮನ್ವಯಭಾವ ಎರಡೂ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿದ್ದವು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ. “ ಎಲ್ಲ ಮತಗಳೂ ಭಗವತ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ವಿವಿಧ ಪಥಗಳು ” ಎಂಬ ಬೋಧನೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಿಂದ ಯಾವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೇ ಬಾಳಿದರು ಮತ್ತು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಪಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಸಮಾನವಾದ ಗೌರವವಿತ್ತು-ಜ್ಞಾನನಮಾರ್ಗವಾಗಲಿ, ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಲಿ, ಕರ್ಮಮಾರ್ಗವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯೋಗಮಾರ್ಗವಾಗಲಿ, ಅವರ ಬದುಕೇ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಸಮನ್ವಯವಾಗಿತ್ತು-ಅವರ ಗುರುವಿನದು ಎಂತೋ ಅಂತೆ, ಒಂದು ಅಸಾಧಾರಣ ಸುಸಂಗತ ಸ್ವರಮೇಳದಂತೆ.

ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ವೇದಾಂತ ಪ್ರಸಾರಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ೧೮೯೭ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು ; ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸೋದರ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಲು ಕರೆದು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕಲಿಸಿದಂತೆ ವೇದಾಂತ ಬೋಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಶಿವಾನಂದರು ಸಿಂಹಳ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ಜ್ಞಾನ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಮತ್ತು ರಾಜಯೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರವಚನ ಕೊಟ್ಟರು. ಅನೇಕ ಹಿಂದೂಗಳೂ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರೂ ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಧನ್ಯರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿವಾನಂದರ ಬೋಧನೆ ತುಂಬ ಸಾರ್ಥಕಗೊಂಡಿತು. ಕೊಲಂಬೋದಲ್ಲಿ ಒಂದು 'ವಿವೇಕಾನಂದ ಸಂಘ' ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದು, ವೇದಾಂತ ಬೋಧನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ, ತಮ್ಮ ನಾಯಕ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದರು.

ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ಒಬ್ಬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಹಾವಿಭೂತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠಾತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮಗುರುವೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಭಗವತ್ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಧರ್ಮಜಾಗ್ರತಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಅತಿಮಾನವರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಸ್ವರ್ಣಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ದೃಷ್ಟಿಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ಜೀವರ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಚೇತನಗಳಿಗೆ ಜ್ಯೋತಿಃಪ್ರದಾನ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಎಂತಹ ದಿವ್ಯಭಾವೋನ್ಮತ್ತರಾಗಿದ್ದರೆಂದರೆ ಅವರ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಜೀವರಿಗೆ ಭಗವತ್ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬದುಕಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಾದಿಯಾಗಿ ಸರ್ವರೂ ಭಾರತದ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಸಿಂಹಳ, ಬರ್ಮಾ, ಯೂರೋಪ್, ಅಮೇರಿಕಾ, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದು ದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿ ಸಂಸಾರದ ಶೋಕ ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ದಾರಿಯನ್ನರಿತು ಧನ್ಯರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದುದಿಲ್ಲ. ಪರಮ ಪಾಪಿಗಳೂ ಪರಿಪೂರ್ಣರೂ ಪರಿಶುದ್ಧರೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಕರ್ಮದ ಹೊರೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಾವೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು

ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ವೇದಾಂತ ಪ್ರಸಾರಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ೧೮೯೭ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು ; ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸೋದರ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಲು ಕರೆದು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕಲಿಸಿದಂತೆ ವೇದಾಂತ ಬೋಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದರು. ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಶಿವಾನಂದರು ಸಿಂಹಳ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ಜ್ಞಾನ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಮತ್ತು ರಾಜಯೋಗಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರವಚನ ಕೊಟ್ಟರು. ಅನೇಕ ಹಿಂದೂಗಳೂ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರೂ ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಧನ್ಯರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿವಾನಂದರ ಬೋಧನೆ ತುಂಬ ಸಾರ್ಥಕಗೊಂಡಿತು. ಕೊಲಂಬೋದಲ್ಲಿ ಒಂದು 'ವಿವೇಕಾನಂದ ಸಂಘ' ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದು, ವೇದಾಂತ ಬೋಧನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ, ತಮ್ಮ ನಾಯಕ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದರು.

ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ಒಬ್ಬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಹಾವಿಭೂತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠಾತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಧರ್ಮಗುರುವೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಭಗವತ್ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಧರ್ಮಜಾಗ್ರತಿ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಅತಿಮಾನವರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಸ್ವರ್ಣಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ದೃಷ್ಟಿಮಾತ್ರದಿಂದಲೂ ಜೀವರ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಚೇತನಗಳಿಗೆ ಜ್ಯೋತಿಃಪ್ರದಾನ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಎಂತಹ ದಿವ್ಯಭಾವೋನ್ಮತ್ತರಾಗಿದ್ದರೆಂದರೆ ಅವರ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಜೀವರಿಗೆ ಭಗವತ್ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಬದುಕಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಾದಿಯಾಗಿ ಸರ್ವರೂ ಭಾರತದ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಸಿಂಹಳ, ಬರ್ಮಾ, ಯೂರೋಪ್, ಅಮೇರಿಕಾ, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದು ದೀಕ್ಷಿತರಾಗಿ ಸಂಸಾರದ ಶೋಕ ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ದಾರಿಯನ್ನರಿತು ಧನ್ಯರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೂ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದುದಿಲ್ಲ. ಪರಮ ಪಾಪಿಗಳೂ ಪರಿಪೂರ್ಣರೂ ಪರಿಶುದ್ಧರೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಕರ್ಮದ ಹೊರೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತಾವೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು

ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ, ತಪಸ್ಸೆಗಾಗಿ. ಅವರು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ವಾನುಭವಪೂರ್ವಕವಾದ ಜ್ಞಾನಮಯ ಉಪದೇಶ ವಾಕ್ಯಗಳು ಅನೇಕ ಭಕ್ತರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಸಾಂತ್ವನವನ್ನೂ ಬದುಕಿಗೆ ಆಶಾಭೈರವನ್ನೂ ತಂದುಕೊಟ್ಟವು. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು—“ಮಾನವನ ಹೃದಯ ಭಗವಂತನ ಮನೆ, ಪರಿಶುದ್ಧ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ವಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ; ಅದೇ ನಿಜವಾದ ವೈಕುಂಠ, ಗೋಲೋಕ, ಶಿವಲೋಕ.” ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನೂ ಭಗವಂತನ ಬೀಡಾಗಿದ್ದನು.

ಸ್ವಾಮಿಜಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಅವರೊಬ್ಬ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ನೀರವವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು: ತಮ್ಮ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪದ 'ಅನುಭಾವ'ಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಯಾರೂ ಡನೆಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞ ಪುರುಷರು ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿ ಹೇಗೆಯೋ ಹಬ್ಬಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ದೂರದಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕರು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರನ್ನು ಮುತ್ತಿದರು: ಮಹಾ ರಾಜರುಗಳು ಬಂದರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಕವಿಗಳು, ಡಾಕ್ಟರುಗಳು, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯರು, ಭಿಕ್ಷುಕರು ಮತ್ತು ಪತಿತ ರಾದಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದರು. ಸರ್ವರನ್ನೂ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೋಧನಾಮೃತವನ್ನು ನೀಡಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಾಂತಿ ಲಭಿಸಿತ್ತು ಅವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ.

ಮಹಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತರುವಾಯ, ಅವರು ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬಂದ ಧರ್ಮ ಪಿಪಾಸುಗಳಿಗೆ ಮುಕ್ತಹಸ್ತರಾಗಿ ದೀಕ್ಷಾಪ್ರದಾನ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಸಹಸ್ರಾರು ದೀಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಧನ್ಯರಾದೆವು ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರಲ್ಲಿ 'ಗುರುಬುದ್ಧಿ' ಲವಲೇಶವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: “.....ನಾನು ಯಾರಿಗಾದರೂ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಬುದ್ಧಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ತಾಕೂರರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಗುರುಬುದ್ಧಿ ಯಾವತ್ತೂ ತಲೆಹಾಕಿಲ್ಲ. ಜಗದ್ಗುರುವಾಗಿದ್ದಾನೆ ಆ ಶಂಕರ ಮಹಾದೇವ;—ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ದೇವ. ಆತನೇ ಭಕ್ತರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇತ್ತ ಆತನೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಏನು ಹೇಳಿಸುತ್ತಾನೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ತಾಕೂ

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಕುರಿತು ಟಾಯ್‌ನಾಬಿ

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬೋಧನೆ, ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡು, ಅನ್ಯಾದೃಶವಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂದೇಶ ಹಿಂದೂಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸನಾತನವಾಗಿದ್ದ ಸಂದೇಶವೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಘನಾನಂದರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಹಿಂದೂಧರ್ಮವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು: ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಾರು ತ್ತದೆ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮವಾಗಲಿ, ಸತ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಲಿ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನೆಗಾಗಲಿ, ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಎಂದು. ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾರ್ಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿಗಳೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಮಾರ್ಗಗಳೆ ಮತ್ತು ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸರ್ವಸಮವಾಗಿ ಮಾನವವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದವುಗಳೆ: ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದೊಂದೂ ಏಕೈಕ ಸತ್ಯದ ಒಂದೊಂದು ಮುಖವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಮನುಷ್ಯರ ಸರ್ವಸಾಧನೆಗಳ ಏಕಮಾತ್ರ ಗುರಿಯತ್ತ ಆತನನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮತಕ್ಕೂ ಇತರ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಲಾರದ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯ ವಿಶೇಷವಿರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆಂದು ಅರಿಯುವುದೇನೋ ಒಳ್ಳೆಯದೆ, ಆದರೆ ಅದಷ್ಟೆ ಸಾಲುನುಡಿಯಲ್ಲ. ಧರ್ಮಬರಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾತ್ರದ ವಸ್ತುವಲ್ಲ, ಅದು ಅನುಭವದ ವಸ್ತು, ಅದು ಬದುಕಿ ಬಾಳತಕ್ಕದ್ದು. ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನಿರುಪಮತೆ ವೈದೋರು ವುದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೆ. ಅವರು ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ಭಾರತೀಯ ನಾದ ಮತ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಗಳೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿದರಲ್ಲದೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಸಾಧನೆಗಳನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡರು. ಅವರ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ವಗ್ರಾಸಿಯಾಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ, ಬಹುಶಃ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಾಗಲಿ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ಇನ್ನಾವ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಭೂತಿಯ ಸಿದ್ಧಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಗಲೆಣೆಯಾಗಲಾರದು.—ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ಮೇಲಣ ಅವರ ಸಾಕಾರಸ್ವರೂಪದ ಭಕ್ತಿ ಅವರ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಮಾಧಿಗೆ—ಕೇವಲ ನಿರಾಕಾರ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಕೇವಲ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಿಗೆ—ತಡೆಯೊಡ್ಡಲಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂದೇಶದ ಆವಶ್ಯಕತೆ

ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತಾ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು : “ಖಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ರಾಗಬೇಡಿ : ಭಯಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಹೆದರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮಗಾಗಿ ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದಿಗೂ ನಿಮಗೆ ಏನೊಂದೂ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಉದ್ಧಾರ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ.”

ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಂತೂ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದು, ನಾನಾ ತೆರನಾದ ಅತೀಂದ್ರಿಯವಾದ ಅನುಭಾವಿಕ ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಮ್ಮೆ “ಅವನ ಕರೆಗೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೂ ಆ ಕರೆ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟಿತು ; ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಮ್ಮನ ಮಡಿಲಿಗೆ ನೆಗೆದೇಬಿಟ್ಟರು ! ೧೯೩೪ ನೆಯ ಫೆಬ್ರವರಿ ೨೦ ನೆಯ ದಿನದಂದು ‘ಶಾಶ್ವತ ಜೀವನಕ್ಕೆ’ ಸಂದರು. ಅವರ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಗುರುವೂ ದೇವರೂ ಆದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದರು. ಪವಿತ್ರ ಗಂಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿತು ಸೀಮಾವಿಹೀನ ಸನಾತನ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ.

ಹರಿಃ ಓಂ ತತ್ ಸತ್.

ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶೂದ್ರ ಭಾಷೆ, ಅನುಭವ, ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಏನು ?

“ ಈ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಪುರೋಹಿತಷಾಹಿಯ ಪಿತೂರಿಯ ಟಂಕ ಶಾಲೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ದಿಕ್ಕುತಪ್ಪಿಸಿ ಬದುಕಿನ ರುಜುಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕಂಟಕಿತ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಉಪಾಯದಿಂದಲೆ ಅವರು ಅವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೂ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೆ ಇಂದೂ ಬೆಪ್ಪುಗಳಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಶರಾಗಿ, ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಮತಮೌಢ್ಯದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ವೈಚಾರಿಕ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಪರಿವರಿಸಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುವ, ಅವರ ಸೋತ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ, ಮತ್ತು ವರ್ಣ ಜಾತಿ ಭೇದಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಸದಬುಟ್ಟಿಗೆ ತೂರಿ ಅವರನ್ನು ಸಮಾನತಾವಾದಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಬದಲು, ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡದ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದ ‘ನವ್ಯ’ ನಾಮಕ ವಿಕಾರಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ಅಂತಹ ಕೃತಕ ಅನುಕರಣೆಯ ಪಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಿಂದ ಕಿತ್ತೊಗೆದು, ನಿಮ್ಮವರ ಬದುಕನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನೋಡಿ ಅದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ ಧೀರ ಭಾವಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಸದ್ಯದ ನಿಮ್ಮ ಅಧ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಪುರೋಹಿತಷಾಹಿಯ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೂ ಹೊಗಳಿಕೆಗೂ ಹಾತೊರೆದು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಪೌರುಷ ತೇಜಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಒಡನೆಯೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡಿ. (ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಲೇಖಕರ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.) ”

(೨) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಈ ನಾಡ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆ, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಿ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ : ಇದು ಸಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಭಾವದ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ತೋರುತ್ತದೆಯೆ ?

“ ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ನಡೆಯುತ್ತಲೂ

ಯಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ ತಮ್ಮ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವನಿಂದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಅಂತಹ ಸಂದೇಶ ಹೊಮ್ಮಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ೧೮೩೬ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದರು. ಅವರು ಅವತರಿಸಿದ ಅಂದಿನ ಪ್ರಪಂಚ, ಅವರ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ, ಮೊತ್ತಮೊದಲಾಗಿ, ಅಕ್ಷರಶಃ ಜಗದ್‌ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವಿನ್ನೂ ಜಗಚ್ಚರಿತ್ರೆಯ ಆ ಪರಿವರ್ತನಶೀಲವಾದ ಸಂಧಿಕಾಲದ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಆ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆ ಮಾನವಕುಲದ ಆತ್ಮವಿನಾಶದಲ್ಲಿ ಪಗ್ಯವಸಾನ ಹೊಂದಿದಿರಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವುದರ ಮೊದಲು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತೋ ಅದರ ತುದಿ ಭಾರತೀಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಣ್ಣುಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಪಂಚವೂ ಲೌಕಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಯಂತ್ರವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಒಂದಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯವು 'ದೂರನಾಶ' ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯದಿಂದ ಅರಿವು ಒಲವು ಮೈತ್ರಿ ಮೂಡುವ ಮುನ್ನವೇ ದೂರದೂರವಿದ್ದ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಹಣಾಹಣಿ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ತಂದು ಅವರ ಕೈಗೆ ಭಯಾನಕವಾದ ಸರ್ವನಾಶಕರ ಮಾರಣಪ್ರಯಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನವೇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅತೀವ ಅಪಾಯಕರವಾಗಿರುವ ಇಂತಹ ಕಾಲಕೂಟ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿರುವುದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ—ಭಾರತೀಯ ಮಾರ್ಗ : ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಶೋಕನ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ತ್ವ, ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ: ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಹೃದಯ :-ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಈ ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಮಗಿರುವುದೊಂದೇ ಗತಿ—ಸ್ವಯೂಧ ಕಲಹದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಲೋಕಹತ್ಯಾರೂಪದ ಸರ್ವವಿನಾಶ.

ಈ ಅಣುಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾರತೀಯ ಮಾರ್ಗವಲಂಬನೆ ಸಮಸ್ತ ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೋಪಿಗೂ ಒಂದು ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಯೋಜನೋದ್ದೇಶದ ಮಾರ್ಗವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಯೋಜನದ ಉದ್ದೇಶವೂ ತನಗೇತಾನೆ ಅಷ್ಟೇನೂ

ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಗೌರವಾರ್ಹವೂ ಆಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಇಂದು ಮನುಷ್ಯ ಕುಲದ ಉಳಿವಿಗೇ ಸಂಚಕಾರ ಒದಗಿದೆ. ಏನೆ ಆಗಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತವೂ ಆದ ಯಾವುದೇ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಯೋಜನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಲಿ ಗೌಣಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಶೋಕ ಇವರ ಬೋಧೆಯನ್ನು ಹೃದಯತಃ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಆಚರಿಸುವುದರ ಮುಂದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣವಿರುವುದು ಆ ಬೋಧೆ ಋತಸಮ್ಮತ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ. ಅದು ಏಕೆ ಋತಸಮ್ಮತ ಅಥವಾ ಧರ್ಮ್ಯ ಎಂದರೆ ಅದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದ ಚಿರಂತನ ಸತ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಋತದರ್ಶನವಾಗಿ ಹೊಮ್ಮಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾವ್ಯಾ ಮೃತದಾಸ್ತಾದನ
ಮೇಣ್ ಸಜ್ಜನ ಸಲ್ಲಾಪ !”

ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿ*

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಸ್ತಕವರ್ಷದ ಅಂಗವಾಗಿ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಮತ್ತು ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹ. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಭಾರತ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ರಜತೋತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಡತನವನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿದ್ದೇವೆ? ಜಾತಿಮತಗಳ ಭೇದಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತೊಡೆದು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ? ಉಳ್ಳವರ ಇಲ್ಲದವರ ನಡುವಣ ಅಂತರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ? ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದೀ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲು ಏನೇನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ? ವೈಚಾರಿಕ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇವೆ? ಎಂಬ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಿಸಿದ್ದೇವೆ? ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಓದಲು ಉಚಿತವಾಗುವಂತೆ ಎಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ? ಎಂಬುದನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೊನೆಯ ವಿಷಯದ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣಸಮಿತಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

“ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿ ಒಂದು ಆಚಾರ್ಯಚೇತನದ ಜೀವಿತ ಸಮಸ್ತದ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವ; ಆದು ಐಹಿಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಆಮುಷ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗುತ್ತದೆ.” ಎಂದು ಆಂಗ್ಲೀಯ ಮಹಾಕವಿಯೊಬ್ಬನು ಸತ್ಯಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನೇ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆಯೂ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ.

“ ಸಂಸಾರದ ವಿಷವೃಕ್ಷದ
ಹಣ್ಣು ರಡುವೆ ಅಮೃತೋಪ :

* ೧೫.೮.೧೯೨೨ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಯವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕುವೆಂಪು ಸಂದೇಶ.

ಬುದ್ಧಿಗೆ ಚಿಂತನಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಕಾರಕವಾದ ಮತ್ತು ಆಶಾಪ್ರಚೋದಕವಾದ ರಸಾನಂದವನ್ನೂ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ ಮತ್ತು ಅಸತ್ ಎರಡೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸತ್ಯಾವ್ಯ ನಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರವಾಸದತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ದರೆ, ದುಷ್ಕಾವ್ಯ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಧೋಮುಖ ಪ್ರವಾಸಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಆಸುರೀ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಧೈವೀ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಓದುವ ಹೊಸ ರುಚಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಮೊದಮೊದಲು, ಕ್ಯಾಬರೆ ನೃತ್ಯದಂತೆ, ಪಶುರುಚಿಗೆ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ತುದಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರಿಗಿಂತಲೂ ಕ್ರೂರವಾಗುವ ಪುಸ್ತಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ಅಪಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅನಕ್ಷರರನ್ನು ಸಾಕ್ಷರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದವರ ಪವಿತ್ರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅಸುರರಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿರದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯ ಸೆಕ್ಯೂಲರ್ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವ ಲೌಕಿಕ ಕ್ಷೇಮರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಘೋಷಿತವಾಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ಭಾರತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಘೋಷಣೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತದ ಮೌಢ್ಯತೆಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಮತಭಾವದ ಮೌಢ್ಯತೆಯೂ ತೊಲಗಬೇಕು. ವರ್ಣಾಶ್ರಮ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಮೇಲು ಕೀಳು ಭಾವನೆ ಮುಂತಾದ ಮಧ್ಯಯುಗದ ಕ್ರೂರ ಕರಾಳ ತತ್ವಗಳೆಲ್ಲ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮೀಕೃತವಾಗಬೇಕು. ಮತ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯಗಳ ಅಂಧಕಾರವು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗಳ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗಿ, ತೊಲಗಿ, ಸರ್ವೋದಯದ ಕಾಂತಿ ಹಬ್ಬಿ, ಶಾಂತಿ ಮೈದೋರಲಿ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರೇ ಸರ್ವರ ಹೃದಯದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿ, ಅತೀತ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಕ್ತಿಗಳ ಅವತರಣಕ್ಕೆ ಹಾದಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಲಿಪಿ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾವೈಕ್ಯತೆ*

‘ಭೂದಾನ’ ಪತ್ರಿಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹೊರಡುವುದಾಗಿ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಈಗ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಾವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದಾಗಿ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ: ಎರಡು ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಟ್ಟಾಗಿರಬಾರದು ಕನ್ನಡ ಮಾತ್ರ ಬಲ್ಲವರು ಕನ್ನಡದ ಜೊತೆಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕಣ್ಣನ್ನಾಡದ ಹಾಯಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಮಾತ್ರ ಬಲ್ಲವರು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯನ್ನು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಓದಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡು ಲಿಪಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಎರಡು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ಅವಕಾಶದಿಂದಲೂ ವಂಚಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿನೋಬಾಜಿಯವರೇನೂ, ವಿಶ್ವಮಾನವರಾಗಿ, ಸಮಗ್ರ ಭರತ ಖಂಡಕ್ಕಾದರೂ ಏಕಲಿಪಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರಿಂದ ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಏಕಲಿಪಿ, ಏಕಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಏಕಮತ ಇವು ಯಾವುವೂ ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾರದೆ ಸೋತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ಜಿಲ್ಲಿಬಿದ್ದಿವೆಯಲ್ಲಾ! ಯೂರೋಪಿನ ಏಕಮತ—ಕ್ರೈಸ್ತಮತ—ಆದರ ಐಕ್ಯಮತ್ಯ ಸಾಧಿಸಲಾರದೆ ಯುದ್ಧಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ಹೊತ್ತಿಸಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಏಕಮತವೂ! ಬಂಗಾಳದ ಏಕಭಾಷೆ ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಡೆಯುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮತ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅನೈಕ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ—ಏಕಲಿಪಿ! ರೋಮನ್ ಲಿಪಿ, ಅರಬ್ಬೀ ಲಿಪಿ, ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ಈಗ

ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಂಥ—ತೆಲಂಗಾಣದ ಘರ್ಷಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸದ್ಯೋಜಾತ ನಿಷ್ಕರ ನಿರರ್ಶನವಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ: ಭಾಷೆಯೂ ಅಲ್ಲ; ಲಿಪಿಯೂ ಅಲ್ಲ; ಮತವೂ ಅಲ್ಲ; ಸರ್ವೋದಯಕ್ಕೆ ಭದ್ರವಾದ ಆಧಾರ ಮತ್ತು ಬಲಿಷ್ಠ ಅಸ್ತಿಭಾರವಿರುವುದು ‘ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಪಾಲು ಸರ್ವರಿಗೆ ಸಮಬಾಳು’ ಎಂಬ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮತೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದು. ಆದರೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮತೆಯ ಅನಂತರ ಮತ, ಲಿಪಿ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳು ಭಾವೈಕ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕ ಕಾರಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯ ಪ್ರಯೋಗ ಸಾಧುವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಸದ್ಯದ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, ಬಹುದೂರದ ದಿಗಂತ ಧೈಯವೂ ಏನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೂ ಒಡನೆಯೇ ವಾಸ್ತವವಾಗಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಧೈಯದ ಕಡೆಗೆ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ವೋದಯಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಲಿ!

* ಭೂದಾನ—ಸರ್ವೋದಯ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂದೇಶ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು*

(ನನ್ನ ಉದ್ಘಾಟನ ಭಾಷಣವನ್ನೇ ತುಸು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಲ್ಲ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.)

(೧) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಾದವಿವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದ ತಾವು ಈಚೆಗೆ ಹೀಗೆ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಕಳಂಕ ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬಹುದೇ ಎಂಬ ಆಳುಕು ತಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

“ಕೀರ್ತಿಗಿಂತಲೂ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದು ಸತ್ಯ. ಸತ್ಯ ಹೇಳಿದರೆ ಕಲುಷಿತವಾಗುವ ಕೀರ್ತಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ‘ಕೀರ್ತಿಶನಿ’ ಎಂಬ ನನ್ನ ಸಾಸೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾನು ಅದನ್ನು ‘ತೊಲಗಾಚೆ!’ ಎಂದು ತೊಲಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಶನಿ ಒಮ್ಮೆ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದರೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ನನ್ನ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಸೆಟ್ ‘ಯಶೋಲಕ್ಷ್ಮಿ’ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೀರ್ತಿ ಕಲುಷಿತವಾಗುವುದಿರಲಿ, ಅಪಕೀರ್ತಿಯೇ ಬಂದರೂ ಸತ್ಯ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.”

(೨) ಕೆಟ್ಟಿರಲಿ ಕೆಡದಿರಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆ—ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೇನಿನ್ನಿಸುತ್ತದೆ?

“ಇದೊಂದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬರಿಯ ವೈದಿಕವಲ್ಲ; ಅವೈದಿಕವೂ ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಬೌದ್ಧ ಜೈನಗಳಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯ ವೈಶೇಷಿಕ ಸಾಂಖ್ಯ ಯೋಗ ದರ್ಶನಗಳೂ ವೇದದ ಪರಮ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಅವಿಚಾರಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅಭಾರತೀಯವೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಸನಾತನವೂ (ಪುರಾತನ ಅಲ್ಲ.) ಶಾಶ್ವತವೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವೂ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಅವಿರುದ್ಧವೂ ಆಗಿರುವ ಸತ್ಯ ಎಲ್ಲಿಯೆ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ.”

* ‘ಪಾಂಚಾಲಿ’ ವಾರ್ಷಿಕಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ.

(೩) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ಹಲವು ಒಳಪಂಗಡಗಳಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಒಂದು ಪಂಗಡವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀವು ಟೀಕಿಸಿದ್ದು ಕೇವಲ ಉದಾಹರಣೆಗೋ ಅಥವಾ ಆ ಪಂಗಡ ತೀರಾ ಮಲಿನಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೋ?

“ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಾಗಲಿ ಮಾಧ್ವರಿಗಾಗಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಒಕ್ಕೂಟವರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ವರೋಹಿತವಾಹಿ ಅವೈಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮೂಢ ಭಾವನೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಚಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರವಾದಿಗಳಾಗಿ ಬಾಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತರುಣರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ, ನಾನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದು, ಸಂಗತಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊಚ್ಚಹೊಸದಾಗಿ ಇದ್ದುಬಂದಿ, ಮಧ್ಯ-ಜಯತೀರ್ಥರ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿನಷ್ಟೆ! ಅಮೇಲೆ ಗುಲ್ಲೆದ್ದ ಮತಭ್ರಾಂತರ ಗಲಾಟೆಯಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದದ್ದು ನಾನು ಎಂತಹ ಹೇಸಿಗೆಯ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಎಸೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು.”

(೪) ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯದ (fiction) ಕೇಂದ್ರ ನಿಲುವು ವೈದಿಕ, ಆದರ್ಶಮಯ, ಅವಾಸ್ತವ ಎಂದು ಹಲವರು ಟೀಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವೇನು?

“ಅವರ ತಲೆ! ನನ್ನದು ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆ. ನಾನು ಭಾರತೀಯನಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮತ್ತು ಆ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇನೆಷ್ಟೆ. ಸತ್ಯ ವೈದಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಸತ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರ್ಶಮಯವಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವಾಸ್ತವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಾಷಣದ ಉದ್ದೇಶವೇ ಒಕ್ಕೂಟದ ಹುಡುಗರನ್ನು ಅಂತಹ ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಹೋಗದಿರುವಂತೆ ತಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಚಿನ್ನ ಅಸತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಗ್ರಾವಿಟೇಶನ್ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನ್ಯೂಟನ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದು ಕ್ರೈಸ್ತವಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ವೇದದ ಋಷಿ ಸನಾತನ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಸತ್ಯ ಆ ಋಷಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೆ? ಆ ಸತ್ಯ ಋಷಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದದ್ದು. ಆ ಋಷಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಮುಗಿದಮೇಲೆಯೂ ಆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ನ್ಯೂಟನ್ನಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ

ಇತ್ತು, ಮನುಷ್ಯಕುಲವೇ ನಾಶವಾದಮೇಲೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಿಷ್ಠೆ, ಸನಾತನ, ಶಾಶ್ವತ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಕೊಡಬಹುದಷ್ಟೆ. ನನ್ನ ಜೀವನದರ್ಶನ ಅಂತಹ ಅಚ್ಯುತ ಸತ್ಯದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಅದನ್ನೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು 'ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ' ಕೆಲವರು 'ವೈದಿಕ' ಎಂದು ನಂದಿಸುವಂತೆ ಜರೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಅವರಲ್ಲಿ' ಕೆಲವರು 'ಅವೈದಿಕ' ಎಂದೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉದ್ಭವಿಸುವುದು ಬದುಕಿನಿಂದ, ಬದುಕಿಗಾಗಿ; ಮತ್ತು ಬದುಕಿನಾಚೆಯ ಬದುಕಿಗಾಗಿ."

(೫) ಈಜಿಗೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿನುರ್ಶೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತ "ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧಿ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಬೇಕು" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ?

"ಶುಭ್ರ ಅಪಾರ್ಥ! ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿರೋಧಿ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲ, ಪುರೋಹಿತವಾಹಿ ವಿರೋಧಿ. ಅಂದರೆ ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಇಸ್ಲಾಂ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತ ಪುರೋಹಿತವಾಹಿಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನನ್ನ ಪುರೋಹಿತವಾಹಿ ಖಂಡನೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ನನಗಾಗಿರಬಹುದಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ. ನನ್ನ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಬರಹವನ್ನು ಯಾರೊ ಒಬ್ಬರು ಅಂದು ಓದಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ನಾನು ನಾಲ್ಕತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ರೋಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ 'ಅಲ್ಪತನ' ಆರೋಪಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅಷ್ಟು 'ಸಣ್ಣ' ವನಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕತ್ತು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನು ಗದ್ಯ, ಪದ್ಯ, ನಾಟಕ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಯಾರೂ, ನೀವೂ ಸೇರಿ, ನನ್ನ ಬರಹಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ ಓದಿಯೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಗುಮಾನಿ. ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣದರ್ಶನವೇ ನನ್ನ 'ದರ್ಶನ'ಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದ ಮಹಾ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿದೆ. (ನಿಮ್ಮ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು.)"

(೬) 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' 'ಶೂದ್ರ' 'ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ' 'ಅಮೂರ್ತ ಭಾವನೆ'

ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತು ಬಹಳವಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶೂದ್ರ ಭಾಷೆ, ಅನುಭವ, ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಏನು?

"ಈ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಪುರೋಹಿತವಾಹಿಯ ಪಿತೂರಿಯ ಟಂಕ ಶಾಲೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ದಿಕ್ಕುತಪ್ಪಿಸಿ ಬದುಕಿನ ರುಜುಮಾರ್ಗದಿಂದ ಕಂಟಕಿತ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವ ಉಪಾಯದಿಂದಲೇ ಅವರು ಅವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೂ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಇಂದೂ ಬೆಪ್ಪುಗಳಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಶರಾಗಿ, ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಮತಮೌಢ್ಯದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ವೈಚಾರಿಕ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುವ, ಅವರ ಸೋತ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ, ಮತ್ತು ವರ್ಣ ಜಾತಿ ಭೇದಭಾವನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಸದಬುಟ್ಟಿಗೆ ತೂರಿ ಅವರನ್ನು ಸಮಾನತಾವಾದಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಬದಲು, ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡದ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದ 'ನವ್ಯ' ನಾಮಕ ವಿಕಾರಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ಅಂತಹ ಕೃತಕ ಅನುಕರಣೀಯ ಪಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಿಂದ ಕಿತ್ತೊಗೆದು, ನಿಮ್ಮವರ ಬದುಕನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನೋಡಿ ಅದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ ಧೀರ ಭಾವಗಳನ್ನೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಸದ್ಯದ ನಿಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಪುರೋಹಿತವಾಹಿಯ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೂ ಹೊಗಳಿಕೆಗೂ ಹಾತೊರೆದು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಪೌರುಷ ತೇಜಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಒಡನೆಯೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡಿ. (ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಲೇಖಕರ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.)"

(೭) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಈ ನಾಡ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆ, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೇವಲ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಿ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದೆ: ಇದು ಸಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಭಾವದ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ತೋರುತ್ತದೆಯೇ?

"ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ. ನಡೆಯುತ್ತಲೂ

ಇದೆ. ಜನತೆ, ಸರ್ಕಾರ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ತತ್ತ್ವವನ್ನೊಪ್ಪಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಅದು ಪೂರ್ತಿ ಕೈಗೂಡಲು ತುಸು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ.”

(೮) ಈ ನಾಡ ತರುಣರಿಗೆ ತನ್ನ ಹಿತವಚನವೇನು ?

ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ—ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಭಾವಗೀತೆ, ಕಾವ್ಯ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ಭಾಷಣ, ವಿಮರ್ಶೆ ಇತ್ಯಾದಿ—ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟವಿರುವ ತರುಣರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಓದಲಿ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಅದರ ಮುನ್ನುಡಿ ಸಹಿತ ‘ಆತ್ಮಶ್ರೀಗಾಗಿ ನಿರಂಕುಶ ಮತಿಗಳಾಗಿ’ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ ನಾಲ್ಕು ಭಾಷಣಗಳನ್ನಾದರೂ ಓದಲಿ. ಆದರೆ ನಾಲ್ಕನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಷ್ಟೆ.—ಸರ್ವೋದಯ, ಸಮನ್ವಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿ ಇವುಗಳೆ ಎಲ್ಲರ ಧ್ಯೇಯಮಂತ್ರಗಳಾಗಲಿ!”

ಬಹುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷೆ*

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಭಿಮಾನದ ಅತಿರೇಕದಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಜನರು ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂದು ‘ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ’ವನ್ನು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಕೃಷಿಯೂ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಕೃಷಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು (ಇತರ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಾಧ್ಯಮಕೃಷಿಯೂ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಮೇಲು ನೋಟಕ್ಕೆ ಇದು ಸಾಧುವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಮಹಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂದು.

ರಾಜಕೀಯ ದುರಭಿಸಂಧಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದುದು ಈ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ, ಹಿಂದಿ ಇಂಗ್ಲಿಷುಗಳು ಬಲಾತ್ಕಾರ ಭಾಷೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಆ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾದಿರುವ ತೀವ್ರವಾದ ಅಪಾಯ.

ಎಲ್ಲರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆನ್ನುವುದೂ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಸೂಚಕವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಲಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವಿರಕೂಡದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಯೂ ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವೇ ಏಕೆ? ಭರತಖಂಡಕ್ಕೇಗ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಬಹುಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ. ನಮ್ಮ ಜನ ಕಲಿಯಬೇಕಾದುದು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ರಷ್ಯನ್, ಜರ್ಮನ್ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕಲಿಯಬೇಕು.

ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ಅಪಾಯ ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗಳ ವೈಭವವನ್ನು ಏನೂ ಅರಿಯದ ನಮ್ಮ ಹಸುಳೆಗಳ ಮುಂದೆ

* ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಬರೆದ ಲೇಖನ.

ವರ್ಣಿಸಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವುಗಳ ಕಡೆಗೇ ಎಳೆದು ದೇಶಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೊತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ವಾದ ಇಷ್ಟು : ನಮಗೆ ಬೇಕಾದುದು ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವಲ್ಲ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ : ಅಂದರೆ ' ಬಹುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷೆ ' ಎಂಬುದೇ ನಮಗಿಂದು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷೇಮಕರವೂ ಲಾಭದಾಯಕವೂ ಆದ ಸೂತ್ರ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಿರಿಸಿ, ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಭರತಖಂಡದ ಯಾವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮೇಲೂ ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೇರಬಾರದು. ತಮ್ಮ ಆವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವರೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇದರಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರದ ಅಂಶ ತೊಲಗುತ್ತದೆ ; ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ' ಬಹುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಾ ' ಸೂತ್ರ ತ್ರಿಭಾಷಾಸೂತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವೊದಗಿಸಿ, ಸ್ವಭಾಷಾಭಿಮಾನ ಜನ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ಹಿಂದಿ ಬೇಡ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಡ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೇರಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ನಿಷೇಧಿಸಿದಂತೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾಜನರೇ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿರುಚಿ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ರಷ್ಯನ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಐವತ್ತು ಕೋಟಿ ಭಾರತೀಯರೂ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆನ್ನುವ ನಾದದಲ್ಲಿ ಗತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಮನೋಧರ್ಮದ ವಿನಾ ಇನ್ನಾವ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ. ಶೇಕಡ ಒಂದರಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಮರ್ಥ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಿ ಬ್ರಿಟೀಷರು ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸಲಿಲ್ಲವೆ ?

ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ ಎಂಬುದು, ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ತ್ರಿಶೂಲಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನಾಗಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದದ್ದು ಏಕೆ ? ಯಾರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಂಥವರು ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಇಂತಹ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಭಾಷಾವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾದ ಬೋಧಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವೇ ಏಕೆ ?

ಆದ್ದರಿಂದ ' ಬಹುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷೆ ' ಎಂಬುದೇ ನಮಗಿಂದು ಕ್ಷೇಮಕರ ಸೂತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಒಂದುವೇಳೆ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಹಠ ಹಿಡಿದರೂ ಬಹುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರುಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಿರಬೇಕು. ' ಬಹುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಭಾಷೆ ' ಆಗಬೇಕೇ ಹೊರತೂ ಬರಿಯ ' ತ್ರಿಭಾಷೆ ' ಯಾಗಬಾರದು. ಬರಿಯ ' ತ್ರಿಭಾಷೆ ' ಯಾದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಬಲಾತ್ಕಾರದ ಭಾಷೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ತೆಲುಗು ತಮಿಳು ಮಲೆಯಾಳ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಐಚ್ಛಿಕ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿ ತೃತೀಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಳೆದು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ' ಓಲೈಸುವ ಅಡಿಯಾಳುಗಳಂತಾಗಿ ತೊತ್ತುಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯೈ :

ವಿದ್ವತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆನೆ-ವಿನಯದಲ್ಲಿ ಅಣು ! *

ಸರ್ವರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ :

ಡಾ. ನಾಯಕರು ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯೈಯವರ ಅಭಿನಂದನ ಮತ್ತು ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆಯ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದಾಗ ನಾನು ಅವರು ಈ ಲೇವಾದೇವಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇಳಿಕೊಂಡೊಡನೆಯೇ ನಾನು ಒಪ್ಪಿದೆ ಎಂದರು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೌದು. ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹಿಂಜರಿದೆ.

ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯೈ ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ-ಸಂಪಾದನ, ಸಂಶೋಧನ, ಸಾಂಹಿತ-ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಮುದ್ರಪ್ರಾಯರು. ನಾನು ಸಮುದ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥ ನಿಮಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದವರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೀವು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ಮುಳುಗಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮುದ್ರದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಕಾಣಲು ಅದನ್ನು ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡಿದವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅದರ ಮಳಲು ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಆ ಸಮುದ್ರದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೂ ತಟಂಗಳ ರಮಣೀಯತೆಯನ್ನೂ ಅದರ ಘರ್ಜನೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಕೇಳಿ, ಆನಂದಿಸಬಲ್ಲೆನೆ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶವಾಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಇಂತಹ ಮಹದ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಔಪಚಾರಿಕ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಕೆ? ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂದಾಗ ನನಗೆ ಮನಸ್ಸು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತದೆ.

ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯೈ ಅವರು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅವರನ್ನು ಆದಿನಾಥ ನೇಮಿನಾಥ ಉಪಾಧ್ಯೈ ಆದ್ದರಿಂದ

೧೯೭೫ ದಿನಾಂಕ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೦ ನೆಯ ಬುಧವಾರ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳಲು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ.

ಆನೇ ಉಪಾಧ್ಯೈ-ಇವರು ಆನೆಯಂತೆ ಗಜಪ್ರಾಯರು ಎಂದು ಯಾರೊ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಯದಲ್ಲೋ ಏನೋ ಹೇಳಿದರಂತೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಉಪಾಧ್ಯೈಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ " ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆನೇ ಹೌದು ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ (A.N. Upadhye-ANU) ಅಣು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವರು ಆನೆಯೂ ಹೌದು, ಅಣುವೂ ಹೌದು. ವಿದ್ವತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಆನೆ-ವಿನಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಣು.

ನನಗೂ ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯೈಯವರಿಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ದೈವವಶದಿಂದ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯೈಯವರು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ದೆಹಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದರು. ಆಗಲೇ ನಾನು ಉಪಾಧ್ಯೈಯವರನ್ನು ಮೊದಲು ಸಂಧಿಸಿದ್ದು. ಉಪಾಧ್ಯೈಯವರ ಯಶಸ್ವಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಗೌರವವಿತ್ತು. ಆದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ ನಾನವರನ್ನು ಮೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ದೆಹಲಿಗೆ ಬಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನು-ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಾನವರ ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ-ನಾನು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿಯೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿ ಎಂದೆ. ನನಗೆ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಹುಮಾನ ಬಂದಾಗಲೂ ನಾನು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗಲೂ ನಾನು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೂ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಆನೆಯನ್ನೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು, ನನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದಿತ್ತಿ ತರಲು! ಅದರ ಕಥೆ ವಿನಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ, ಅದರ ಇಲ್ಲಿ ಅದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಅಂತೂ ಉಪಾಧ್ಯೈಯವರು ಬಂದು ಎರಡು ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ದೆಹಲಿಗೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರು.

ಅವರ ಈ ಜೈನಾಲಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ನಾನು ವೈಸ್ ಛಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗ ಅವರ ನನ್ನ ಭೇಟಿಯೇನು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅವರು ಈ ಜೈನಶಾಸ್ತ್ರ ಪೀಠದ ಪ್ರಧಾನ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಕರಾಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಅವರ ಪರಿಚಯ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತೊಡಗಿತು.

ಅದು ನಾನೂ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವುದು, ಅವರೂ ಸಹ ಮಾಡುವರು. ಅವರು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುವರು. ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ದೂರದಿಂದಲೂ ನಾನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅವರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಿಯನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರಾರೂ ಉಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ದೂರದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ನಾನು ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಾನು ಬಂದೊಡ ನೆಯೆ 'ನಮಸ್ಕಾರ್' ಎಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಸ್ವಾಗತಿಸುವರು. ಅವರು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದಕ್ಕೂ 'ರೇ' ಸೇರಿಸಿಯೇ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ- ಹಾಗೆಯೇ ಲೋಕಾಭಿರಾಮ ವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಚರಿಸಿ ಬರುತ್ತೇವೆ ನಾವು.

ಇಂಥವರನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕರೆಸಿ, ನಾಲ್ಕುವರೆ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಇಂಥ ಅದ್ಭುತವಾದಂಥ ಒಂದು ಪೀಠವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಈಗ ಅವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನೀವು ಅವರ ಹಿರಿಮೆ ಏನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ಅಥವಾ ಮಹಾಪರ್ವತ ದಂತೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿ ಆ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಾಗಲೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಮಟ್ಟದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರು. ಬಹುಶಃ ಅವರು ತಮಗೊದಗಿದ ಆ ಸನ್ಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು, ಬಹುಮಾನಗಳು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತುಂಬಾ ವಿನಯದಿಂದ, ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇಂಥವರಿಗೆ ಈ ಬಹು ಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವು ಬಹಳ ಕೆಳಗಿನವು ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಪಂಪ ತನ್ನ ಆದಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಹೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಒಂದು ಪದ್ಯ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯ 'ಕವಿತೆಯೊಳಾಸೆಗೆಯ್ವೆ' ಎಂದು ಆರಂಭವಾಗು ತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಹತ್ತರವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಪದ್ಯವಿದೆ. ಅದು:

ಅಮರೇಂದ್ರೋನ್ನತಿ ಖೇಚಿರೇಂದ್ರ ವಿಭವಂ
ಭೋಗೀಂದ್ರ, ಭೋಗಂ ಮಹೇಂದ್ರ ಮಹೈಶ್ವರ್ಯಂ
ಇವೆಲ್ಲಮಧ್ರುವಂ
ಇವಂ ಬೇಳ್ವಂತು ಬೆಳ್ಳಲ್ಲೆನ್
ಉತ್ತಮ ದೀಕ್ಷಾವಿಧಿಯುಂ ಸಮಾಧಿಮರಣಂ

ಕರ್ಮಕ್ಷಯಂ ಬೋಧಿಲಾಭಮನೋಘಂ
ದೊರೆಕೊಳ್ಳುದಕ್ಕೆಮಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಶ್ರೀ ಮನೋವಲ್ಲಭಾ.

ಇದು ಸಾಧಾರಣ ಜೀತನಗಳಿಂದ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳಂತೆ ದುಡಿದ ಉಪಾಧ್ಯೆಯವರಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಅವರನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಎನ್ನುವ ಭಾವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆದರ ಹಿಂದೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಮಹತ್ವಾತ್ಮಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆ, ಅದು ಬಹುಶಃ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಅಗೋಚರ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದು. ಆ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಆ ಗಭೀರತೆ, ಆ ವಿಸ್ತಾರ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ವಿದ್ವತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆನೆಯಾದರೂ ವಿನಯದಲ್ಲಿ ಅಣು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಅವರ ವಿಭೂತೀಜಸ್ಸು ಗೋಚರಿಸದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಾನು ಆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಗದಿಂದ ಅವರನ್ನು ತುಂಬಾ ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು ಅವರು. ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ, ಅವರೇ ಆಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕು ನನ್ನನ್ನು.

ಅವರು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮನ್ನು ನೆನಪು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಒಂದು ಸೇವೆಗೆ, ಕೀರ್ತಿಗೆ, ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಂಕಣಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ಕರೆದು, ಅವರ ವಿಚಾರವಾದ ಈ ಅನೇಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಕೃತಿಗಳಿ ಡಾ. ನಾಯಕರನ್ನು ನಾನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.